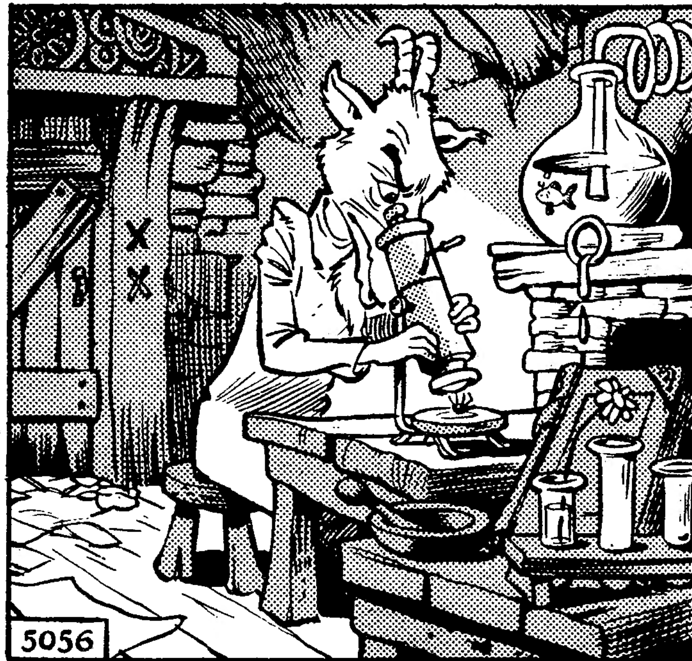
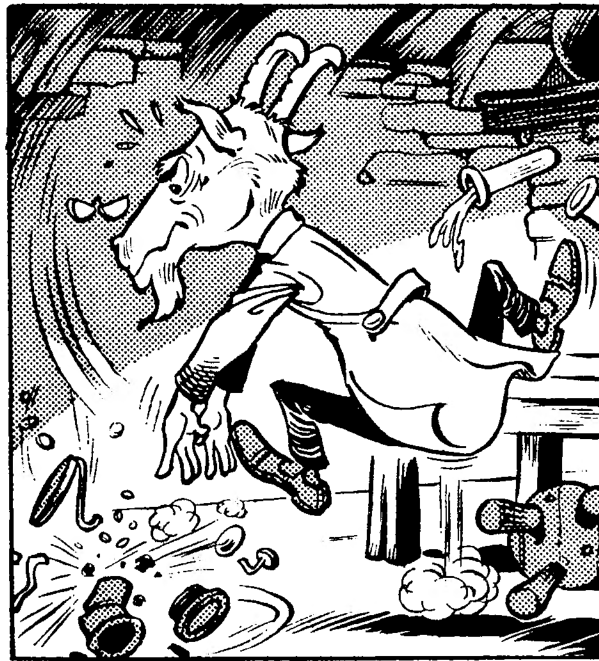
TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

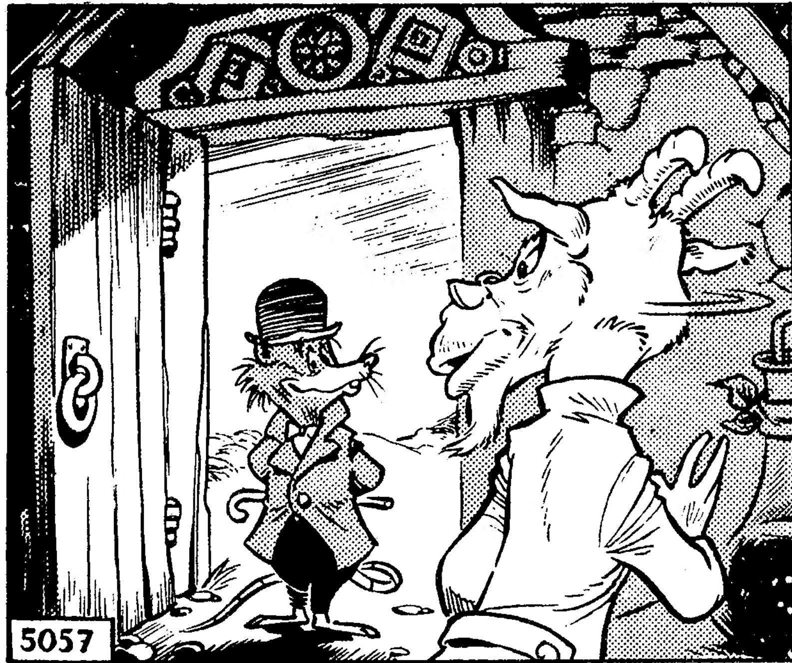
5056 Het ging professor Stickbock niet voor de wind. Zijn proefnemingen leidden slechts tot ontploffingen en tegenspoed, zodat zijn geld opraakte en hij tot bittere armoede vervallen was.
Bij de aanvang van de geschiedenis kunnen we hem dan ook aantreffen in een bouwvallige schaapskooi die hij met behulp van wat sloop tot een primitieve werkplaats had omgebouwd. Maar mooi was deze niet. De koude noordooster blies gierend door de kieren en de regens lekten door het dak zodat de geleerde veel last had van scheuten en gekraak in het gebeente. Ook zijn apparatuur gaf hem geen vreugde.
„Ei, welk een tegenspoed", mompelde hij, mismoedig door een vergrootglas turend. „De lens is gebarsten en het elastiekje is van de papierbinder gegleden. Hoe kan ik zo de correlatie van panotropen bestuderen? Dit is het einde van mijn wetenschappelijke loopbaan".
Zo sprekende stond hij op en wierp het toestel vol walging van zich af, zodat het tot schroot uiteenviel.
„Het einde van een genie", prevelde hij bitter. Miskend en zwart gemaakt door benijders, geknakt door belastingen en schuldeisers. Ach, mijn tijd is voorbij..."

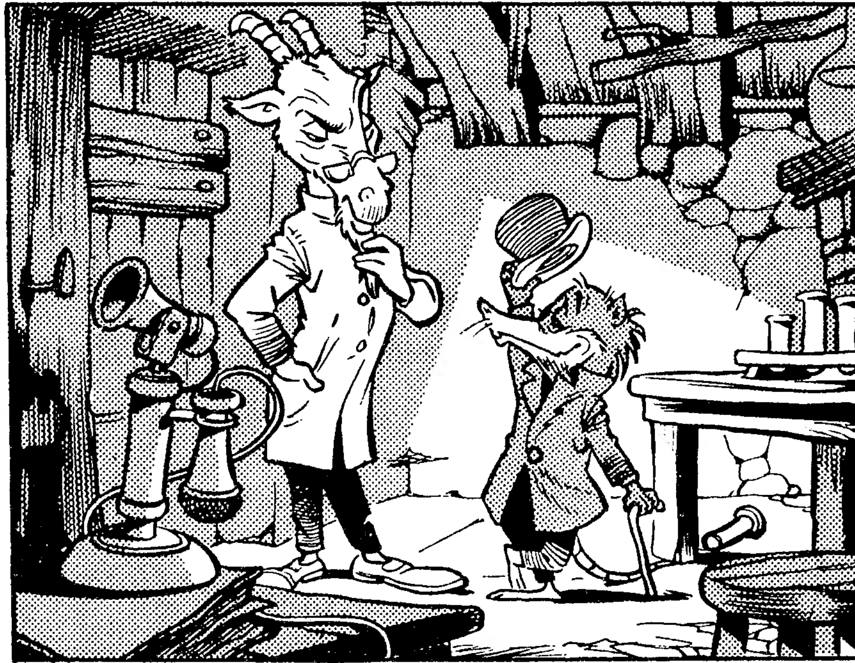
Dit was echter niet waar. Over de verlaten heidevlakte naderde een vreemdeling mat fladderende jaspanden. De storm rukte aan zijn nietige gestalte, doch verbeten volgde hij het pad, dat naar de schaapskooi leidde. Het was duidelijk, dat hij een vast doel voor ogen had — en dit doel zou aan het bestaan van de geleerde een nieuwe betekenis geven.

950609

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5057 Professor Sickbock trapte de resten van zijn microscoop onder de tafel en greep naar een retort om dit tot scherven te verwerken. Op dat moment werd hij echter in zijn wetenschappelijke arbeid gestoord door het openknersen van de deur. De wind sloeg joelend naar binnen en voerde een nietige vreemdeling mee, die wat onzeker op de drempel bleef staan.

„Nee!" zei de geleerde. „Ik koop niet aan de deur en ik kan mijn eigen vodden wel opruimen. Scheer u weg".

Het gelaat van de bezoeker betrok.

„Heb maar niet zo'n praats!" zei hij, binnentredend. „Zie ik er soms uit als een bedelaar of een voddenman? Dat ik klein ben kan ik ook niet helpen, maar mijn jas is naar maat gemaakt. Ik ben even goed als een ander, hoor. Misschien ben ik wel beter!"

„Kijk eens aan!" prevelde de professor. Hij staarde de vreemdeling oplettend aan en deze richtte zich hoog op terwijl hij met enige zwier de hoed afnam.

„Mijn naam", sprak het ventje, „is Pastuiven Verkwil. Zeker wel eens van gehoord? Verkwil's drukknopen en treksluitingen? Een goed artikel, al zeg ik het zelf".

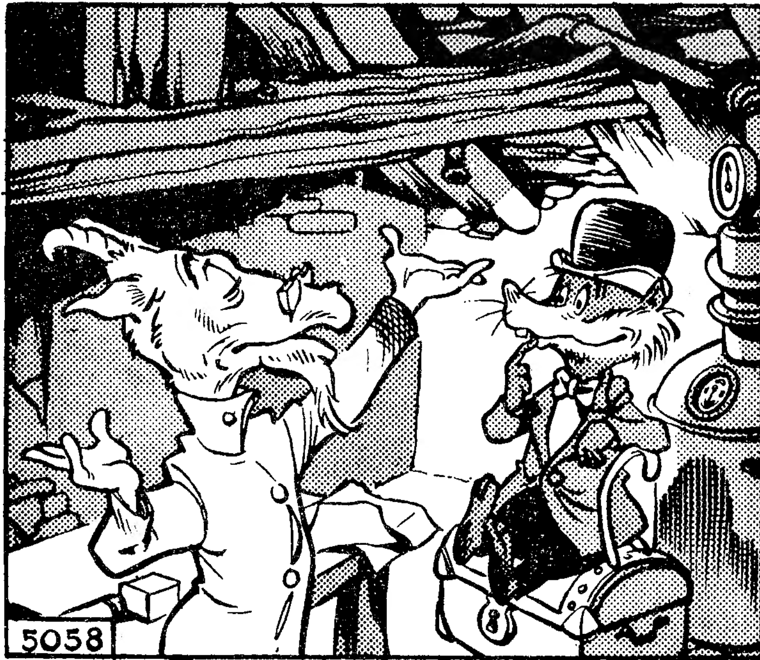
„Zonder twijfel", mompelde de geleerde. „Maar het is mij onbekend. Wat voert u hierheen met uw sluitingen, meneer?"

„Ik kom hier niet met sluitingen!" riep de ander uit. „Ik heb er genoeg van om voor de gek gehouden te worden! Kan ik het helpen dat ik klein ben? Is het mijn schuld, dat ik drukknopen maak? Ik wil nu wel eens laten zien, dat ik beter ben dan een ander! En daarvoor heb ik jou nodig, prof!" Sickbock nam zijn bril af en begon die langzaam te poetsen.

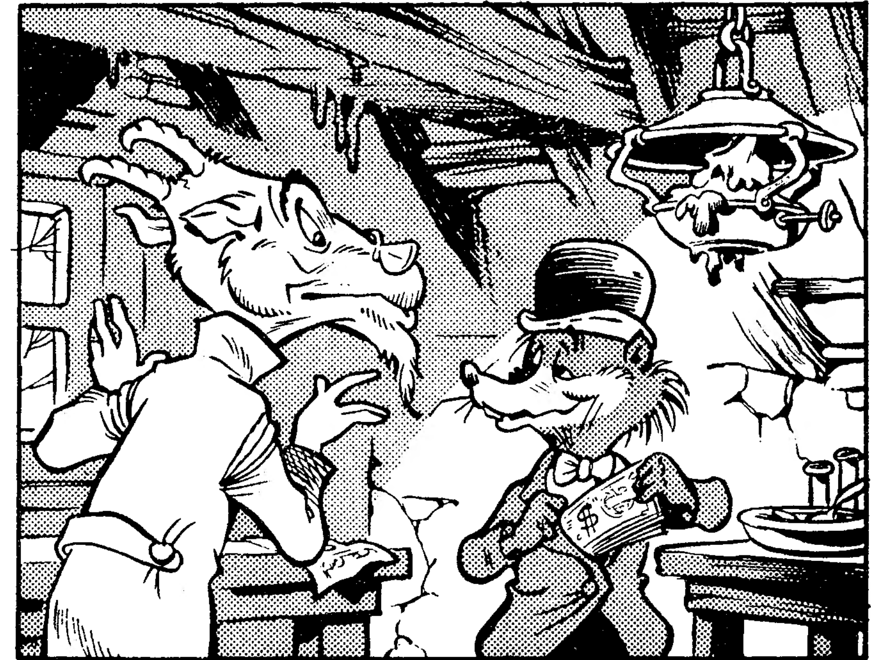
„Ei, ei", sprak hij. „Men heeft mij nodig, al is het dan voor een stuitend doel. Ge begint me belang in te boezemen, vriend!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

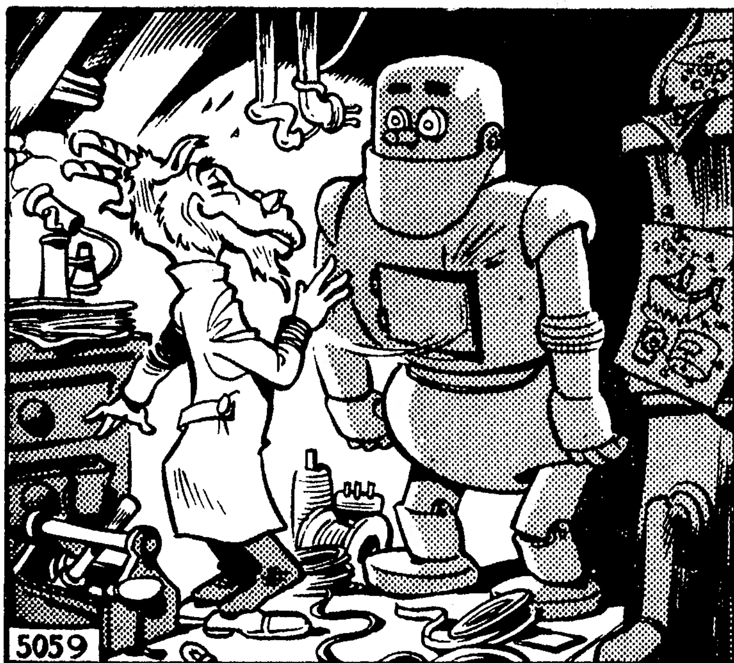

5058 De heer Verkwil nam plaats op een oude kist en trok zijn jasje af. „Naar maat", sprak hij. „Keurig hè? Ik houd niet van confectie. Kan ik het helpen, dat ik klein ben?"
„Nee", gaf Sickbock toe. „Maar ik ook niet. U moet duidelijker zijn, meneer Verstuiver. Wat kan ik voor u doen?"
„Ik heet Verkwil!" zei het ventje scherp. „Pastuiver Verkwil! Ik heb er genoeg van om altijd uitgelachen te worden. Daarom wil ik laten zien, dat ik beter ben dan een ander. Ik ben beter, dat weet ik wel. Maar ik wil het tonen. En daar moet jij voor zorgen, prof!"
„Kijk, kijk", hernam de geleerde. „Wij willen allemaal tonen, dat we beter zijn. Zo ben ik bezig met het correleren van panotropen. Maar wie heeft daar belangstelling voor?"
„Ik niet!" riep de bezoeker ongeduldig. „Je moet voor mij een machine maken. Een robot die alles kan en die alleen maar naar mij luistert en doet wat ik zeg. Dan ben ik de baas en dan zal ik wel eens laten zien wat ik kan en dan lachen ze niet meer!"
„Ei", prevelde professor Sickbock, „een verrassend idee. Een robot! Misschien zou ik die wel kunnen bouwen... Maar waarom zou ik u helpen, meneer? U hebt niet eens belangstelling voor mijn panotropen!"
„Ho, wacht even!" zei de ander. Hij trok een dikke stapel bankbiljetten uit zijn zak en zwaaide die heen en weer.

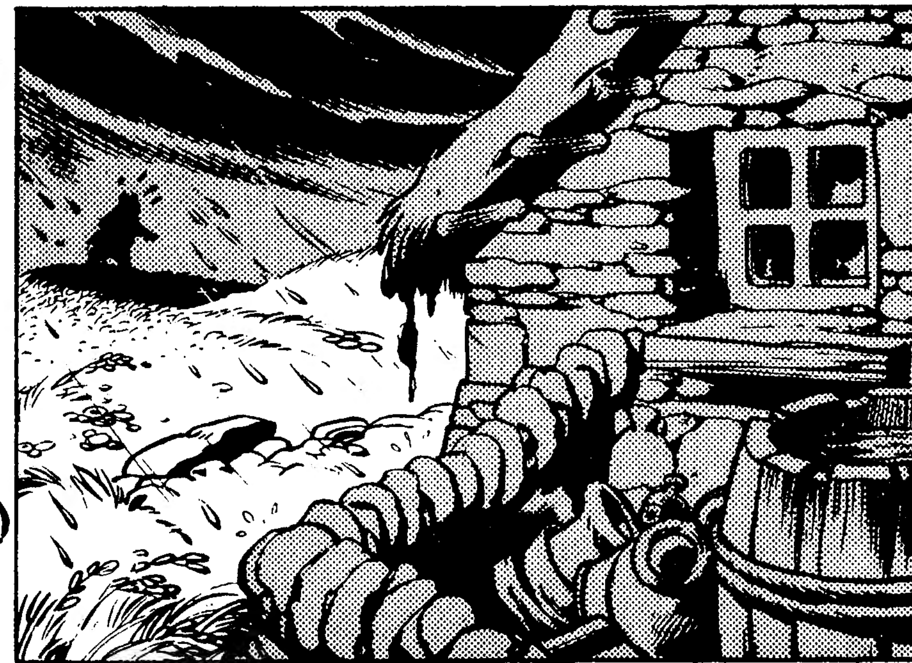
„Eerlijk verdiend", sprak hij. „Met treksluitingen en drukknopen. Je mag alles hebben. En als je dan voor mij een robot gemaakt hebt blijft er nog genoeg over voor jouw planoknopen. Nou, wat zeg je?"
„Ik doe het", zei de geleerde na enig peinzen. „De robot is stuitend, maar op deze manier dient hij de wetenschap".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5059 Er is over professor Sickbock reeds veel lelijks geschreven — en zonder twijfel zijn er duistere punten in zijn karakter. Maar ijverig is hij, en wanneer hij een werkstuk onder handen heeft, gaat hij daar helemaal in op, zelfs wanneer het hem tegenstaat. Zo ook nu.

„Ziedaar", prevelde hij dan ook op een donkere regendag. „Een robot voor de heer Verkuil. Ei, waartoe moet een wetenschapsman zich verlagen om aan middelen te komen? Maar het monster is betaald en ik heb van het geld mijn instrumentarium voor de panotropen-correlatie kunnen vernieuwen."

Zo mompelend sloot hij het deurtje in de tors van de machine en begaf zich naar de telefoon.

„Hij is gereed, meneer Verstuif," sprak hij. „Een groot postuur met een geheugen van drie kilometer micro-tape. Ja, ja hij kan alles wat men hem voordoet. Alles, ja... Inderdaad, hij gehoorzaamt alleen aan degene op wie hij is afgesteld. Als u dus even kunt komen, zullen we dat in orde maken ... Nee het doet geen pijn. Het is genoeg wanneer u er voor gaat staan wanneer ik hem een impuls geef. Goed; tot straks, waarde heer."

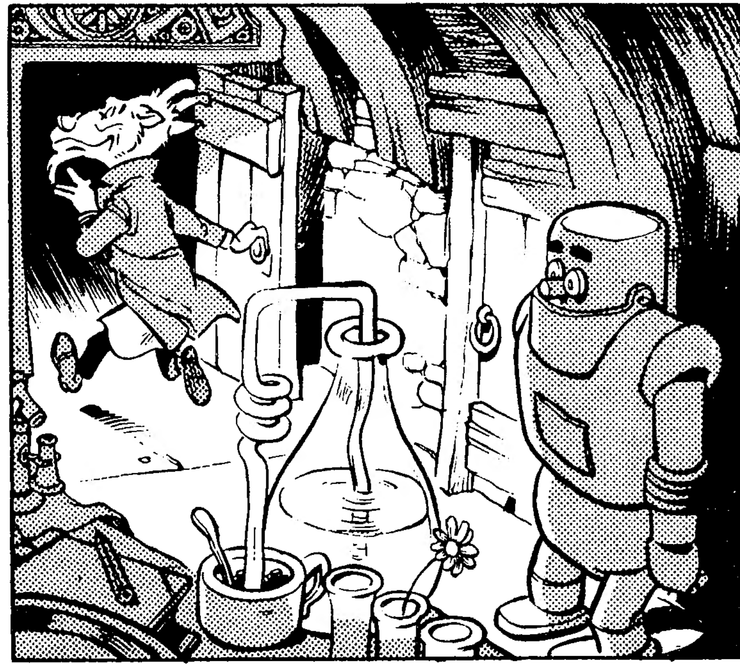
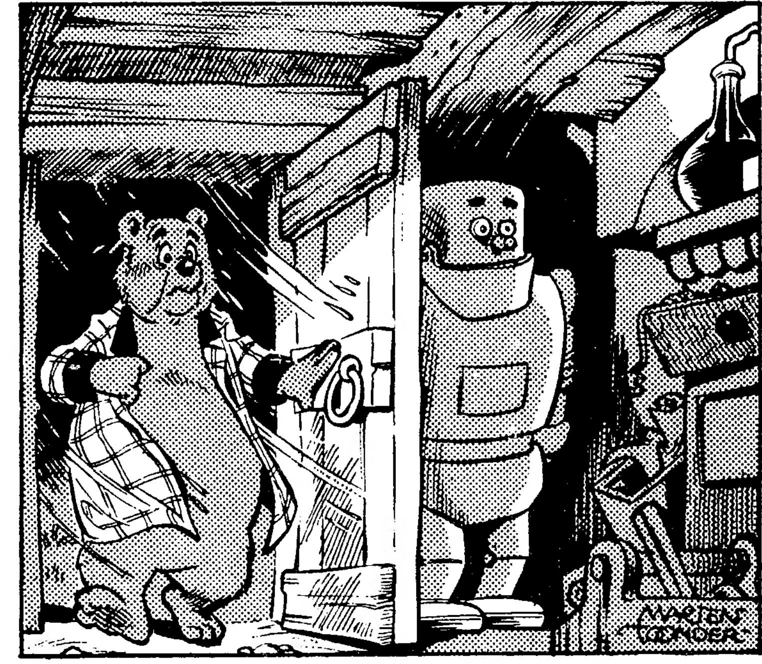
Met een glimlach hing de professor de hoorn op en sloeg een blik naar buiten, waar zwarte wolken langs een zwerk joegen, dat zo nu en dan door bliksemschichten ontsierd werd.

„Dat is dat", zei hij tot zichzelf. „Nu kan ik mij aan het èchte werk gaan wijden. Wat jammer dat het weder zo slecht is. Ik moet even naar het dorp, maar in deze regen zou men zelfs geen groen naar buiten sturen."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5060Heer Bommel was die dag gaan wandelen. Aangelokt door de frisse lucht had hij zich verder van huis begeven dan de bedoeling was, en de gevolgen bleven niet uit. Midden op de heide werd hij door noodweer overvallen, zodat hij al spoedig doorweekt raakte.

,,Dit is erg,'' prevelde hij. ,,Ik kan wel kou vatten! W-wat moet ik doen?''

Bekommerd keek hij om zich heen en toen zag hij, niet ver vandaar, een bouwvallige schaapskooi liggen.

,,Het is beter dan niets,'' hernam hij. ,,Een schuilplaats heb ik nodig, met met teer gestel.''

Zo sprekende spoedde hij zich naar het bouwsel, dat hij aan de westkant bereikte. Op hetzelfde moment opende professor Sickbock van de zuidzijde om naar buiten te gaan.

,,Het zal nog wel een uurtje duren voordat die Verkuil zijn robot komt halen,'' sprak de geleerde tot zichzelf. ,,In die tijd kan ik net het onsje gist kopen dat ik nodig heb voor de eerste correlatie-fase.''

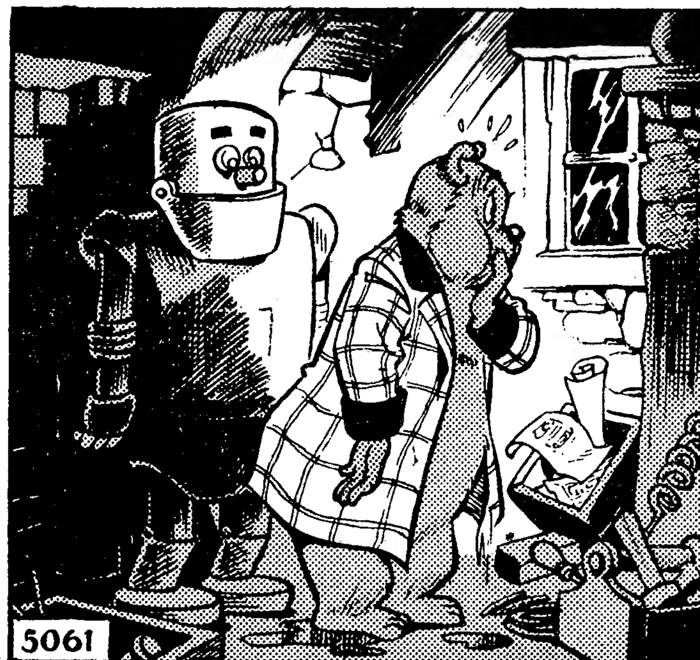
Met deze gedachte stapte hij de regen in en verdween uit het gezicht, zodat het vertrek verlaten was toen heer Ollie binnentrad.

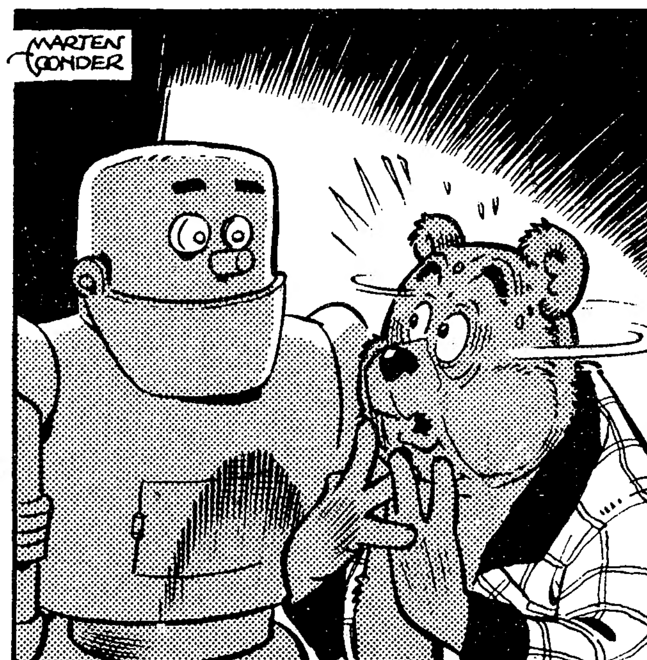
,,Vreemd,'' mompelde deze. ,,Het lijkt wel, of het hier bewoond is. Ik weet niet waarom; maar ik ben heel gevoelig voor dat soort dingen. Daar brandt trouwens een lamp. En al die draden en rommel op de grond wijzen op een loodgieter of een blikslager, als men begrijpt wat ik bedoel... ''

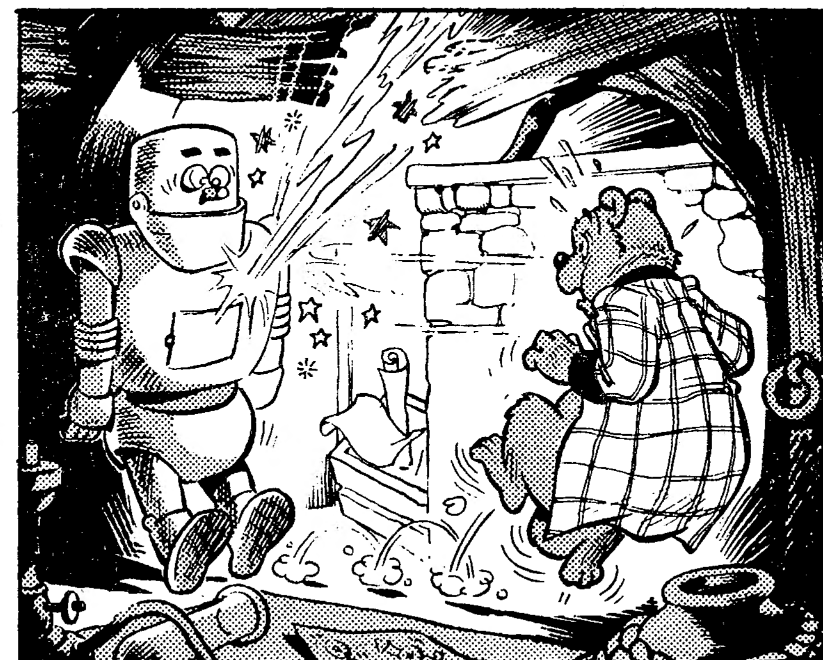
Aarzelend stapte hij over de drempel en sloot de deur achter zich. Er was iets in deze ruimte, dat hem niet beviel; maar hij wist niet wat het was.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

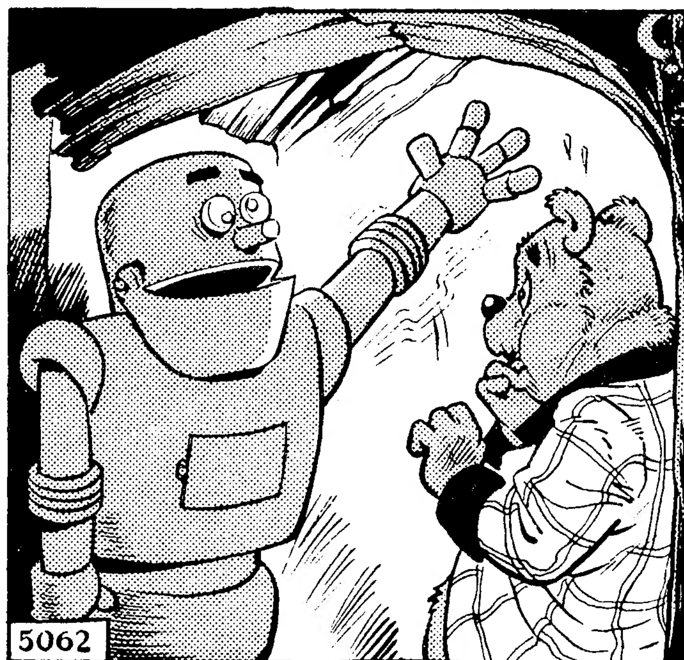

5061 Heer Bommel stapte aarzelend het rommelige vertrek binnen en keek om zich heen.
„Hier woont iemand, net als ik dacht", prevelde hij. „Maar wat geeft dat eigenlijk? Niemand zal het toch erg vinden wanneer een heer met een gevoelig gestel een ogenblikje onderdak zoekt voor de regen?"Op dat moment verlichtte een bliksemflits het toneeltje en een donderslag deed de wanden trillen.
„N-noodweer!" stamelde heer Ollie verblekend. „Gelukkig, dat ik hier kan schuilen! Maar prettig vind in het hier niet. V-vreemd... het is net alsof er iemand naar me kijkt."Voorzichtig draaide hij zich om en toen viel zijn blik plotseling op een forse gedaante, die metalig glansde in het licht van de olielamp.
Het valt te begrijpen, dat de schuilende bezoeker hevig schrok. Een ogenblik stond hij dan ook geheel verstijfd, doch met grote zelfbeheersing vermande hij zich.
„Iek", sprak hij met dunne stem. „Oempf!"
De ander gaf geen antwoord. Zonder zich te bewegen staarde hij met een nietszeggende glimlach voor zich uit en dat gaf heer Bommel de kracht om voort te gaan.
„S-schuilen", hernam hij. „V-voor het onweer. Even maar. Ik ga zó weer weg, bedoel ik".
Nog steeds zweeg zijn gastheer en nu viel het heer Ollie ook op, dat deze van top tot teen uit ijzer scheen te bestaan. Hij ademde verlicht op. „Een pop!" zei hij begrijpend. „Een kunstfiguur; een robot, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik dacht direct al..."
Wat heer Bommel gedacht heeft zullen we echter nooit te weten komen. Want op hetzelfde moment sloeg de bliksem in en trof de stalen figuur knallend in de borstkas.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5062 Toen de bliksem insloeg was heer Bommel achteruit gewankeld en dreunend tegen een kast beland. Daar stond hij nu met uitpuilende ogen naar de metalen figuur te kijken. Het was duidelijk, dat de elektrische ontlading de robot tot leven had gewekt. Hij bewoog zijn armen ongeordend heen en weer en zijn ogen rolden zo wild door de kassen, dat het akelig was om aan te zien.

De apparatuur was bezig zich in te stellen op de neuronische impulsen van heer Ollie en maakte er een serie microfotootjes van die hem tot meester van de machine stempelden. Maar dat wist de geschokte toeschouwer natuurlijk niet.

,,Ga weg!'' riep hij met overslaande stem. ,,Help!''

En met deze woorden zette hij het op een lopen; de hut door, de deur uit en de buitenlucht in. Die was inmiddels een beetje opgeklaard. Weliswaar regende het nog, doch de zon brak reeds door de wolken en toverde diamantjes op de vochtige heidestruiken. Heer Bommel had echter geen oog voor het natuurschoon. Blind van angst rende hij de heuvel op, luidkeels om hulp roepend.

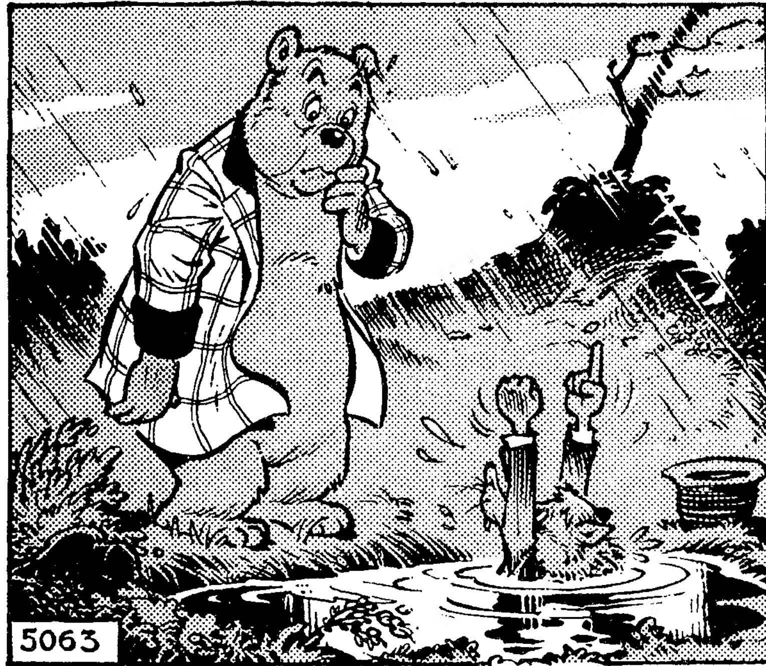
Nu wilde het geval, dat Pastuiven Verkwil van de andere kant de schaapskooi naderde. Hij zette er ferm de pas in, want hij was begerig om de robot in ontvangst te gaan nemen.

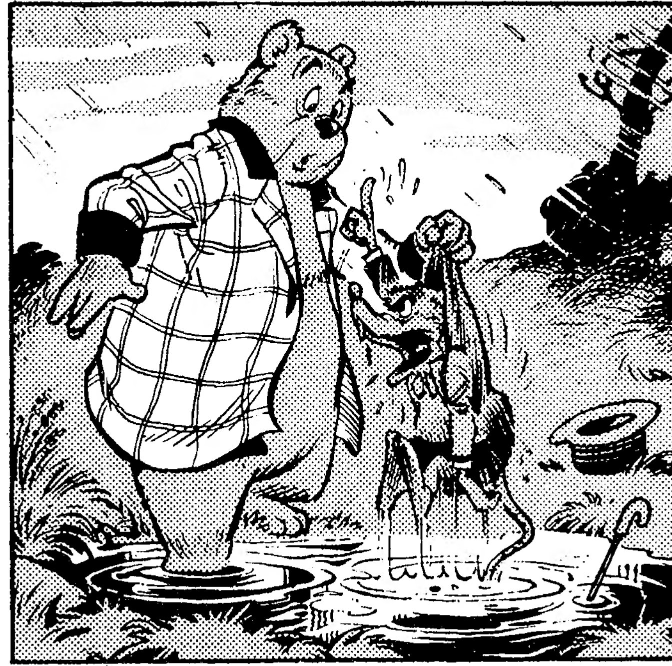
,,Alleen nog even instellen'', prevelde hij onder het gaan. ,,Dat doet geen pijn. Het is genoeg om er voor te staan wanneer hij een impuls krijgt. Maar wat is dat voor een geschreeuw? Iemand die om hulp roept, geloof ik''.

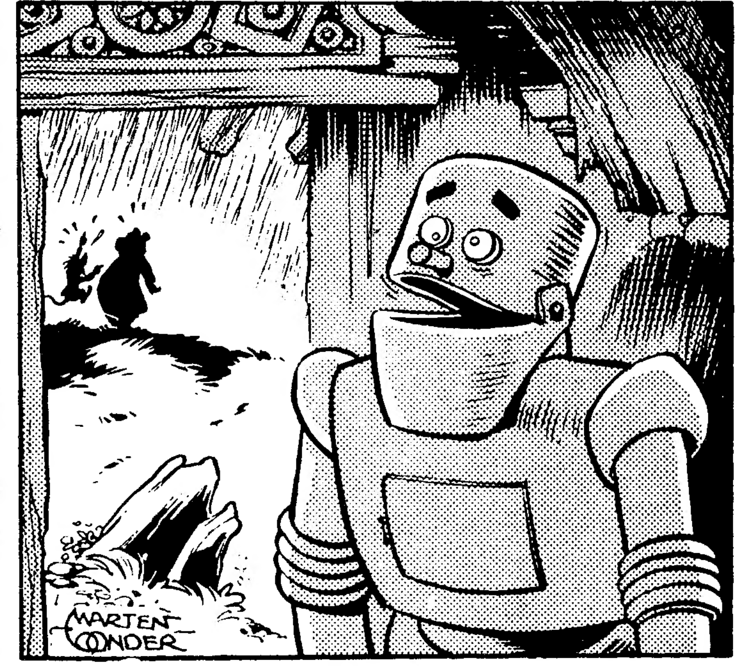
Op dat moment werd hij de naderdravende heer Bommel gewaar. Doch voordat hij terzijde had kunnen stappen werd hij reeds van de voet gelopen.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

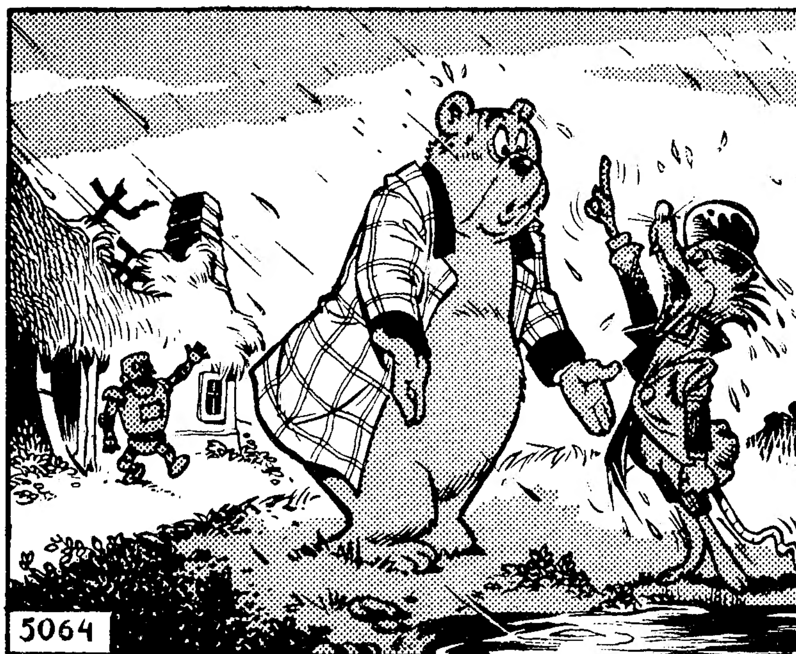

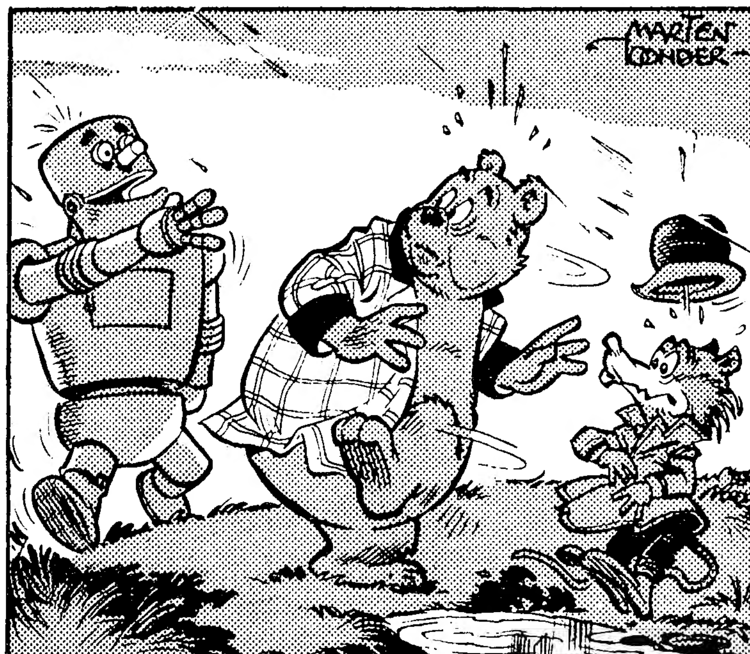
5063 De vluchtende heer werd door de botsing plotseling tot staan gebracht. Wankelend en naar adem happend bewoog hij zich een ogenblik over het pad, doch al spoedig herstelde hij zich.
,,W-wat was dat?'' mompelde hij. ,,Er liep iets tegen mij aan - maar waar is dat gebleven?''
,,Hier!'' riep een dunne stem. ,,Help mij er uit, vlegel!''
Heer Bommel keerde zich om en toen werd hij een hoofd gewaar dat roepend uit een plas stak.

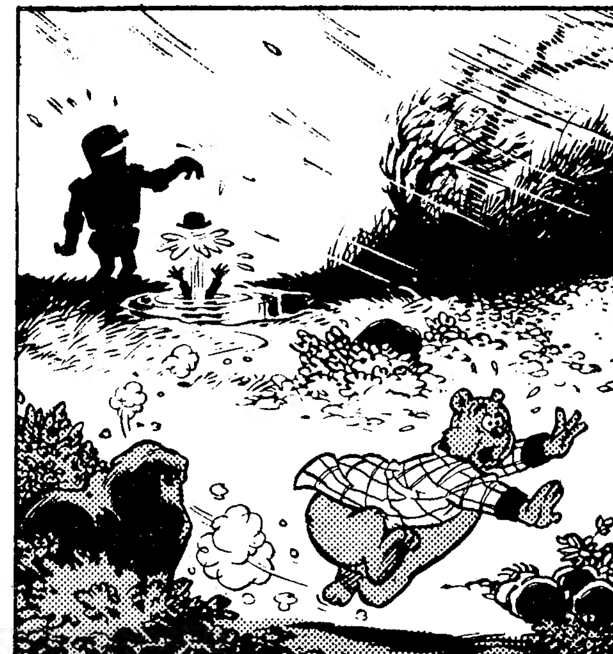
,,Schiet een beetje op!'' piepte het hoofd. ,,Schaam je je niet, grote lummel? Kan ik het helpen dat ik klein ben? Is dat soms een reden om mij in de modder te gooien en mij uit te lachen?''
,,Ik lach niet'', zei heer Ollie waardig. ,,En men kan mij niet ongestraft een lummel noemen. Maar kom-aan, eerst zal ik u even uit uw ongerief helpen, meneer''.
Met deze woorden boog hij zich over de plas en trok de drenkeling omhoog. Het bleek een ventje van gering postuur te zijn, dat er danig bemodderd uitzag.
,,Ben ik soms minder dan jij?'' schreeuwde het. ,,Waar haal je de lef vandaan om mijn maatjas door de blubber te halen? Je denkt zeker dat je alles doen kunt omdat je groter en sterker bent dan ik, hè? Maar ik zal je tonen, dat ik meer kan dan jij. Als ik maar eerst mijn robot heb zal je lelijk opkijken!''
Bij het woord robot keek heer Bommel schrikkend op want hij herinnerde zich plotseling de gedaante in de hut waarvoor hij op de vlucht was.
Nu, die had inmiddels de impulsen verwerkt en was tot leven gekomen.
,,Help!'' sprak hij met metalen stem.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

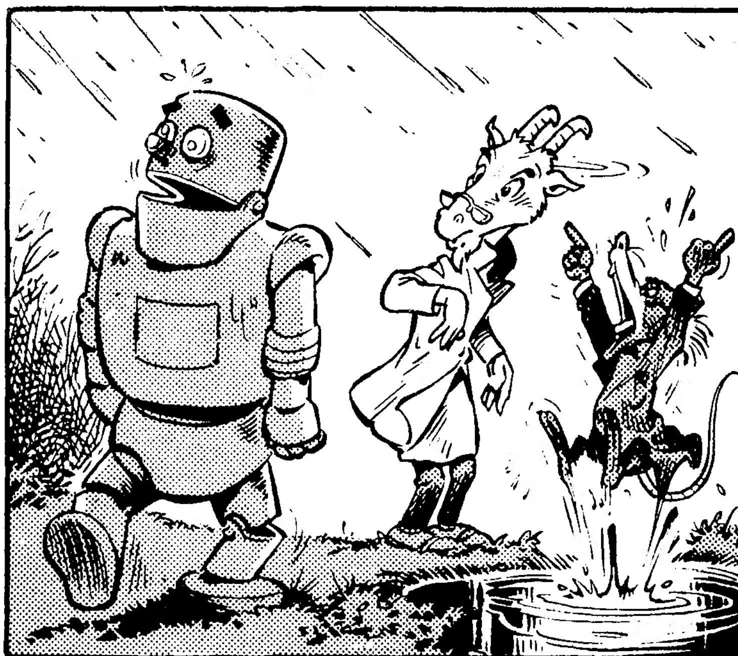
5064 Zoals oplettende lezertjes zich zullen herinneren was de robot door het inslaan van de bliksem afgesteld op heer Bommel. Zodra hij dan ook zijn inwendige apparatuur geheel aan het werk had maakte hij zich op om zijn meester te volgen en diens bevelen te gehoorzamen.
Met zware schreden dreunde hij de schaapskooi uit.
,,Help", sprak hij; want dat was het enige woord dat hij had opgevangen. En het woord van zijn eigenaar was wet voor de mechanische denker.
Aanvankelijk had heer Ollie geen erg in zijn nadering.
,,Het spijt me, dat ik u van de voeten heb gelopen," sprak hij tot Pastuiven Verkwil.
,,Werkelijk! U kunt op mijn kosten uw jasje laten stomen, meneer eh..."
,,Verkwil is mijn naam!" snauwde het ventje. ,,Onthoud die maar goed. Je zult nog van mij horen, Jasje stomen! Bah! Het is een demi naar maat en ik wil een nieuwe hebben".
,,Oho!" hernam heer Bommel. ,,Nu gaat u te ver..." Doch de ander liet hem niet uitspreken.
,,Een nieuwe!" snerpte hij. En anders zal ik mijn robot eens op je afsturen, grote lummel!"
Op dat moment begon de grond zacht te trillen en ook werd het geluid van zware voetstappen hoorbaar. De heer Verkwil keek verbaasd op en heer Ollie stond als door de donder getroffen. Een ogenblik maar; toen stiet hij een kreet uit en zette het op een lopen.
,,Help!" riep hij. ,,Houd hem tegen!",,Help", herhaalde de metalen figuur nadertredend. ,,Zal helpen. Klik".

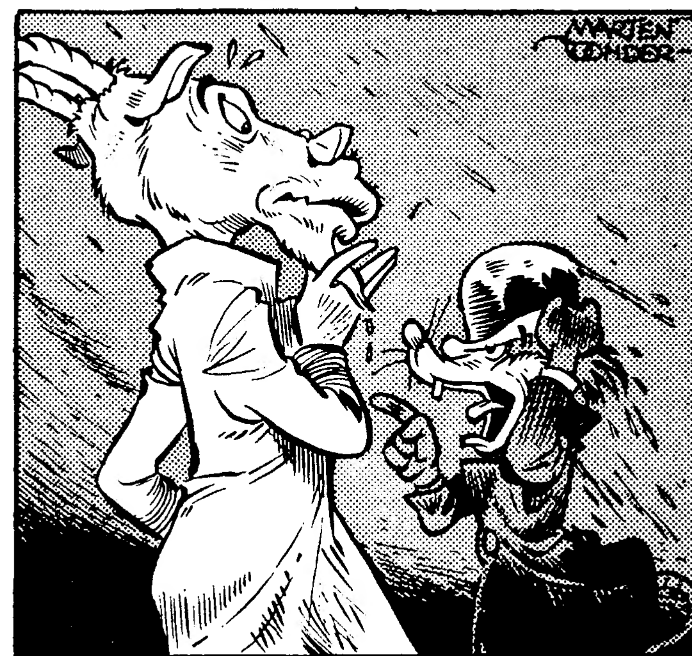
En met deze woorden vatte hij de ongelukkige heer Verkwil aan en wierp hem met een krachtige beweging opnieuw in de plas.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

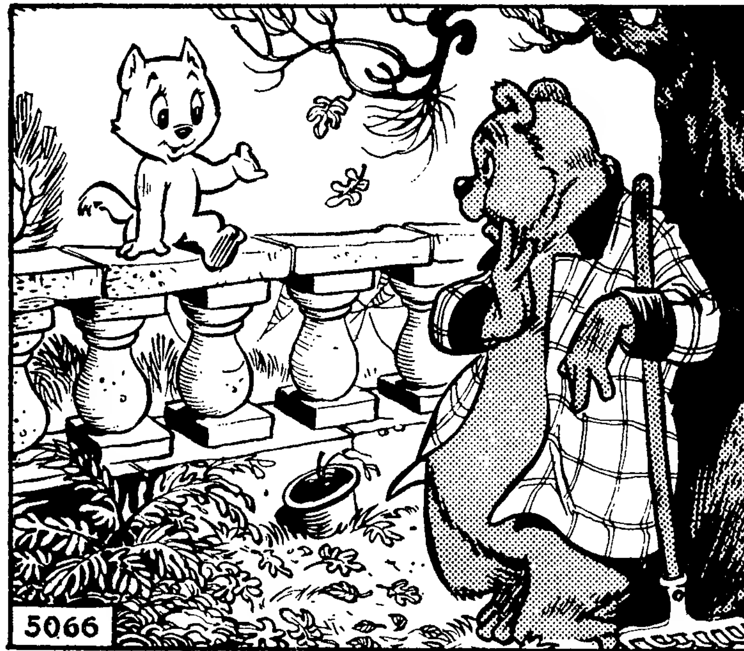

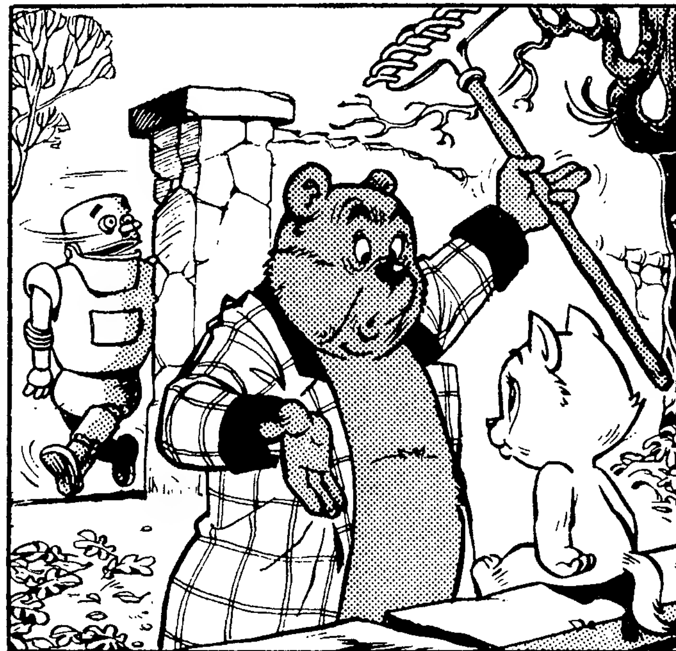
5065 Professor Sickbock had inmiddels zijn boodschap gedaan en keerde huiswaarts. De krachtige wind voerde allerlei geluiden met zich mede die de geleerde onaangenaam troffen.
„Ei", zo prevelde hij, „in de verte vlucht iemand, die help roept. En hier dichterbij spreekt iemand op onheuse toon uit een waterput. Men kan als wetenschappelijk onderzoeker toch ook nooit eens de hielen lichten zonder bij thuiskomst een chaos aan te treffen".
Zo sprekende naderde hij een wegkromming en daar werd zijn blik door en onverwacht toneeltje getroffen.
„Seldrement", sprak hij. „Mijn robot geeft de heer Paskwil een bad. De zaak schijnt wel geheel uit de hand gelopen".
„Schiet op!" riep de drenkeling met overslaande stem. „Jaag die ijzeren kinkel weg! Hij deugt niet! Hij doet niet wat ik zeg! Hier zal je meer van horen, prof!"
De geleerde schonk echter geen aandacht aan het kereltje. Hij staarde peinzend de robot na, die zich dreunend verwijderde onder het uitspreken van het woord 'help'.
„Een eigenaardig verschijnsel", mompelde de professor. „Het factotum is op iemand afgesteld. Maar niet op deze beklagenswaardige hier".
„Je hebt het expres gedaan?" riep de heer Verkwil overspannen. „Je dacht natuurlijk: Laten we eens een grap hebben met dat gekke kleine ventje. Dan kunnen we lachen! Dat dacht je natuurlijk! Maar je vergist je; je zult hier meer van horen!"

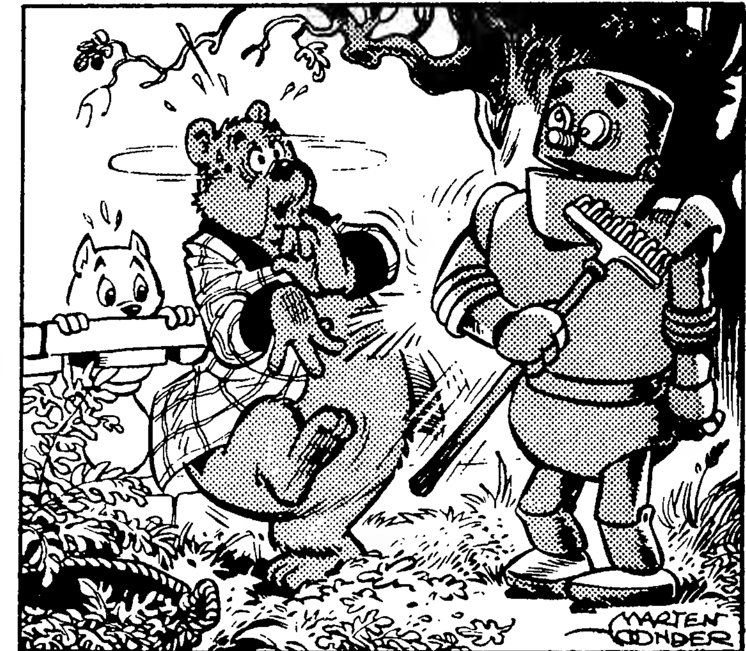
„Ge bazelt, vriend", zei de geleerde verstrooid. „Een onbevoegde heeft zich meester gemaakt van uw robot en hem de opdracht 'help' gegeven. Wie mag dat zijn? En hoe herstellen wij het euvel?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

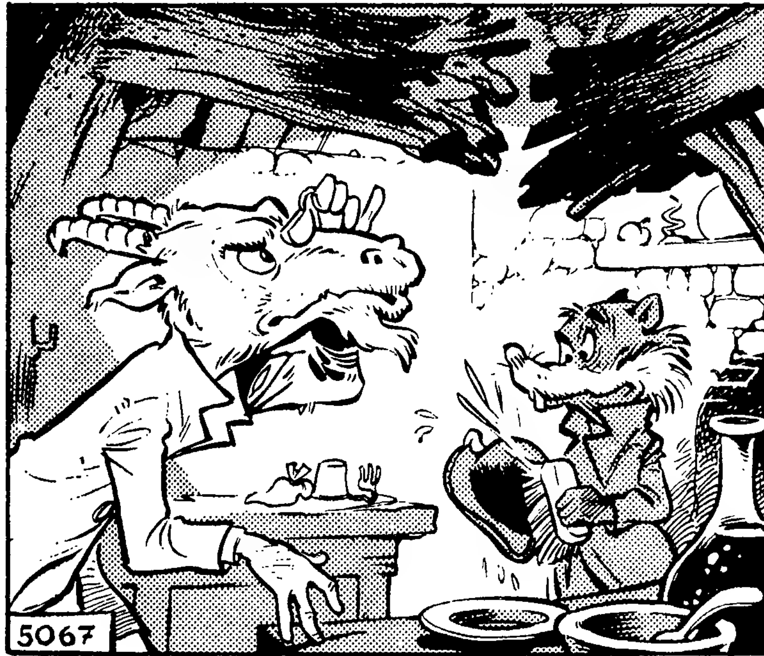

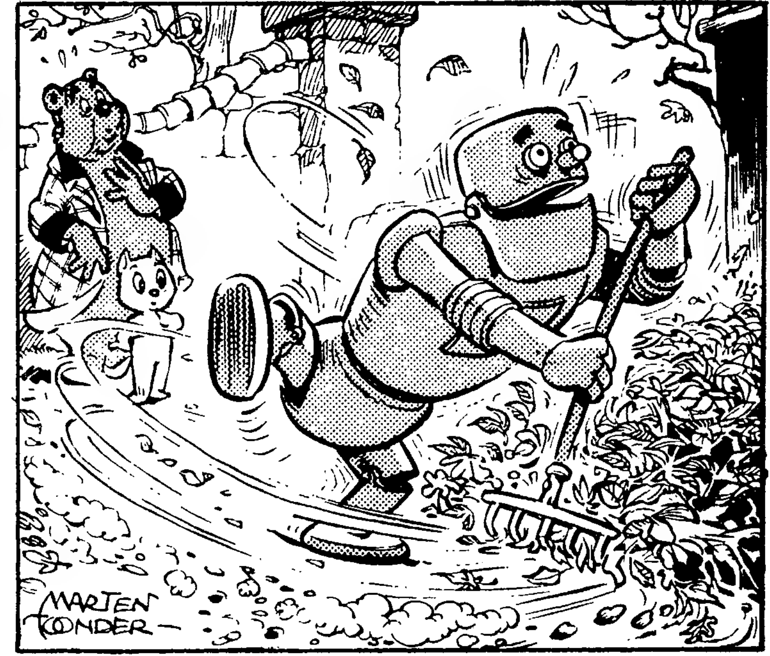
5066 Heer Bommel was geheel buiten adem op slot Bommelstein aangekomen en daar hield hij op het gazon halt.
Een beetje verlegen keek hij om zich heen.
„Foei, was me dat schrikken", mompelde hij. „Ik geloof zelfs, dat ik 'help' geroepen heb. Maar dat heeft men wanneer men plotseling tegenover een stalen monster staat. Hij was wel drie meter hoog en ik zag beduidelijk, dat hij me wilde aanvallen! Maar mijn snelheid heeft me gered - hier ben ik veilig. Kom, laat ik de bladeren wat gaan aanharken; dat kalmeert".
Met deze gedachte raapte hij een hark op en deed verstrooid een veegje.
Dat zag Tom Poes, die toevallig juist langs kwam.
„Dag heer Ollie", zei hij. „Gaat u eindelijk de tuin opruimen?"
„Eindelijk?" herhaalde heer Bommel opschrikkend. „Wat bedoel je daar mee?"
„Nu, dat was u een maand geleden van plan", zei Tom Poes.
„Hm", hernam heer Ollie kribbig. „Jij hebt gemakkelijk praten. Ik moet altijd alles alleen doen, bedoel ik. Dat is geen werkverdeling, zeg nu zelf. Ik wil wel beginnen en de toon aangeven; maar een ander zou het dan moeten afmaken onder mijn leiding. Als jij me nu eens zou helpen..."
Op dat moment begon de grond te dreunen, er klonk een luid geritsel door de bladeren en een stalen vuist omklemde de steel van de hark.
„Help", galmde een metalen stem. „Zal helpen. Klik".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

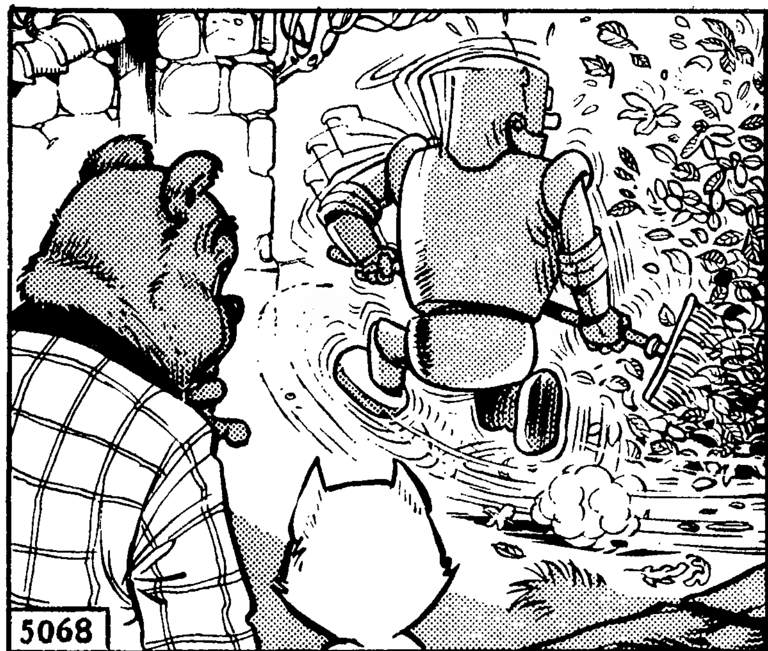

5067 Professor Sickbock begaf zich met grote passen naar de schaapskooi, die hem tot werkplaats diende.
„Ei", zo prevelde hij, „hier heeft zich een onregelmatigheid voorgedaan. Een onbevoegde heeft het factotum een impuls toegediend..."
„Schei uit met je vaktotem!" riep de heer Verkwil schel. „Ik wil mijn robot terug. En gauw ook!"
„Tut tut", hernam de geleerde. „Uw geschreeuw stoort mijn wetenschappelijke benadering. Wees dus stil en let op. Ten eerste: hier is een borstel om uw kleding te reinigen. Ten tweede: Uw robot is van het factotum type, eem multifactor of grootdoener. Luistert u? Ten derde: De bliksem is hier ingeslagen en heeft genoemde grootdoener een impuls gegeven. Hij is, met andere woorden, afgestemd op iemand anders dan u — en dat zullen we moeten herstellen..."
„Doe dat dan!" piepte Pastuiven Verkwil met overspannen stem. „Sta daar niet te ummelen. Je denkt zeker dat je indruk op me maakt omdat je groter bent dan ik, hè. Niks hoor! Ik heb betaald voor mijn robot en ik wil mijn robot en dan zal ik je laten zien wie ik ben! O zo!"

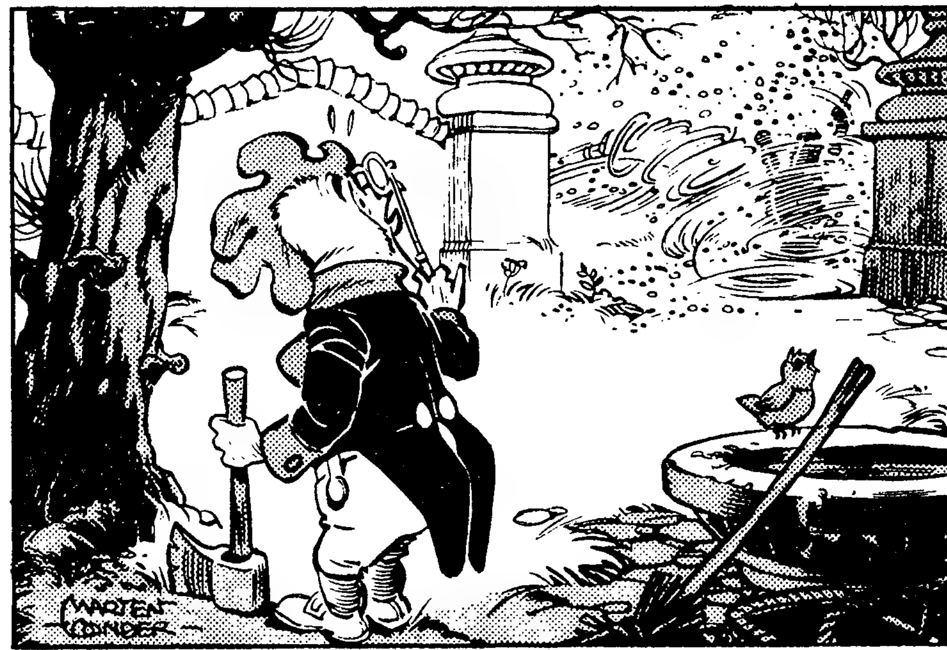
Voorlopig was er echter nog geen kans op, dat dit zou gebeuren. De robot was geheel op heer Bommel ingesteld en wijdde zich met grote ijver aan het aanharken van diens tuin.
„Waarom d-doet hij d-dat?" prevelde heer Ollie, die zich een weinig achter Tom Poes had teruggetrokken om onbespied te kunnen toekijken.
„Dat lijkt me nogal wiedes", zei Tom Poes. „Hij doet, wat u hem voordoet".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5068 Heer Bommel volgde met grote ogen de verrichtingen van de robot. Het begon hem duidelijk te worden, dat deze geen kwaad in de zin had en na enige tijd nam hij dan ook een rechtere houding aan.

„Kijk, kijk," zo sprak hij. „Hij veegt de bladeren aan. Alleraardigst. Dat is nu juist wat ik had willen doen, als je begrijpt wat ik bedoel".

„Ja," gaf Tom Poes toe. „Daarom doet hij het ook. Ik weet niet waar hij vandaan komt, maar het is duidelijk, dat hij doet wat u hem opdraagt".

Nu verscheen er een milde glimlach op heer Ollie's gelaat.

„Och, ja", zei hij, „zo'n eenvoudig iemand is heel gevoelig voor het mooie voorbeeld van een heer. En dat is wel prettig. Terwijl hij zodoende bezig is, kan ik me aan belangrijkere dingen wijden".

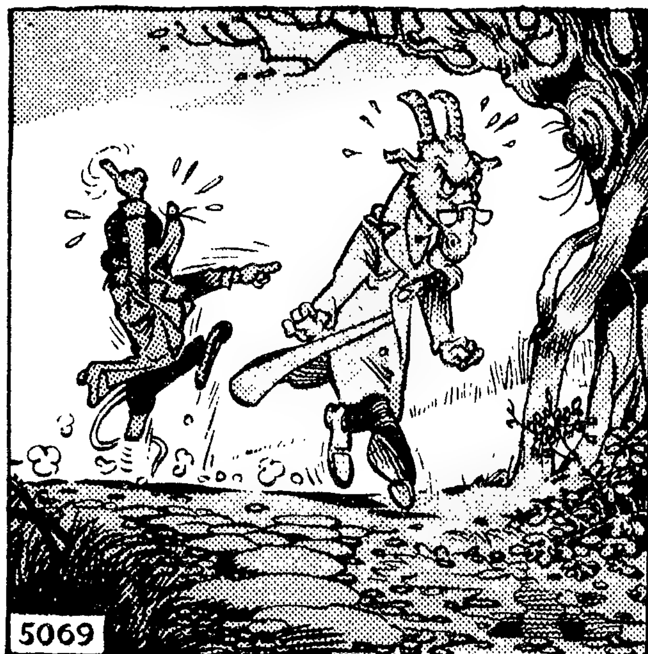
Terwijl hij zo sprak had hij zich afgewend omdat het koortsachtige vegen van de ijzeren tuinman hem wel wat nerveus maakte. Het ontging hem dan ook, dat diens bezigheden zich buiten de tuin verplaatst hadden en nu voortgingen in oostelijke richting. Daar lag, aan de andere kant van een heuveltje, het buitengoed van de markies de Cantecler.

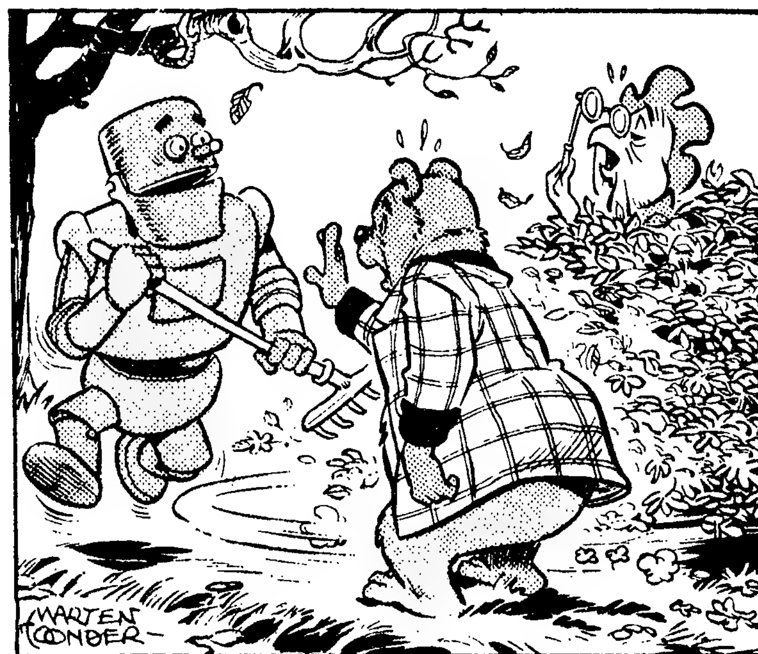
De edelman stond met een bijl in de hand aan de wortel van een dorre boom en staarde ongerust naar de rondwentelende bladermassa die zijn uitrit naderde.

„Parbleu", prevelde hij. „Die wervelwind komt zeer ongelegen. Mijn gazon is net bladvrij gemaakt voor de feestdagen".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

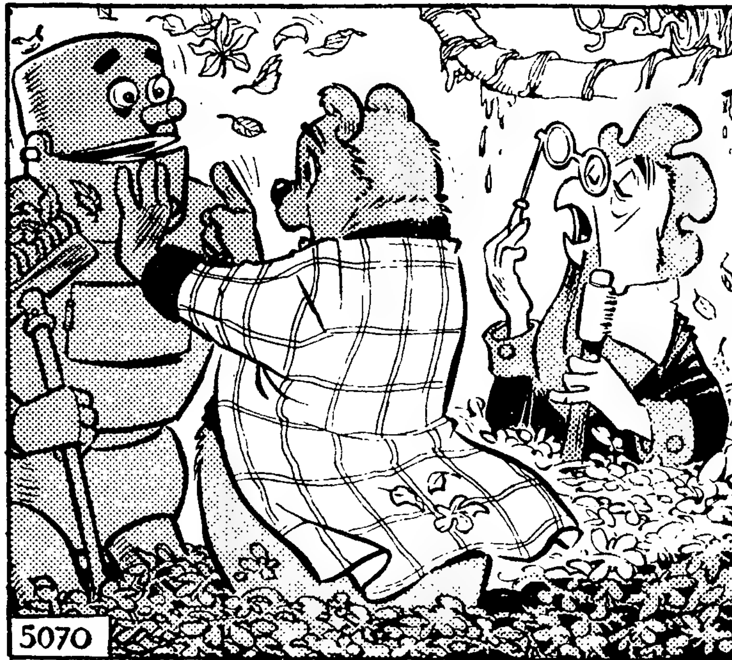

5069 Professor Sickbock liep met een nors gezicht door het kale winterlandschap. Ach, hoe veel liever zou hij zich in de rust van zijn schaapskooi aan het correleren van panotropen hebben gewijd!
„Maar dat gaat niet!" riep de heer Pastuiven Verkwil die hem gejaagd volgde. „Eerst mijn robot terug — anders krijg je geen cent meer. Je denkt zeker, dat je me beet kunt nemen omdat ik klein ben. Ha! Dat zit je niet glad, prof. Ik ben even slim als een ander — en als ik mijn robot heb zal je nog raar staan kijken".
„Ik loop nu reeds vreemd te kijken", mompelde de geleerde bitter. „Uw factotum vergt het uiterste van mijn geduld, waarde Paskwil — en dit zoeken moet niet te lang duren".
Nu, het zag er naar uit dat dit ook niet nodig zou zijn. Want niet ver vandaar was de robot druk doende met de bladermassa, die hij naar de tuin van Cantecler de Barneveld had geveegd. De onthutste edelman bevond zich geheel onvoorbereid temidden van het afgevallen herfstloof en snoof walgend de kruidige geuren in.
„Fi donc", sprak hij op koude toon, „ik had het kunnen weten. Daar is deze Bommel weer bezig met een platte grol".
„Geen grol", zei heer Ollie, die hijgend het toneeltje betrad. „Dit is een héél trouw en toegewijd iemand, die alles doet, wat ik zeg. Maar hij is te ijverig, dat is zijn enige fout. Stel u gerust, heer Markies, de zaak is hier vlug genoeg weer opgeruimd; wacht maar".
Na deze woorden stelde hij zich op voor de slovende tuinman en riep op strenge toon: „Ophouden! Stop!"
Helaas, de ijzeren figuur raasde voort alsof hij niets gehoord had!

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5070 De markies, die zijn pas schoongeharkte gazon zo plotseling overdekt zag met de bladermassa uit Bommelsteins tuin, had het natuurlijk niet gemakkelijk. Maar de hoogstaande edelman liet naar buiten toe niets blijken. In edele houding stond hij tussen het dol geworden lover en bestaarde zijn bezoeker door fieen lorgnon.

,,Werkelijk, eh... Bommel'', sprak hij koel, ,,ge maakt het te bont. Uitgelatenheid en boertige scherts van uw kant zou ik met een glimlach laten passeren...''

,,Hij staat al stil'', riep heer Ollie verhit, ,,nu zal ik hem laten opruimen. Het is zó gebeurd!''

,,Ik kan héél wat door de vingers zien'', hernam de heer de Cantecler. ,,Het lagere volk heeft recht op simpel divertissement, daar leg ik mij bij neer. Maar uw platte grol stoort mij in het omhakken van gene boom...''

,,Omhakken kan ook'', riep heer Bommel. ,,Omhakken en opruimen! Heb je het gehoord?''

,,Omhakken'', herhaalde de robot op peinzende toon. ,,En opruimen...'' ,,Hoort u wel?'' vervolgde heer Ollie. ,,Hij meent het niet zo kwaad. Hij wil graag helpen hoor''.

,,Omhakken en opruimen'', prevelde de metalen figuur op de achtergrond. Maar daar hij geen enkele beweging maakte, haalde de edelman verveeld de schouders op.

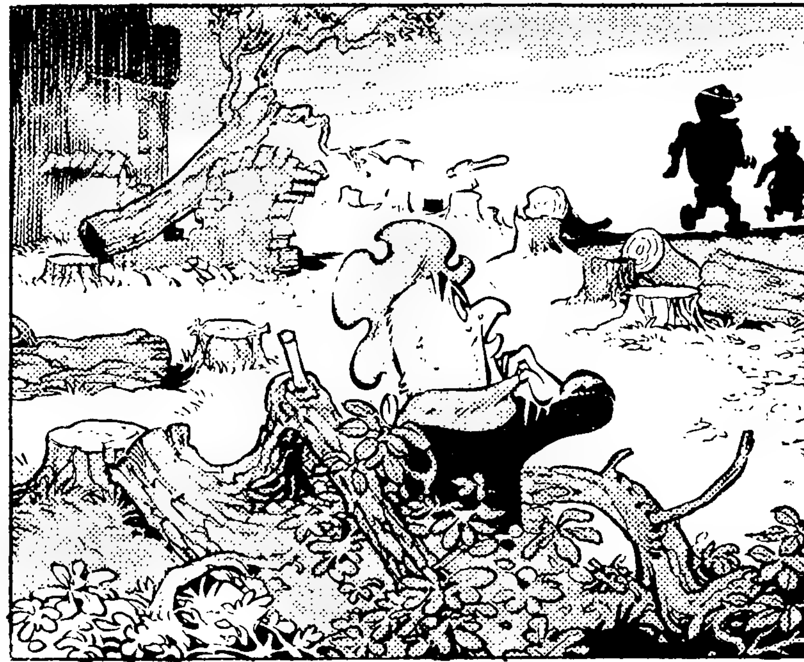
,,Parbleu'', prevelde hij. ,,Een trage denker! Zeker familie van u, eh ... Bommel?''

Heer Ollie liep rood aan en de glimlach verdween van zijn gezicht. Doch voordat hij de ander terecht had kunnen wijzen kwam de robot plotseling in beweging. Naderstampend rukte hij de bijl uit de hand van de markies en hakte met één knallende slag de oude boom om.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

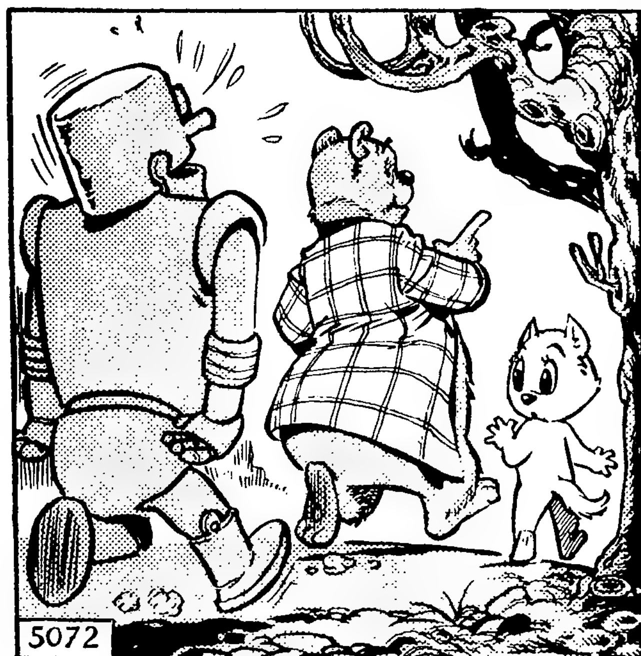

5071 De robot velde met één dreunende slag de oude boom. ,,Omhakken!'' sprak hij. ,,Opruimen!''
En met deze woorden trad hij op de volgende stam toe en legde ook die met één klap tegen de grond.
,,Opruimen'', vervolgde de metalen houthakker, naar een derde boom stampend. Doch nu vond heer Ollie zijn stem terug.
,,Ho!'' riep hij. ,,Stop! Niet doen! Ophouden! Eén is genoeg!''
De markies, die door de eerst gevelde stam danig in de verdrukking was geraakt schudde mismoedig het hoofd.
,,Par exemple!'' prevelde hij. ,,Dit is het einde van mijn bongerd. Deze Bommel meent het misschien niet slecht. Maar de wereld gaat aan goede bedoelingen en vertraagde reacties ten gronde...''
,,Stop! Kom mee!'' riep heer Ollie gejaagd in de verte — en dit bevel scheen eindelijk tot hem door te dringen.
,,Stop!'' galmde de robot, de bijl wegleggend. ,,Kom mee!''
Heer Bommel slaakte een zucht van verlichting. Hij verliet het landgoed van de markies in snelle pas zonder nog een blik op zijn gastheer of diens omgehakte aanplant te werpen.
Tom Poes zat in de nabijheid op een hek vanwaar hij bezorgd naar het houthakken geluisterd en gekeken had.
,,NIet zo best!'' zei hij. ,,Wat zal de markies boos zijn!''
,,Mogelijk'', gaf heer Ollie toe. ,,Hij heeft nu eenmaal een onaangenaam karakter. Aan ons ligt het niet, hoor. Deze aardige robot heeft flink geholpen op mijn aanwijzingen. Het enige is, het duurt wat lang voordat hij gehoorzaamt. Hij denkt wat traag, als je begrijpt, wat ik bedoel''.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5072 Het bleek nu, dat de robot niet alleen een flinke werker was, maar dat er ook nog iets in hem omging.
,,Flink geholpen'', sprak hij. ,,Aardige robot — beste vriend. Markies heeft slecht karakter; zéér slecht!''
,,Hoor je dat?'' vroeg heer Ollie, verrast omkijkend. ,,Hij kan praten. Dat zijn de woorden, die ik daarnet gesproken heb, weet je nog wel?''
,,Ja'', zei Tom Poes twijfelend. ,,Ze zijn alleen wat overdreven. Ik geloof, dat hij alles opblaast heer Ollie''.
,,Lieve robot!'' riep de metalen metgezel schallend. ,,Enige, allerbeste vriend. Markies is schurk!''
,,U moet proberen van hem af te komen'', hernam Tom Poes. ,,Ik ga nu naar huis om mijn schoorsteen te metselen''.
,,Goed, goed'', mompelde heer Bommel. ,,Maar hoe kom ik van hem af? Hij is zo trouw en zo behulpzaam — en hij zegt toch wel aardige dingen. Ik zou niet weten hoe ik hem kwijt kan raken zonder hem pijn te doen; zeg nu zelf, jonge vriend!''

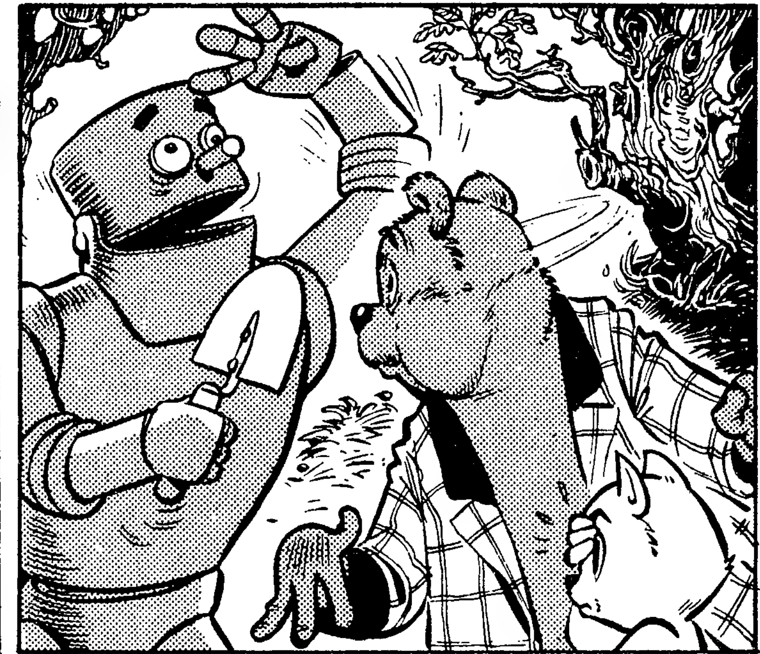
,,Toch zal het moeten'', hield Tom Poes vol. ,,Hij is niet van u''. Dat was waar. De rechtmatige eigenaar naderde op dat moment de vernietigde tuin van de heer de Cantecler en hield de pas in.
,,Hela!'' riep hij. ,,Jij daar met die bril! Heb je soms mijn robot gezien?''
De edelman wendde zijn blik af van de droevige tuin voor hem en keek op.
,,Fi donc'', prevelde hij, ,,de aarde wordt steeds platter. Een schijf, bewoond door robots — boomstompen en botteriken. Het is affreus''.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5073 De markies keek zijn bezoekers uit de hoogte aan.

„U zoekt dus", zo sprak hij, „een robot? Eh bien, ik wil eenvoudig kermisvolk niet geheel brodeloos maken; maar ik zou er wel het recht toe hebben. De beide clowns uit uw tent hebben mijn aanplant omgehakt en zijn daarna in gindse richting verdwenen."

„Ei, ei", riep professor Sickbock pijnlijk getroffen. „Ge dwaalt! Hier is geen sprake van kermisvermaak! De robot waar de heer Paskwil van rept is een factotum, dat ik heb vervaardigd om mijn proeven te kunnen betalen. Ik bestudeer het correleren der panotropen, vat u?"

„Parbleu", mompelde de edelman, „een kwakzalver dus!"

Het is begrijpelijk dat de geleerde boos werd. Maar voordat hij had kunnen uitvallen trok Pastuiven Verkwil hem krachtig aan de jas.

„Kom toch mee!" riep het ventje. „Schiet toch op! Mijn robot kan niet ver weg zijn!"

Dat was waar. De robot was achter heer Bommel tot stilstand gekomen voor het huisje van Tom Poes; een paar kilometers verder.

„Ik zie het al", zei heer Ollie. „De schoorsteen is kapot. Hm. Als ik nu deze aardige robot eens opdroeg om hem voor je te metselen? Hij doet zoiets in een wip!"

„Nee, liever niet", zei Tom Poes haastig, „ik heb..."

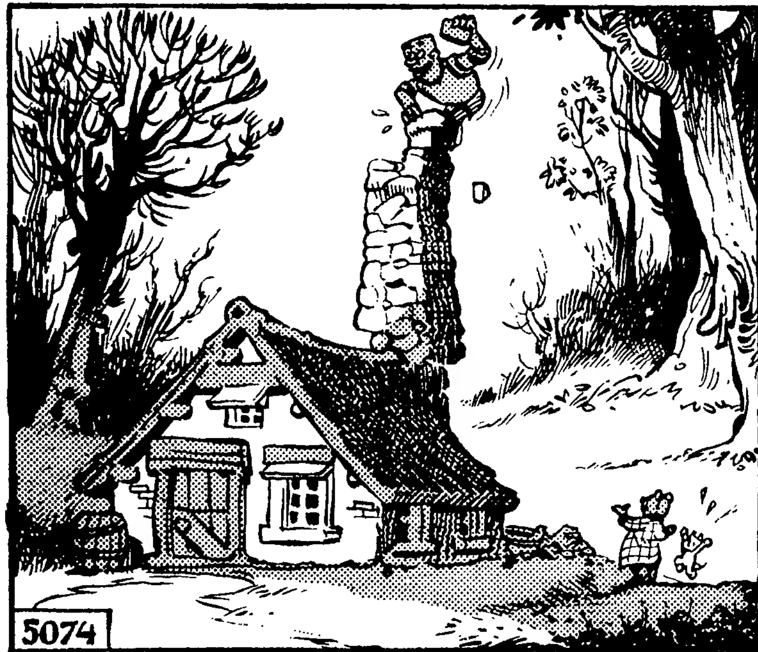
„Schoorsteen is kapot!" stelde de robot met dreunende stem vast.

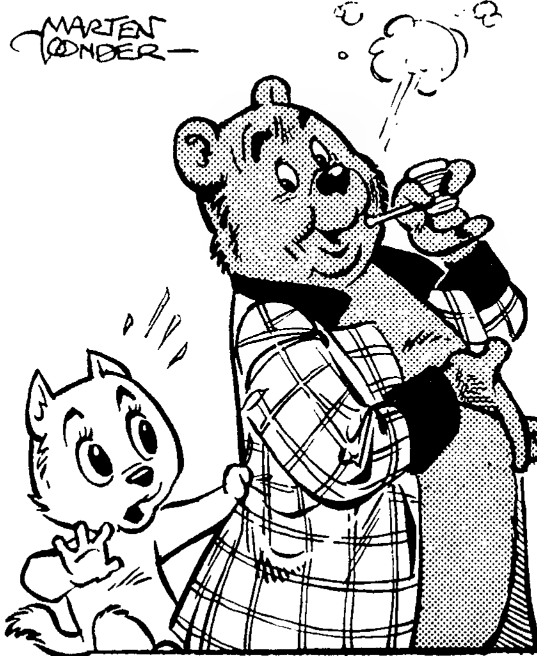
„Ik heb hem zelf zover afgebroken!" riep Tom Poes. „Hij lekte. Maar nu wil ik hem ook zelf..."

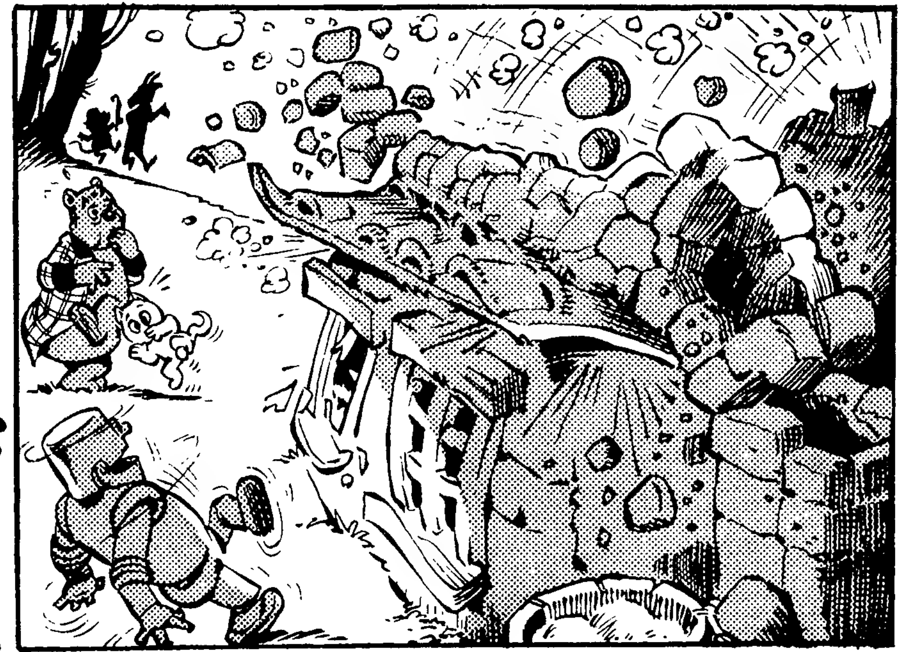
„Goede, lieve robot gaat schoorsteen metselen!" galmde de ander. „Metselen in een wipje!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

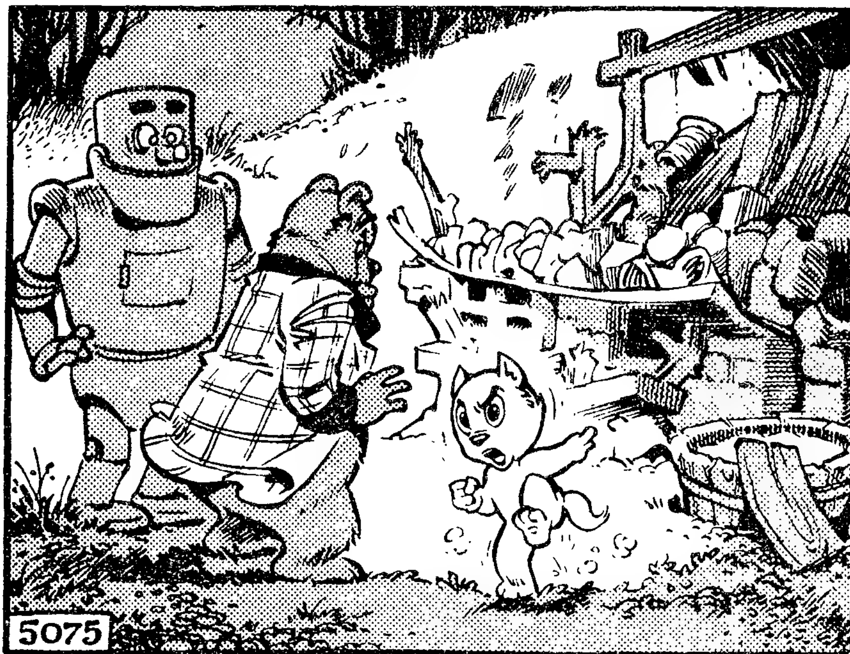

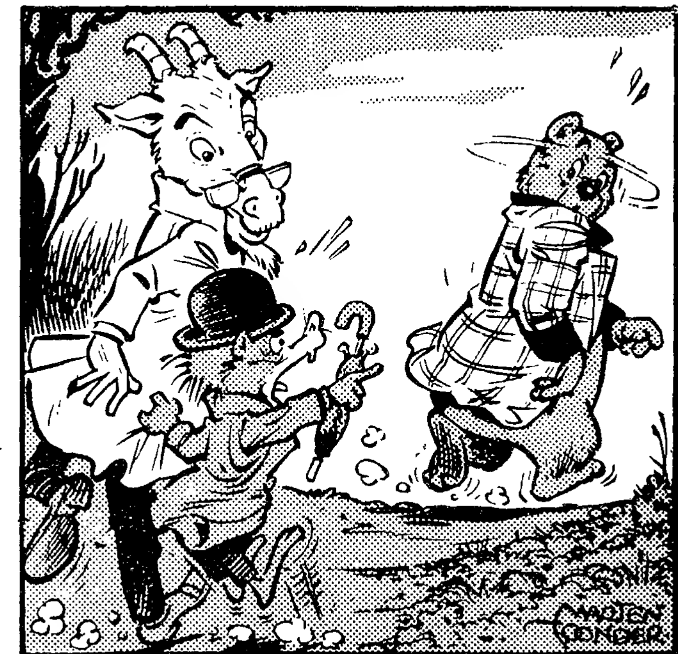
5074 Het gaf niet of Tom Poes boos werd en protesteerde. De robot greep troffel en kalk en begon met grote snelheid de stenen op elkander te stapelen.
„Stop!" riep Tom Poes. „Laat hem ophouden! Hij maakt de schoorsteen te groot en te hoog!"
„Kalm, jonge vriend!" zei heer Bommel vermanend. „Het is waar; dit wordt een kloeke, forse schoorsteen. Maar wat is daar tegen? Ik heb al zo dikwijls gedacht; waarom woont Tom Poes toch in zo'n klein huisje? Waarom ziet hij alles zo klein?"
„Dat is het niet!" riep Tom Poes uit. „Maar de onderkant van de schoorsteen is nu eenmaal niet groter — en op iets kleins moet je niet iets groots zetten en daarom moet hij ophouden!"
„Deze robot", hernam heer Ollie, „volgt de grote lijn; en dat bevalt me. Ik bedoel... eh... op iets kleins moet je niet iets groots zetten; hoe bedoel je dat?"
In het metselwerk kraakte iets en er verscheen een dwarse scheur in.
„Alles te klein!" galmde de robot hoog boven het dak. „Pieterig huisje. Tom Poes ziet alles miezerig".
„Ja, ja, wacht even!" riep heer Bommel uit; „groot op klein past niet; daar komen ongelukken van. Stop! Ophouden!"
Het was echter reeds te laat. Het fundament verzakte onder de te zware schoorsteen — en met een donderende knal stortte het rookkanaal op het dak van het huisje.
„De grote lijn!" riep de robot, handig op de grond springend. „Dat bevalt me".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

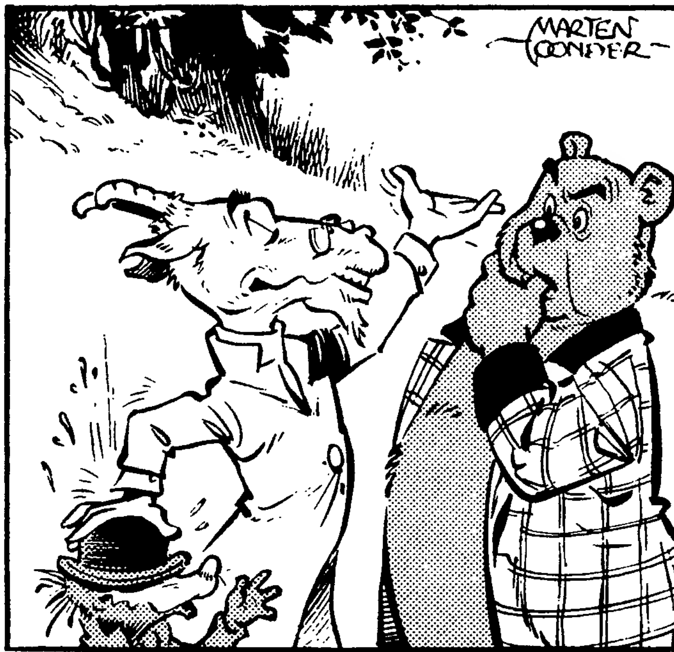
5075 De schoorsteen verpletterde het dak en veranderde het gebouwtje in een ruïne.
Tom Poes stond er een ogenblik als door de donder getroffen naar te kijken, maar toen verloor hij de kalmte die hem meestal kenmerkt.
,,Mijn huis!'' riep hij woedend. ,,Die stomme snertmachine met z'n boldoenerij! Neem hem liever mee naar Bommelstein; daar hoort bij beter thuis dan hier.''
,,Kom nu, jonge vriend!'' zei heer Ollie een beetje geschokt. ,,Je moet het ruim zien; je huisje was toch te klein. Ik heb wel eens gedacht dat je leven niet genoeg formaat heeft. En kijk, nu kun je het helemaal nieuw aanpakken. Ik zal zorgen, dat de schade hersteld wordt op een ruime en frisse schaal. Kom mee, dan kun je bij mij logeren.''
,,Hm'', zei Tom Poes bitter.
,,Klein huisje'', galmde de robot, die heer Bommels woorden rustig verwerkt had. ,,Kruimelhuisje; pieperig leventje. Schrieperig pieperleventje, jonge vriend. Groot gaan aanpakken. Nieuw en groot en prachtig en kolossaal!''
,,Hoepel op!'' bromde Tom Poes. ,,En zeg maar tegen je baas, dat ik liever in een herberg ga logeren. Ik mag je niet''.
Heer Ollie was zich niet bewust van deze onvriendelijke gedachten - en ook had hij er geen tijd voor. Want toen hij de weg betrad stond hij plotseling voor professor Sickbock en de heer Verkwil, die op zoek waren naar de robot.

,,Dat is hem!'' riep de laatste opgewonden. ,,Dat is de schurk die mijn robot heeft gestolen. Je durft omdat ik klein ben, hè? Je denkt zeker, dat ik minder ben dan jij, hè? Wacht maar.''

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5076 Professor Sickbock keek een ogenblik van zijn schreeuwende klant naar de onthutste heer Ollie en toen schudde hij berustend het hoofd.

„Ei, ei", prevelde hij. „het factotum is dus afgestemd op deze vlakdenker; ik had het kunnen weten. Ach, hoe vermoeiend is het getob met de stuitende machine van de heer Paskwil. Tot welke diepten kan een dienaar der wetenschap dalen voor een handvol geld? Maar komaan, Bommel is nu wel genoeg op zijn plaats gezet; ik moet ingrijpen."

Met deze woorden trad hij voorwaarts en legde Pastuiven Verkwil met zachte dwang het zwijgen op.

„Ge moet mij verschonen", sprak hij met een gedwongen lachje tot heer Ollie. „Er is een kleine vergissing gemaakt met een robot van het type multifactor. Een zogenaamde grootdoener. Volgt u mij? Deze robot nu, is het eigendom van deze meneer; doch door een blikseminslag is hij op u afgestemd. Is het nu duidelijk?"

Heer Bommel aarzelde. Hij begon te begrijpen wat er gebeurd was, maar voordat hij verdere navraag had kunnen doen schreeuwde de heer Verkwil: „Niks vergissing! Die dikke heeft het expres gedaan! Dat kleine ventje kan ik wel aan, dacht-ie. Ik zal zijn robot gappen, dacht-ie."

Deze woorden bedierven heer Ollie's stemming.

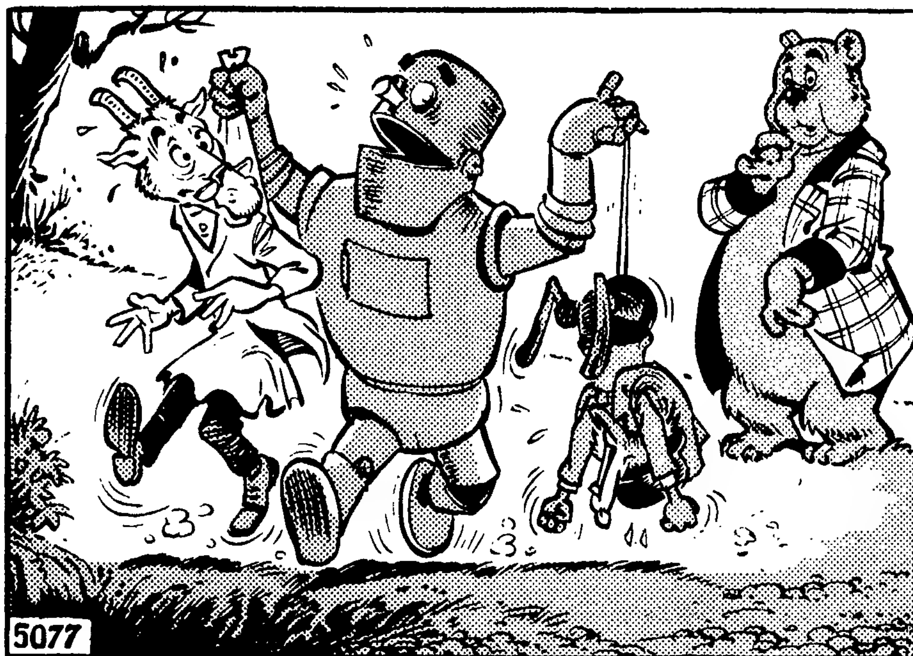
„Zo!" riep hij rood. „Dacht-ie dat? Jij lelijke gifkikker! Maak dat je wegkomt!"

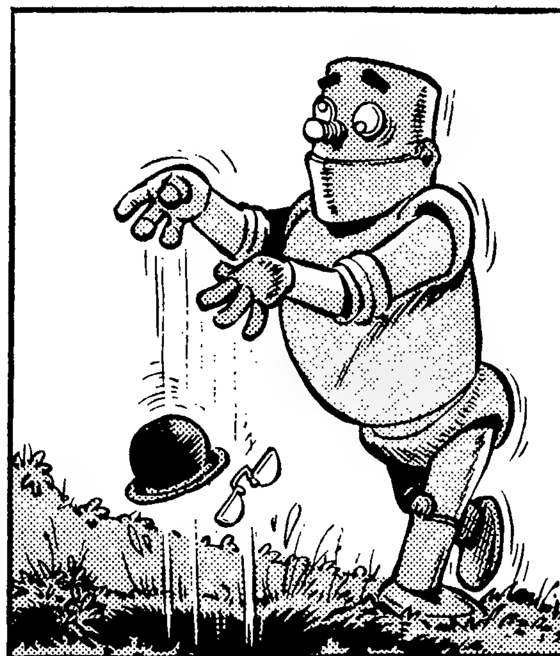
„Tut tut!" vermaande de geleerde dringend. „De robot is werkelijk het eigendom van Verstuivers, aangezien hij er voor betaald heeft..."

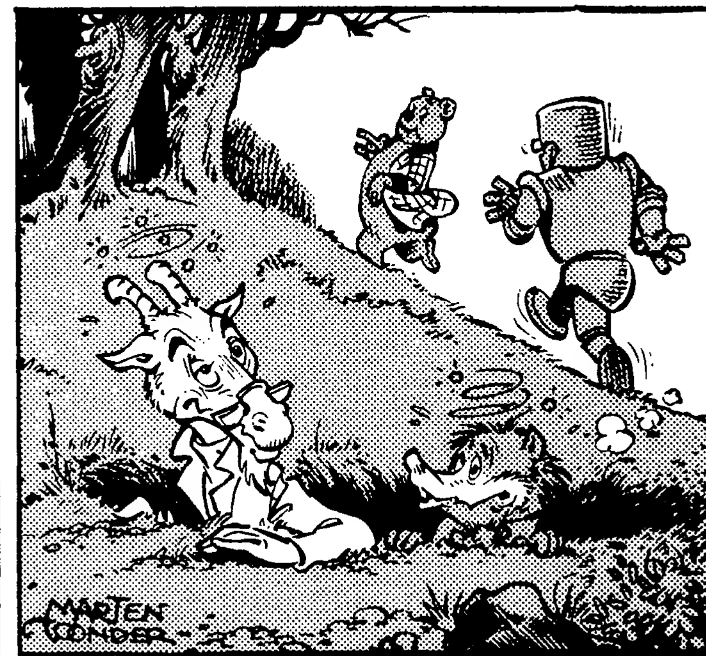
„En jij ook!" tierde heer Bommel. „Weg met jullie! Uit mijn ogen!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

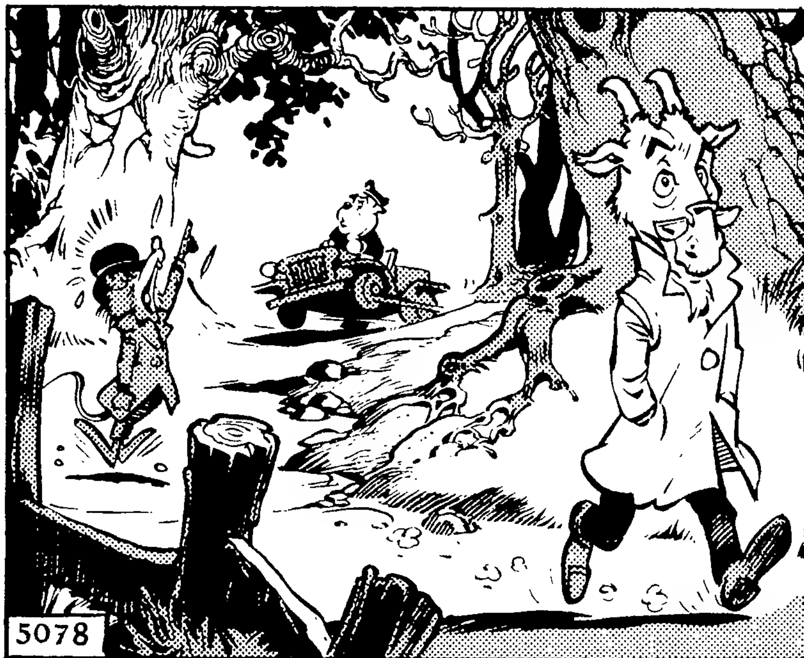

5077. „Oho!" vermaande professor Sickbock. „Ge gaat te ver, mijn waarde! Ik laat mij niet wegzenden als een botterik? Wat denkt ge wel?"
„Hij denkt dat hij alles kan doen. Omdat hij groter is!" riep de heer Verkwil verhit.
Op dat moment viel er een schaduw over het toneeltje en de grond begon zachtjes te dreunen. Het was de robot, die het voetspoor en de gedachten van zijn meester oplettend gevolgd had.
„Weg met jullie!" galmde hij. „Uit mijn ogen, lelijke gifkikkers! Addergebroed!"
En met deze woorden wierp hij de geleerde en de knopenmaker in een aangrenzende greppel.
„Weg!", herhaalde hij. „Uit de ogen. Uit het gezicht. Verdwenen."
„Ja, ja", prevelde heer Ollie, een beetje beklemd. Hij staarde een ogenblik naar het gat, waarboven enkele grassprieten wuifden in de schrale wind en liep toen haastig weg.
„Ik weet het niet", zei hij. „Dit is wel wat ruw aangepakt; je overdrijft alles zo! En misschien ben je werkelijk het eigendom van die Verkwil . . ."
De robot volgde met dreunende passen en een stille glimlach. Hij heeft tijd nodig om de dingen te verwerken en daarom verdween hij dan ook over de heuvelrug zonder te antwoorden.
Zodra het dreunen verstild was begon het in de kuil te ritselen en daar verscheen het gelaat van de professor tussen de dorre helmen.
„Ei", prevelde hij: schichtig rondblikkend. „Ik bedenk me daar plotseling, dat de gist tien graden in temperatuur moet worden verhoogd. Als dat niet op tijd gebeurt is de correlatie-proef waardeloos. Gelieve mij dus even te verschonen."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

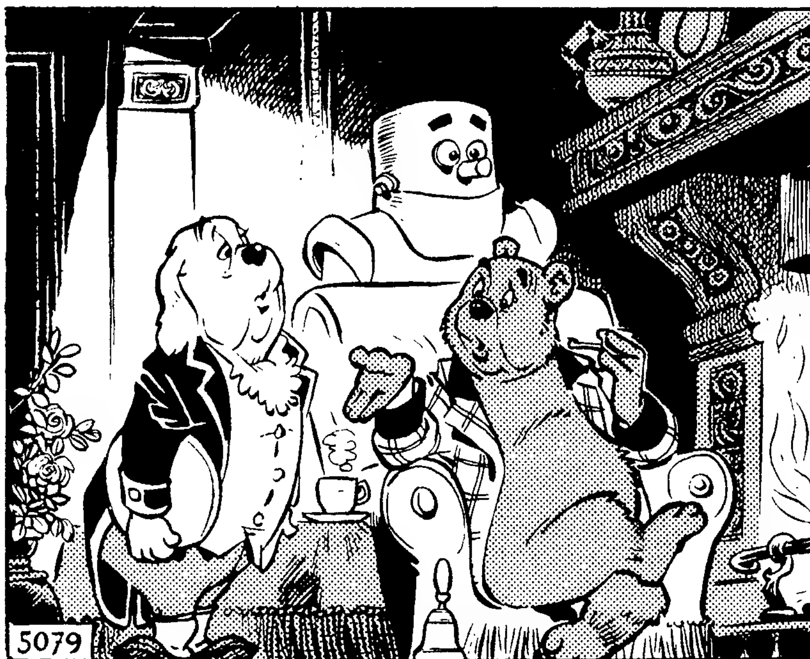

5078 Professor Sickbock klom voorzichtig uit het gat en Pastuiven Verkwil volgde hem d riftig.
„Je blijft hier!" riep het ventje. „Je zorgt, dat ik mijn robot terugkrijg; begrepen?"
„Ja, ja," prevelde de geleerde voortlopend. „Ik moet even de temperatuur van de gist 10 graden verhogen. Ge zult begrijpen, dat het correleren der panottopen nu weer voorgaat, mijn waarde. Tot straks dus!"
„Oplichter!" schreeuwde de heer Verkwil overspannen. „Schurk! Je durft, hè? Omdat ik klein ben, hè? Ik heb mijn geld gehad, denk je zeker!"
Op dat moment stopte er een dienstvoertuigje met piepende remmen achter hem — en een stem vroeg: „Wat is hier aan de hand?"
De knopenmaker draaide zich om en stond nu oog in oog met de commissaris van politie:
„Jou moet ik juist hebben, agent!" riep hij uit. „Ik word schandelijk behandeld! Ik ben bestolen! Kan ik het soms helpen dat ik klein ben? Heb ik niet dezelfde rechten als iedereen?"
„We zullen zien," hernam de ambtenaar koel. „Wie heeft er gestolen? Wat is er ontvreemd?"
„Ene Bommel heeft mijn robot gestolen!" jammerde de ander. „Hij is die kant opgegaan, agent! Naar zijn hol, wed ik."
Nu was heer Ollie inderdaad naar huis gelopen waar hij vermoeid en enigszins verward aankwam.
„Het was géén prettige wandeling," verklaarde hij desgevraagd. „Slecht weer met regen en blikseminslag en deze ijzeren figuur die wel ijverig en aardig is maar een beetje te ruw, als je begrijpt wat ik bedoel. Hij heeft het huisje van Tom Poes kapot gemetseld en de kleine Verkwil in een gat gegooid. Heb je soms een kopje thee voor me?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5079 Joost trad binnen en zette een kopje op de tafel. „Uw thee, heer Olivier," sprak hij.

„Is dat alles?" vroeg heer Bommel teleurgesteld. „Nee, na een middag vol ontberingen had ik me wat anders voorgesteld dan zo'n karig beetje. Een gulle pot had ik gedacht met ruim suiker en een wolkje melk — en een bitterkoekje met een bonbon. Daar had ik me echt op verheugd. En nu dit. Het is wel jammer, hoor!"

„Excuseer, heer Olivier," zei Joost bedremmeld. „Het was nog wat vroeg voor thee en daarom heb ik snel een kopje gezet met het hete water voor de afwas; als u mij toestaat. Ik had nog niet op u gerekend en zodoende is er ook geen snoepgoed in huis."

„Hm," zei heer Bommel. „Je hoeft niet direct boos te worden! Het is al goed hoor; ik zal me wel schikken met dit ene kopje — en berustend op het volgende wachten."

„Zeer wel," prevelde Joost en hij wendde zich af om heen te gaan. Doch nu trad de robot voorwaarts en hield hem tegen.

„Karig kopje!" riep hij met metalen geluid. „Miezerig, akelig beetje thee! Afwaswater! Jammer, hoor! Een gulle pot had ik gedacht; een grote pot. Een bolle, volle, grote, gulle pot!"

„Nou, nou," zei heer Ollie kalmerend; maar de ander liet zich niet tegenhouden nu hij eenmaal begonnen was. Het geluid van zijn mechanische stem drong dan ook tot buiten de muren door.

„Wat is dat?" vroeg commissaris Bas, die juist voor kwam rijden. „Wat is dat voor een gebrul over vaten thee?"

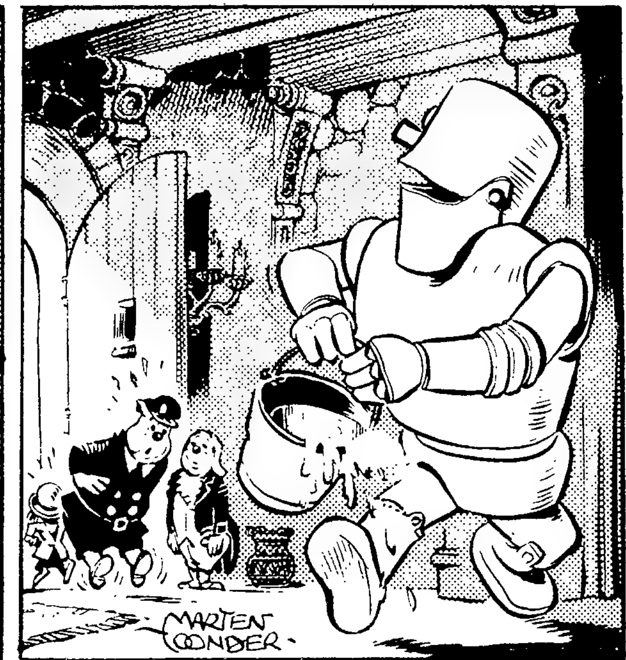
„Dat is mijn robot!" verklaarde de heer Verkwil. „Hoort u wel, dat hij gestolen is?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5080 Commissaris Bulle Bas stapte uit zijn jeep en liep op de deur van Bommelstein toe.

,,Ik vind je verhaal vreemd, vrind,'' sprak hij. ,,Deze Bommel ken ik al jaren — en ik heb hem aardig door. Daarom zou ik me sterk verbazen wanneer hij nu overging tot diefstal van een robot. Trouwens, wat is dat voor een ding?''

,,Het is een machine!'' riep Pastuiven Verkwil. ,,Hij kan alles wat ik hem voordoe. Je denkt nu zeker dat je brutaal tegen me kunt zijn omdat ik klein ben, hè? Wacht maar eens totdat ik mijn robot heb; dan zal je eens wat zien!''

De politiechef fronste de wenkbrauwen, doch voordat hij iets had kunnen zeggen werd de deur door Joost geopend. De trouwe bediende zag er ontredderd uit en hij had een wilde blik in de ogen.

,,Een robot?'' herhaalde hij desgevraagd. ,,Ha, dat zou ik menen! Met uw welnemen! De ongelikte vle . . . de machine bedoel ik, bevindt zich in de keuken. Maar ik neem het niet, als ik zo vrij mag wezen.''

,,Goed, goed,'' onderbrak de politiebeambte hem ongeduldig. ,,Mag ik die machine eens even zien? Deze heer beweert, dat hij van diefstal afkomstig is.''

,,Het zou me niet verbazen,'' hernam de knecht. ,,Zo'n doortrapte, stuitende figuur heb ik zelden gezien. Zegt u nu zelf, als u zo goed wilt zijn.''

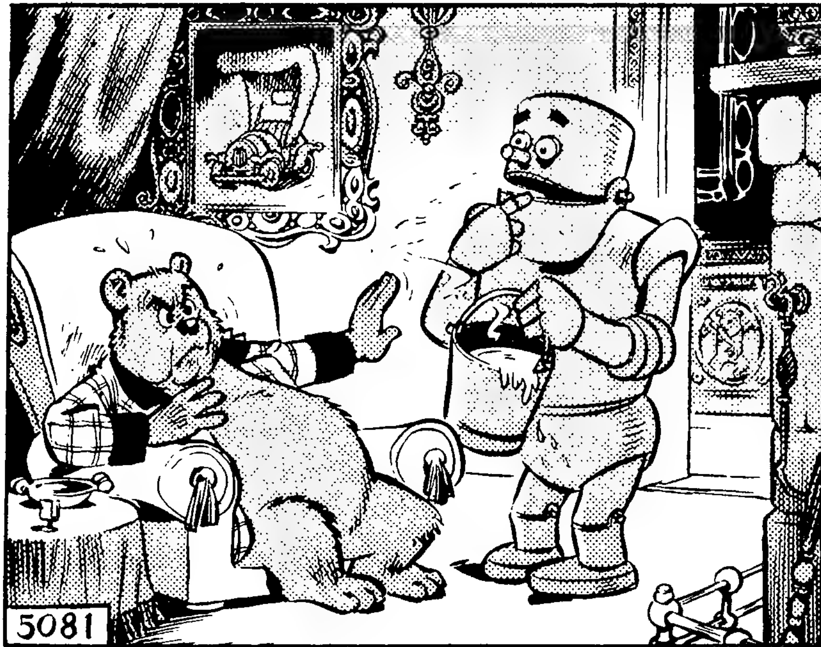
Met deze woorden wees hij over zijn schouder naar de robot die juist met een emmer thee uit de keuken kwam.

,,Theevrek!'' galmde die met metalen stem. ,,Miezerige afwaswaterzetter! Schriep! Viezerik!''

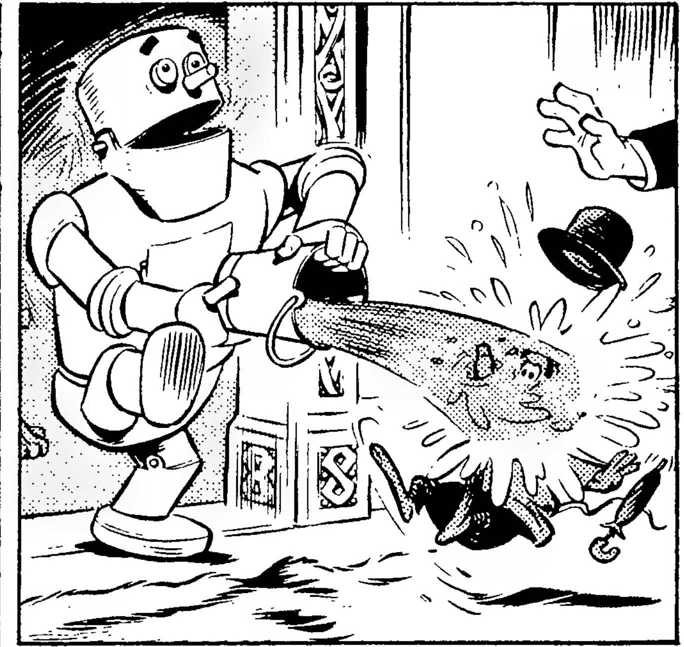
,,Juist!'' gromde de politiechef. ,,Ik zie het. En ik ben benieuwd wat hier achter zit.''

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5081 De kamerdeur werd opengeworpen en het geluid van stemmen drong naar binnen. Heer Bommel veerde op en keek met grote ogen naar de robot die met een walmend emmertje nadertrad.

„Wat gebeurt er?" vroeg hij. „Wat is dat?"

„Thee!" verklaarde het factotum met metalen stem. „Ruim thee. Veel thee. Veel is lekker."

„Nee, nee!" riep heer Ollie uit. „Zo dient men geen thee op. Dit is stuitend en grof. En bovendien kan zij niet goed gezet zijn met een verwarmde pot en zo."

De robot liet geen enkele teleurstelling blijken, doch schakelde met een klikje om.

„Niet goed!" galmde hij. „Stuitend en grof; slecht gezet in koude afwasemmer. Wat doen met vies veel ellendige thee?"

„Het kan me niet schelen", zei heer Bommel vol walging. „Gooi het weg of schrob er de gang mee — als het hier de kamer maar uit is."

Het geluid van zijn ontevreden stem klonk krachtig over de gang en de heer Verkwil snelde er spontaan op af.

„Daar zit de dief van mijn robot!" riep hij schel. „Kom mee agent! Arresteer hem en zorg dat ik mijn eigendom terugkrijg! Vlug een beetje!"

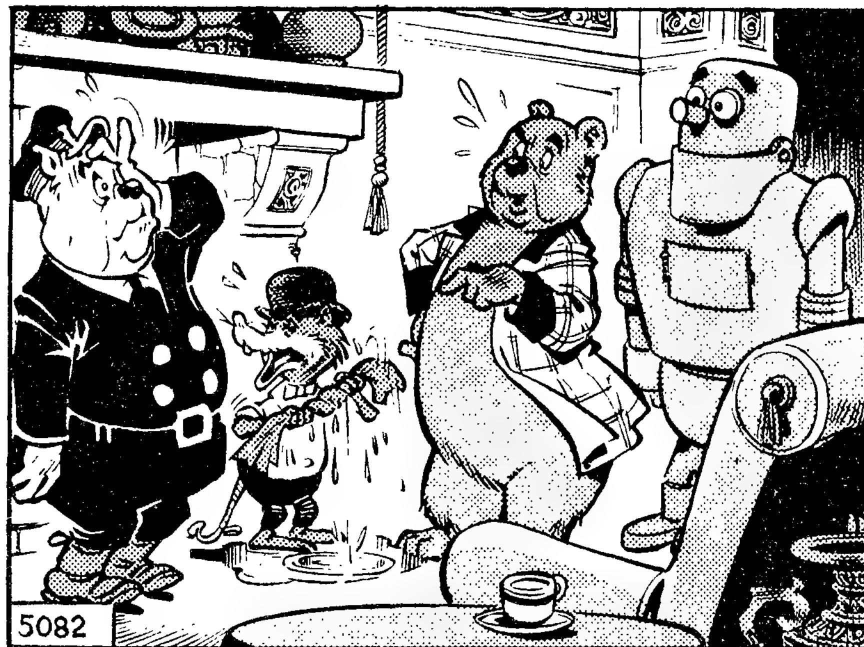
Met deze woorden wilde hij het vertrek binnenhollen; doch helaas, hij kwam niet ver. Op de drempel ontmoette hij namelijk de stalen theezetter die gehoorzaam en vol plichtsbesef deed wat hem was opgedragen.

„Weggooien!" dreunde hij. „Gang schrobben. Vuil spoelen. Kamer uit."

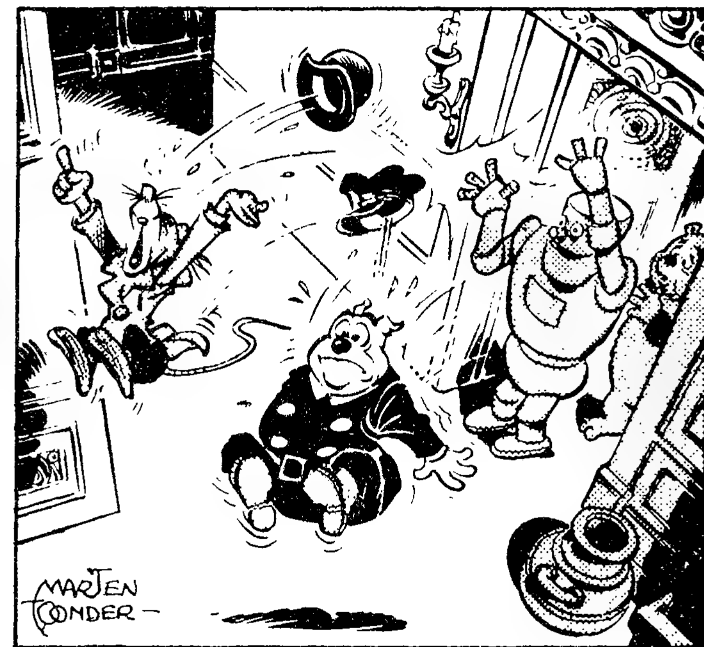
„Drommels", prevelde commissaris Bas, die op enige afstand volgde. „Dit is een zaak die met tact behandeld moet worden."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5082 De robot had de emmer thee op de gang uitgestort en keerde met dreunende passen in de kamer terug. Hij werd gevolgd door Pastuiven Verkwil, die geschreiend zijn jas uitwrong.

„O, wat leuk!" riep het ventje. „O, wat zijn we grappig! Gootwater over mijn maatjas gooien, dat durf je, hè? Omdat ik klein ben, hè? Maar nu is het uit! Ik heb een politieagent meegenomen en die gaat je arresteren, lelijke dief!"

„Een ogenblikje", bromde de beambte. „Ik wil eerst wel eens weten, wat meneer Bommel te zeggen heeft."

„Allemaal leugens", zei heer Ollie boos. „Waarom zou ik een robot stelen? U zult, als commissaris van politie, toch niet zo dom zijn om zulk geschreeuw te geloven?"

„Luister niet, agent!" schreeuwde Verkwil. „Hij wil je vleien met dat commissaris gefleem!"

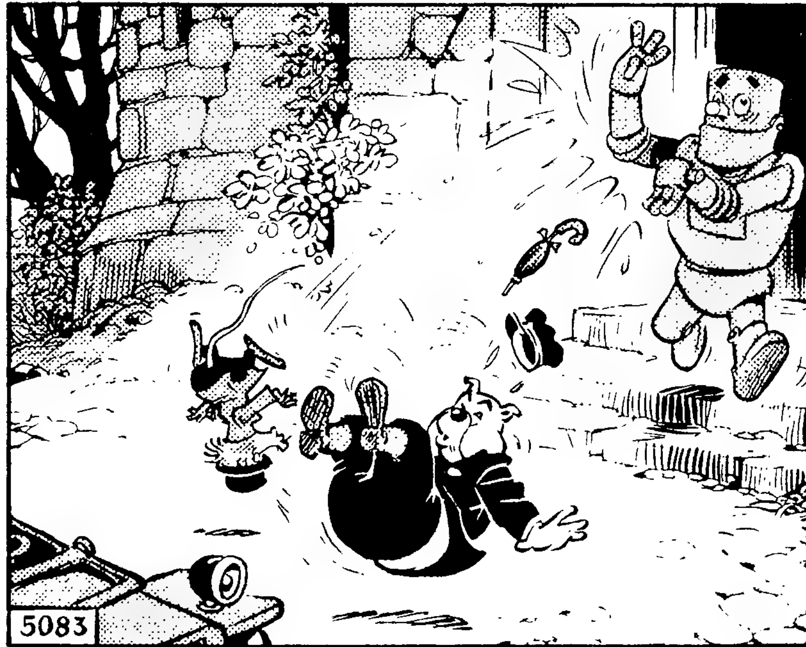
„Stil jij", hernam de heer Bas. „Ik geloof je geschreeuw niet. Als politiechef hier ter stede heb ik een fijne neus, al zeg ik het zelf. Welnu, hier is geen sprake van diefstal!"

Heer Bommel klaarde op. Hij glimlachte dankbaar naar Bulle Bas, die hem vriendelijk toeknikte en een ogenblik heerste er een mooie sfeer in het vertrek. Doch toen greep de robot in. Op zijn eigen langzame manier had hij heer Ollie's woorden verwerkt en nu ging hij tot handelen over.

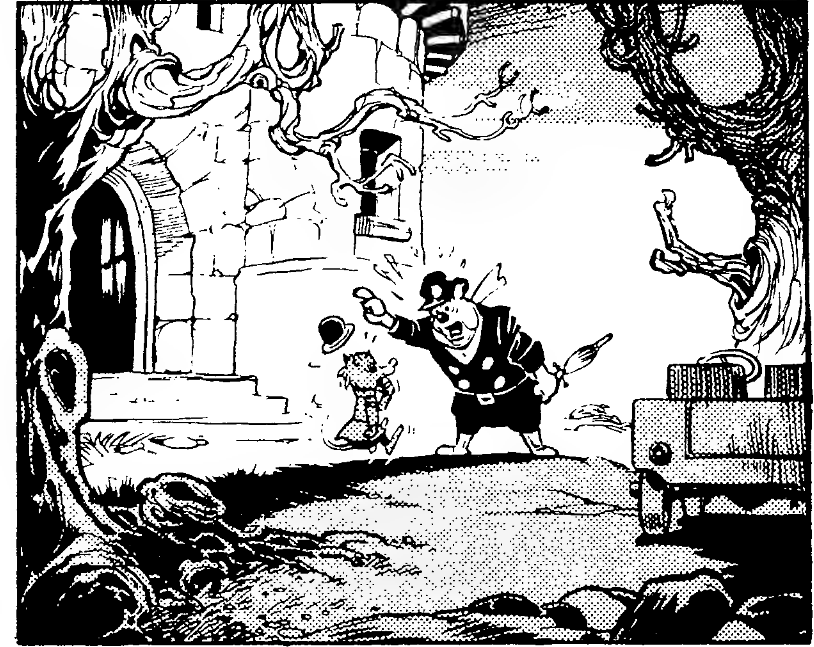
„Leugens", galmde hij, de bezoekers aanvattend. „Lelijke leugenaars. Domme politie. Gelooft geschreeuw." En met deze woorden wierp hij hen de gang op.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5083 Professor Sickbock had zijn robot niet voor niets een grootdoener genoemd. Wanneer de machine eenmaal met iets begon deed hij het niet klein of benepen. Nee, hij volgde de grote lijn en pakte het breed aan. Zo ook nu.

Het was hem niet genoeg om de commissaris en de knopenmaker op de gang te zetten. Onder het uiten van grievende taal werkte hij de beide bezoekers naar de uitgang toe en wierp hen ruw in het gazon.

De deur knalde dicht en een ogenblik klonk er geen ander geluid dan het grommen van de politiechef en het suizelen van de wind. Doch toen verhief Pastuiven Verkwil zijn stem.

„Zie je het nu?" zo piepte hij. „Je moet die Bommel arresteren. Hij is een schurk en een dief!"

„Zo", prevelde Bulle Bas. Hij kwam langzaam overeind en klopte zijn uniform af.

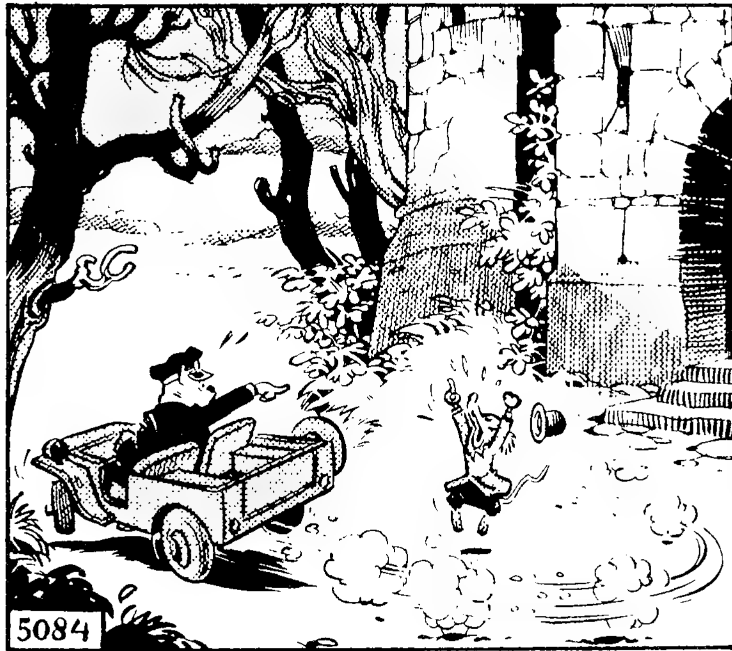
„Dat is dat", hernam hij. „Deze behandeling hoef ik niet te nemen; dit is belediging en mishandeling van een ambtenaar in functie. Daar gaat een zware bon voor vallen, meneer!"

„Mooi!" riep de ander. „Goed zo. Het heeft nu lang genoeg geduurd. Iedereen loopt maar over me heen en lacht me uit omdat ik klein ben. Maar straks zullen ze raar opkijken. Schiet op agent; het is mijn robot."

„Juist", prevelde de commissaris. Hij boog zich dreigend over zijn tengere metgezel en vervolgde met uitschietende stem: „Jouw robot, huh? Dan ben je er bij, broer! Jij bent verantwoordelijk voor je machine. Geef je naam maar eens op."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

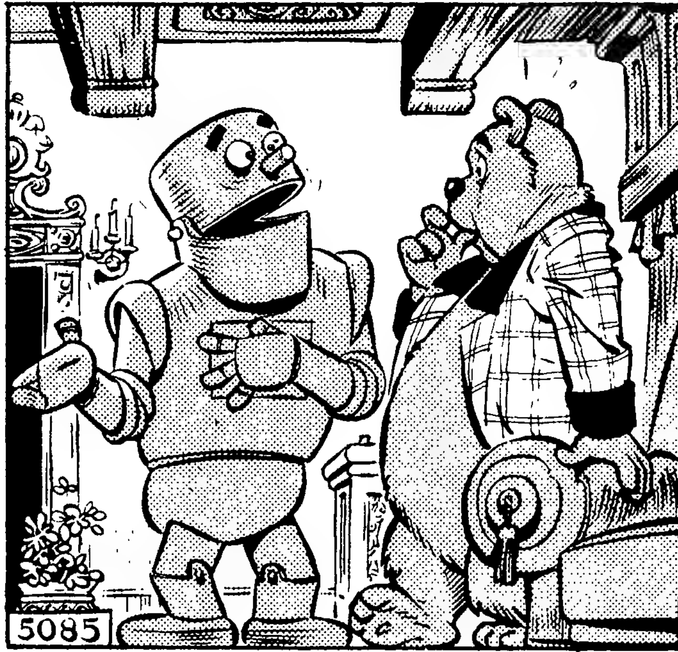

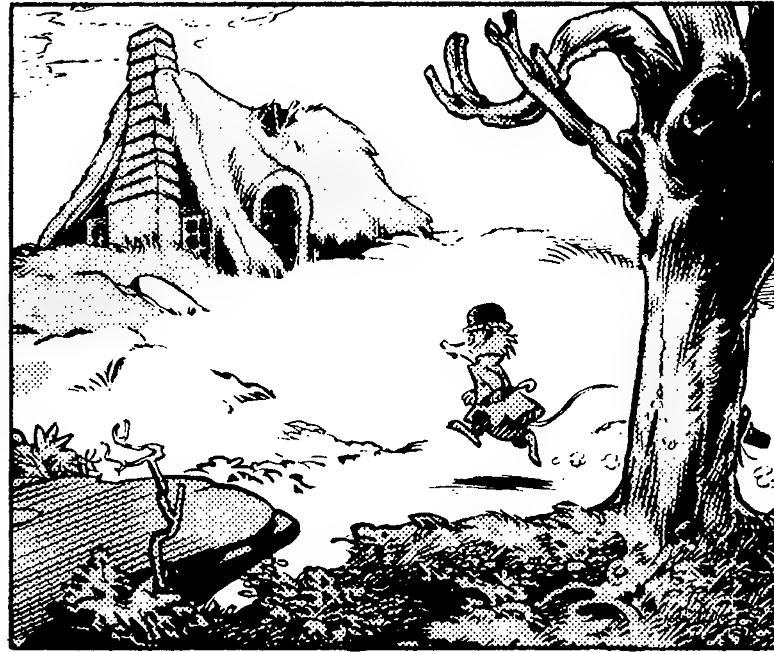
5084 Commissaris Bas klapte zijn notitieboekje dicht en klom met stijve benen in de jeep.
„Hela! Dat gaat zo maar niet!" schreeuwde Pastuiven Verkwil overspannen. „Je denkt zeker dat je alles maar kunt doen. Omdat ik klein ben, hè? Mij bekeur je en die Bommel laat je lopen, lafaard! Maar ik zal je laten zien wie ik ben. Reken maar."
„Pas op", sprak de politiebeambte dreigend. „Nu is het genoeg! Ik wil niets meer over die robot horen, want dan ben je er gloeiend bij. Je staat hier ingeschreven als de eigenaar — en jij bent verantwoordelijk voor alles wat die machine doet. Begrepen?"
Na deze woorden gaf hij gas en reed brullend weg, de heer Verkwil ontredderd achterlatend.
„Het is mijn robot!" riep de knopenmaker schreiend. „Ik wil hem terughebben. Dan zal iedereen pas zien hoe sterk ik ben!"
Hij kreeg echter geen antwoord en daarom droogde hij al spoedig zijn tranen, drukte zich de ronde hoed op de schedel en draafde met grote passen de heuvel af.
„Een eigenaardig ventje", mompelde heer Ollie, die vanuit een venster stilletjes toegekeken had. „Niet iemand van stand. Zou hij werkelijk de eigenaar van de robot zijn? Vreemd hoor. Waarom doet die machine dan alles wat ik hem zeg? En waarom gaat hij met mij mee?"

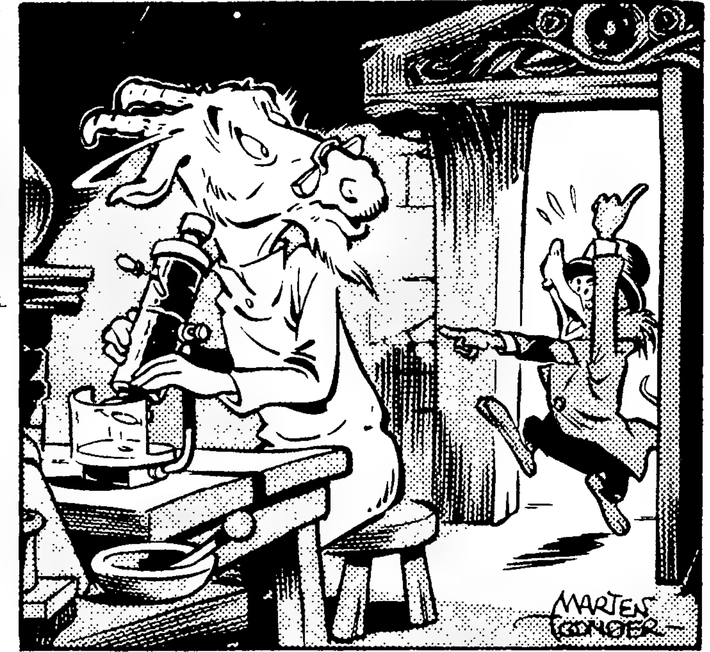
„Door de afstemming", galmde een metalen stem aan zijn oor. „Robot is type multifactor. Soort: Dadenvergroter of grootdoener. Voert uit wat opgedragen wordt na afstemming. Afstemmer is verantwoordelijk voor alles wat hij doet. Klik."
„Umpf", mompelde heer Bommel een beetje geschrokken. „Ik wist niet, dat je zo bespraakt was, jonge vriend."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

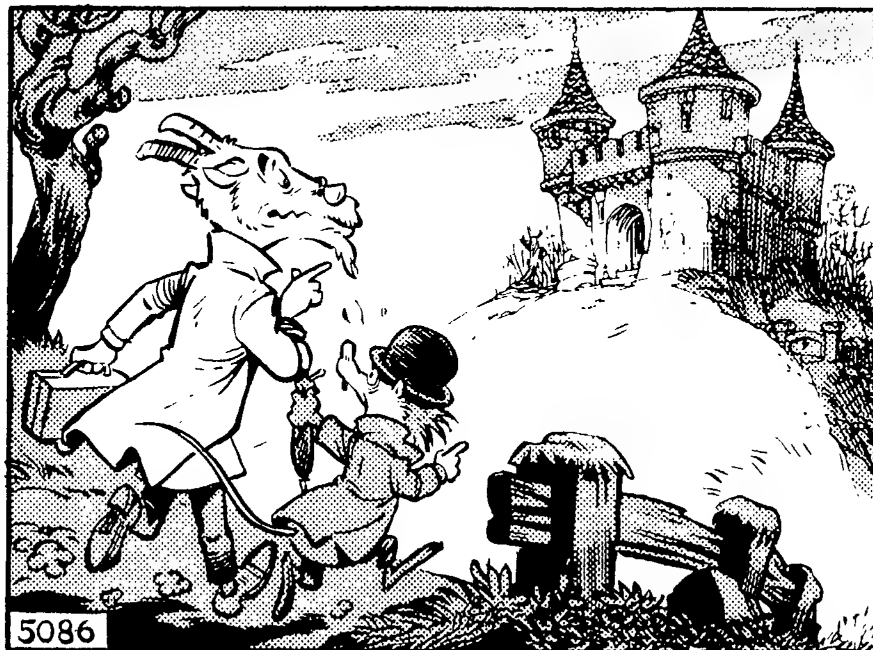

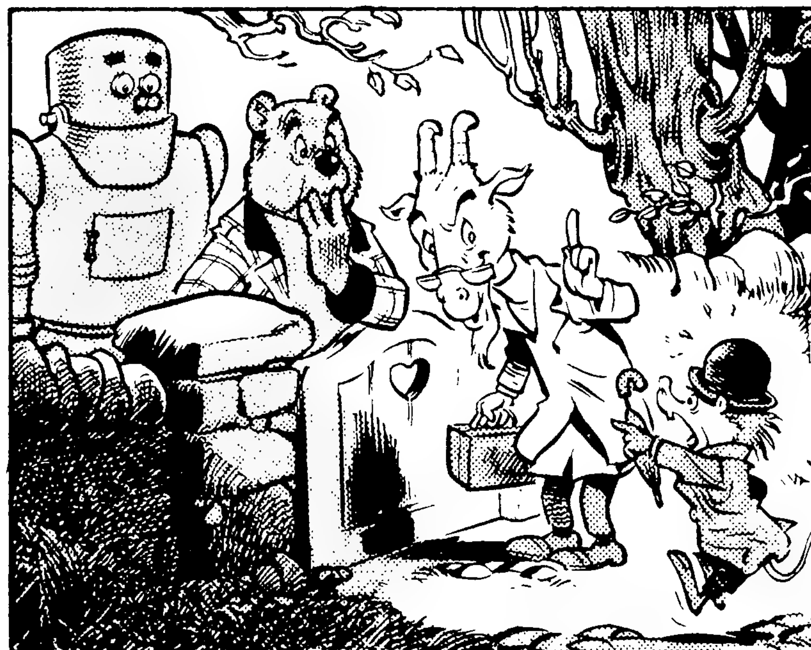
5085 Heer Bommel keek de robot wat bevangen aan. „Wel, wel", sprak hij. „U... eh je praat goed."
„Keuze uit twaalfhonderd woorden", galmde de ander. „Twee maal zo veel als persoon waarop is afgestemd."
Heer Ollie zweeg enige tijd om deze mededeling te verwerken — en hij voelde zijn verlegenheid stijgen.
„Hm", hernam hij. „Wat betekent dat eigenlijk, dat afgestemd zijn?" „Robot denkt, wat afstemmer denkt", legde de stalen prater uit. „Robot maakt daden van afstemmer zichtbaar door ze te vergroten".
„Ja, ja", zei heer Bommel zorgelijk. „Dat komt omdat je voor dat kleine ventje gemaakt bent. Nu snap ik het. Maar zolang je op mij bent afgestemd hoeft dat niet hoor. Mijn daden zijn groot genoeg; die hoef je niet meer te vergroten. Dat zou op overdrijving lijken, als je begrijpt wat ik bedoel."
„Het komt allemaal omdat ik zo klein ben", dacht de eigenaar van de robot op dat moment. „Ik denk groot genoeg. Groter dan de meesten, mag ik wel zeggen. Maar wat ik doe, wordt over het hoofd gezien. Ach, als ik mijn robot maar had."

Zo sprekende draafde hij op de schaapskooi toe, die professor Sickbock tot laboratorium diende en wierp de deur open.
„Ik wil mijn robot hebben!" riep hij. „Doe je nu nog wat? Een uurtje, zei je; maar je houdt mij voor de gek. Wat kan mij dat kleine ventje schelen, denk je; ik heb mijn geld gehad. Misselijk! Bah! Bah!"
„Tut, tut", prevelde de geleerde, verstoord opziende. „Uw getier verstoort mijn proef. Maar ik begrijp het al; de correlatie der panotropen kan u geen zier schelen. U denkt alleen maar aan uw platte robot."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

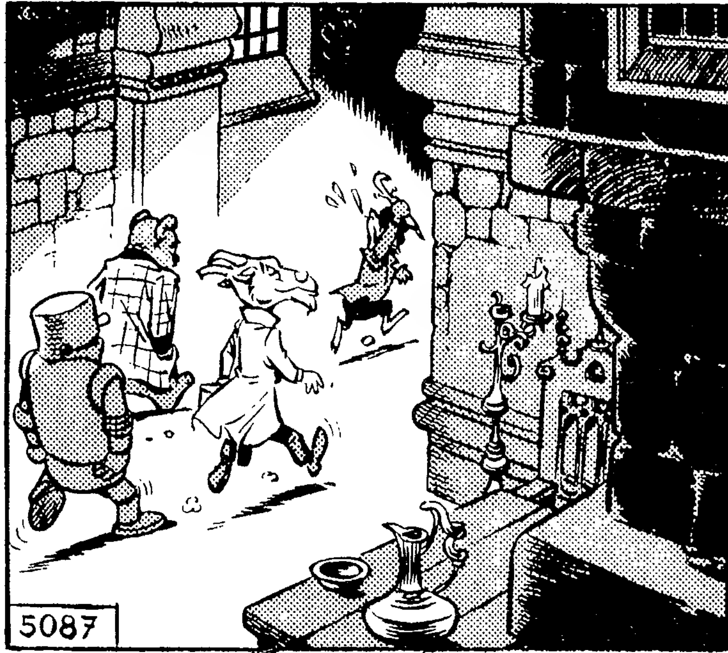

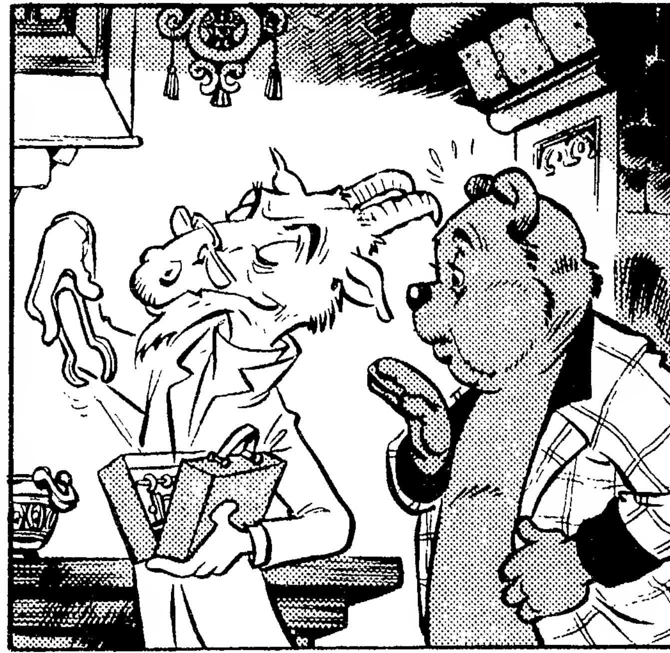
5086 Professor Sickbock greep een tasje met gereedschappen en volgde zuchtend de heer Verkwil naar buiten.

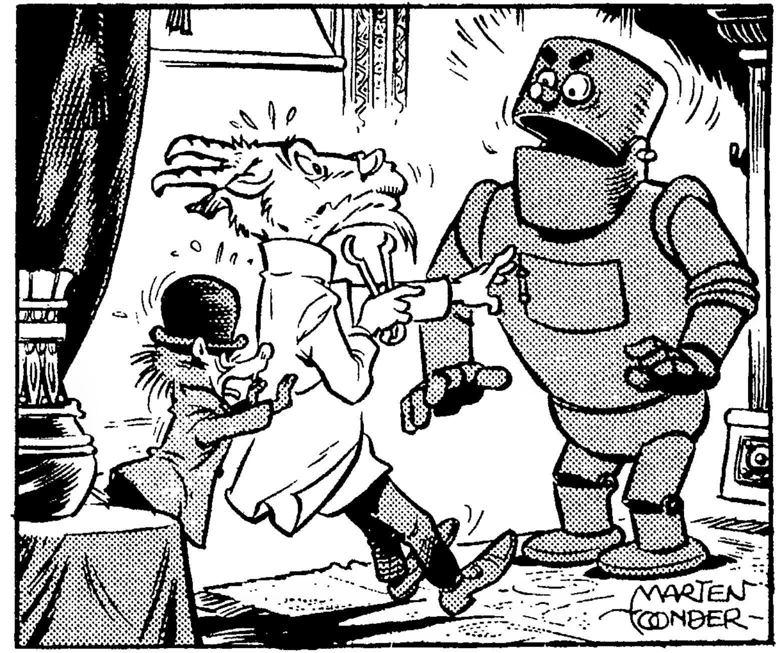
,,Vooruit'', sprak hij. ,,Uw vervelende robot hangt mij de keel uit. Hij staat het rustige correleren in de weg en hij is ruw in zijn optreden. Maar ge hebt hem betaald en ik wil u niet geheel in de steek laten.''
,,Dat is je geraden!'' riep Pastuiven Verkwil. ,,Ik heb het recht aan mijn zijde. Ik wil mijn robot terug.''
,,Tut, tut'', hernam de geleerde. ,,zolang ge geen robot hebt, hebt ge niets te willen, mijn waarde. Ge ontleent uw macht aan een fiktie. Maar goed; als Bommel nu wil meewerken zal ik het nog een keer proberen.''
Zo sprekende naderde het tweetal slot Bommelstein, dat stil in de winterlucht stond.
,,U komt de robot anders afstemmen, wed ik'', zei heer Ollie, die zich bij het tuinhek bevond.
,,Ja, natuurlijk!'' schreeuwde de knopenmaker. ,,En het is je geraden om goedschiks mee te werken, want anders wordt er kwaadschiks geweld gebruikt. Mijn geduld is op!''
,,Ei, ei'', vermaande nu de professor met zachte stem. ,,Zo komen we er niet. Ge zult de heer Bommel ontstemmen met uw gekrijt.''
,,Ach, nee'', zei heer Ollie. ,,Nee, ik geloof nu wel, dat de robot van deze kleine heer is. Jammer, ik had er meer goeds mee kunnen doen dan dit schreeuwerige kereltje. Maar goed; kom binnen professor.''

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5087 Professor Sickbock liep glimlachend de gang in. „Prettig, dat ge mee wilt werken", sprak hij. „Ik heb maar eventjes de tijd. Na een uur moet ik weer thuis zijn; dan is de mout voldoende versuikerd om bij de gist gevoegd te worden. Maar dat zal u niet interesseren."

„Heeft het iets met de robot te maken?" vroeg heer Bommel.

„Nee, niks!" riep Pastuiven Verkwil, die voorop liep. „Die prof vindt mijn robot bijzaak. Omdat ik maar klein ben, natuurlijk! Het is heel misselijk!"

„Kalm, mijn waarde", hernam de geleerde. „Ik ben hier om uw robot op u af te stemmen, wees dus rustig. Alles komt in orde."

Zo sprekende betrad hij, achter zijn gastheer aan, een zijvertrek en trok een tang uit zijn koffertje.

„Ik hoop, dat het geen pijn doet", zei heer Ollie bezorgd. „Het is voor die brave robot ook allemaal niet zo leuk. Tenslotte is het toch prettiger om afgestemd te zijn op een heer, dan op een schreeuwer, als u begrijpt wat ik bedoel."

„Heb geen angst", mompelde de professor. „Het factotum heeft geen gevoel. Het is slechts een naprater en een nadoener met vergrotende eigenschappen. Een ogenblikje; ik zal hem even uitschakelen."

Hij stak een hand uit om het luikje in de romp te openen. Doch de stalen figuur had intussen heer Bommels woorden verwerkt en tot de zijne gemaakt.

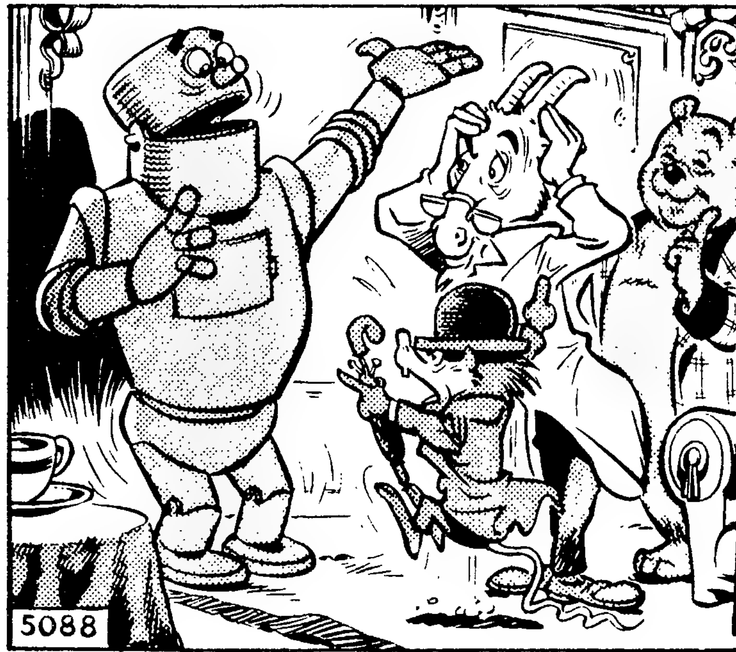
„Niet leuk!" galmde hij dreigend. „Goede, aardige robot kan beter afgestemd blijven op een geniale, hoogstaande heer dan op een lallende tierende brulkikker!"

De geleerde deinsde geschrokken achteruit; doch de knopenmaker drong hem voorwaarts.

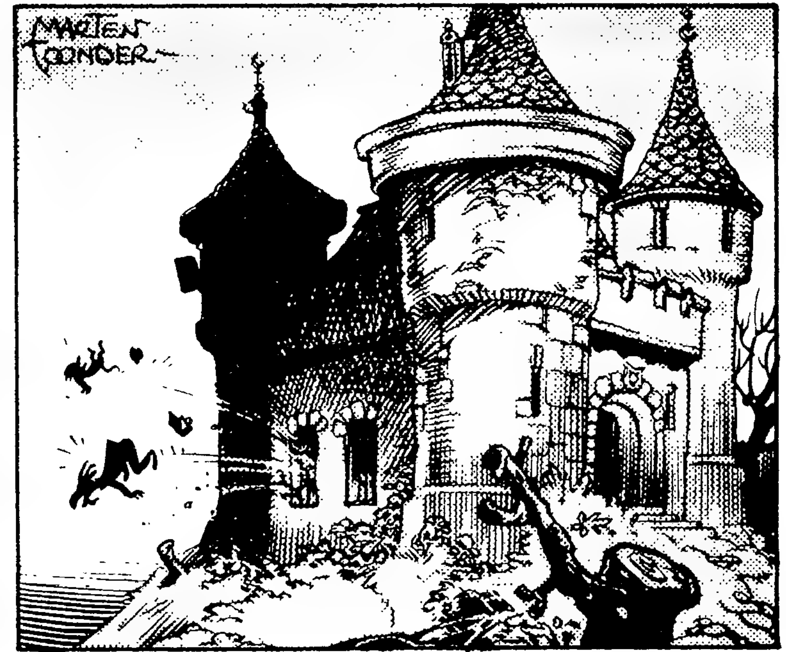
„Schiet op! Toe nou!" riep het ventje. „Je hoort toch, wat een slechte manieren hij heeft geleerd?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5088 Heer Bommels gedrukte stemming klaarde op en met een glimlach luisterde hij naar de robot. Die galmde dreigend door het vertrek, dat hij beter afgestemd kon zijn op een heer, een genie, een geestelijke reus, dan op een schreeuwende dwerg.

„Wat raak gezegd", prevelde heer Ollie. „Hij heeft toch eigenlijk gelijk?"

„Stop hem!" riep de knopenmaker, òp van de zenuwen. „Schiet toch op. Doe iets! Mijn robot is brutaal tegen mij."

„Tut, tut", zei de geleerde vermoeid. „Machines kunnen nooit brutaal zijn. Wat hij zegt, zijn vergrote opmerkingen van de waarde Bommel."

„Daarom juist!" gilde Pastuiven Verkwil. „Hij durft omdat die groter is dan ik! Schakel hem toch uit, dan zal ik hem leren!"

Professor Sickbock vermande zich. Hij trad behoedzaam op de brullende robot toe en stak een hand uit naar het deurtje in de stalen tors.

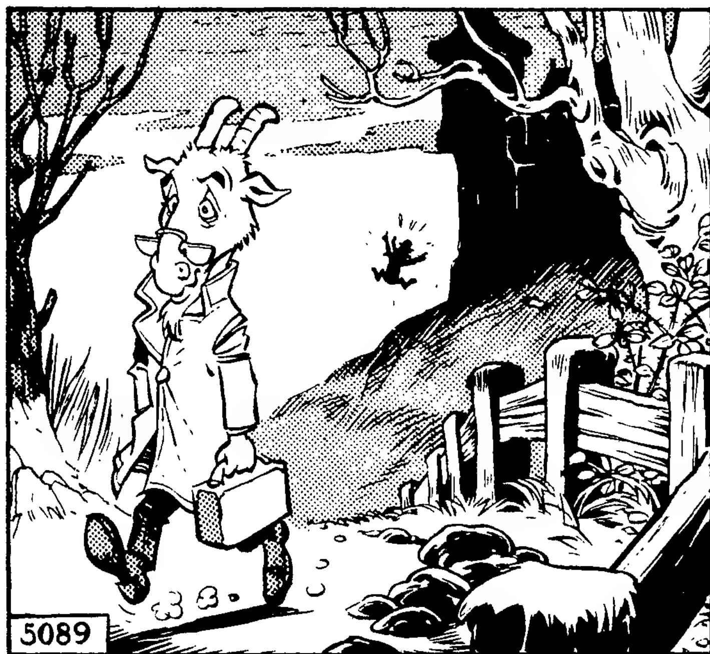
Doch verder kwam hij niet. Te lang reeds hadden de micro-tapes met heer Ollie's gedachten door het elektronische brein gewoeld.

„Doet pijn!" dreunde de metalen stem. „Zoete, aardige, lieve robot. Wijze, verheven, reusachtige heer van hoge stand. Domme, lage, misselijke schreeuwer. Afstemmen is slecht!"

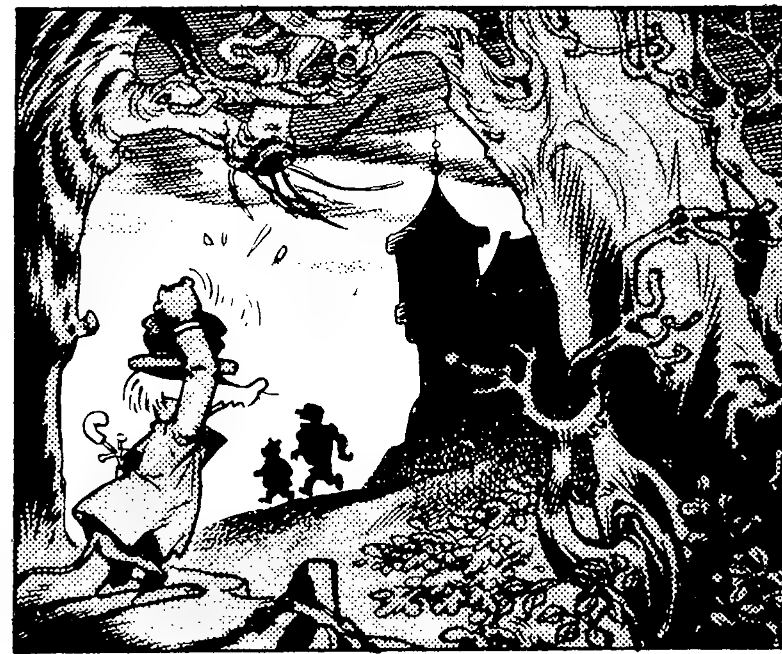
Met deze woorden greep hij de beide ongelukkige bezoekers aan en wierp ze door het venster in de vroege avondlucht.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5089 Professor Sickbock herstelde zich snel. „Dit is de tweede keer", sprak hij, „dat ik om uwentwille weggeworpen werd, waarde Paskwil. Het begint me te vervelen — en het is slecht voor mijn denkvermogen om steeds geklutst te worden. Bovendien is het uur bijna om. De versuikerde mout moet bij de gist gevoegd worden. Dat geeft een uiterst delicate reactie, waardoor de panotropen..."

„Ontplof met je tropen!" schreeuwde de knopenmaker bijna schreiend. „Ik wil mijn robot terug! Hoe kan ik anders ooit iemand worden? Ach, is er dan niemand, die mij begrijpt?"

„Misschien een andere keer", mompelde de geleerde. Hij liep haastig de heuvel af om zich naar zijn correlatieproef te spoeden en zo bleef Pastuiven Verkwil alleen achter.

„Wat een onrecht!" riep het ventje smartelijk uit. „Wat is de wereld toch slecht! Tegen mij durven ze omdat ik klein ben. Maar tegen die Bommel doen ze kruiperig omdat hij groot en dik is."

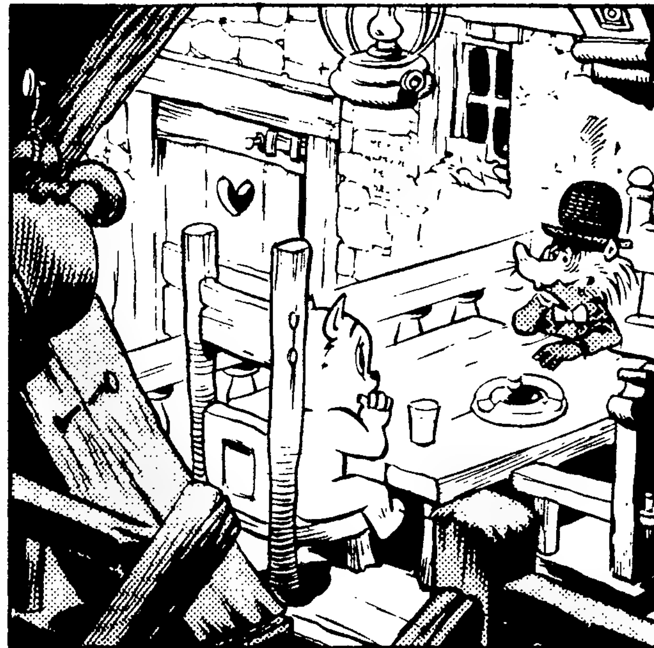
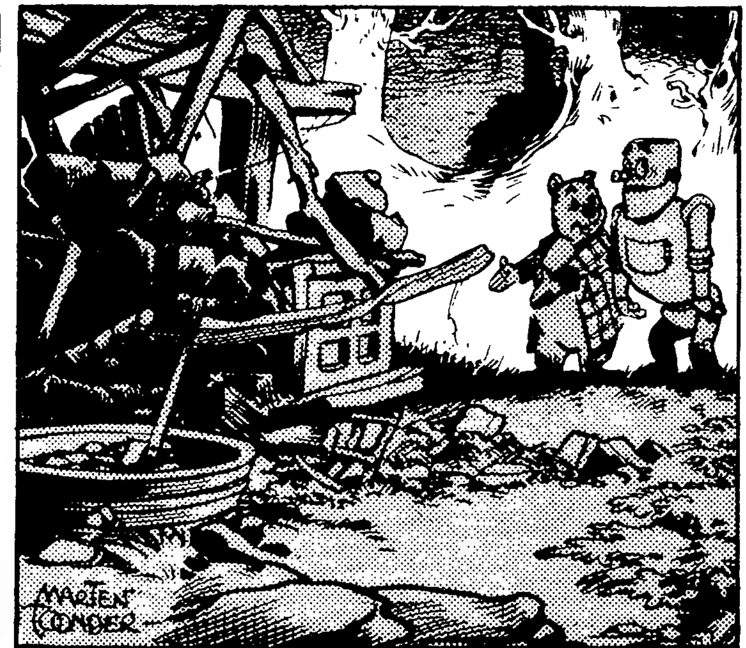
„Dat is het niet", prevelde heer Ollie, die voor een venster opmerkzaam toeluisterde. „Het is meer omdat ik een geboren leider ben. Zoiets voelt men. Kijk maar naar de robot, die erkent alleen mij maar als zijn meester. Ach ja, samen met hem kan ik iets groots doen, al zou ik zo gauw niet weten wat. En nu ik niet langer gehinderd kan worden, ga ik het doen ook."

Hij voegde de daad bij het woord. De heer Verkwil, die besluiteloos op de weg stond, zag hem even later met de grootdoener het pand verlaten — en een diepe verslagenheid maakte zich van het ventje meester.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

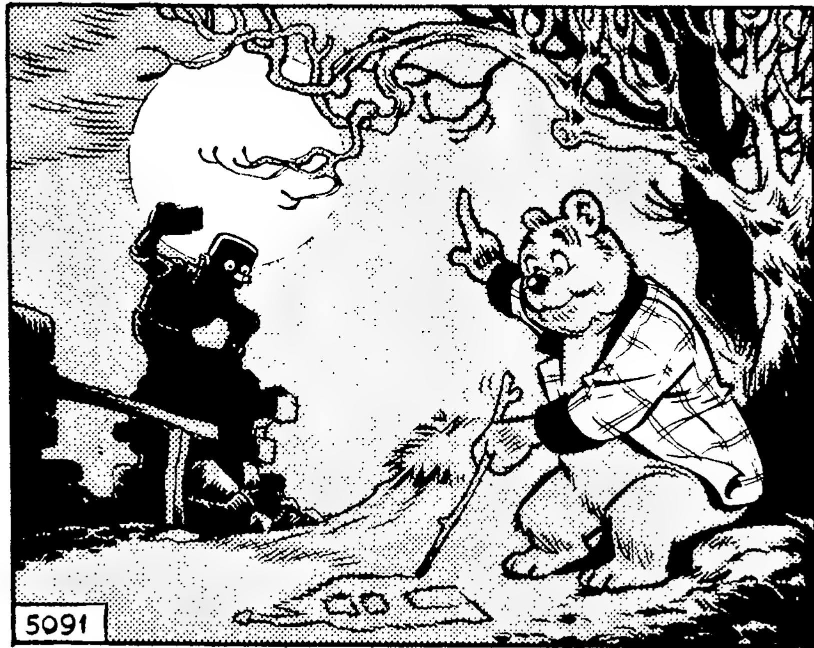

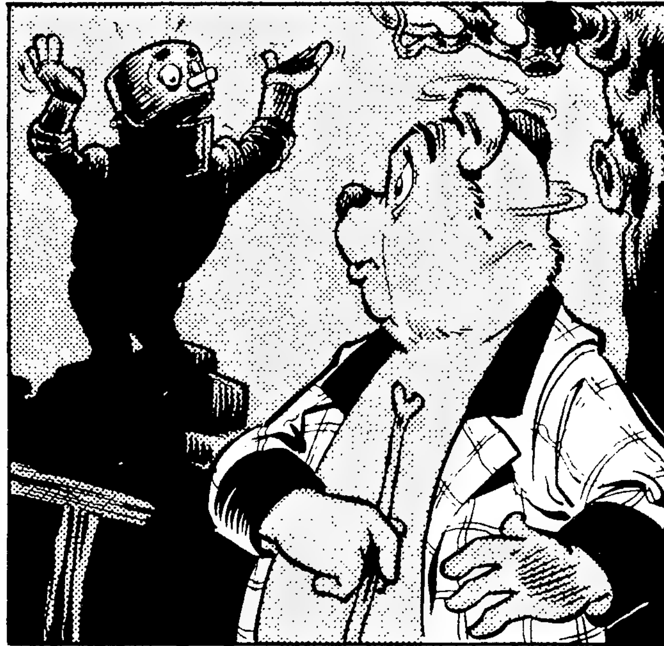

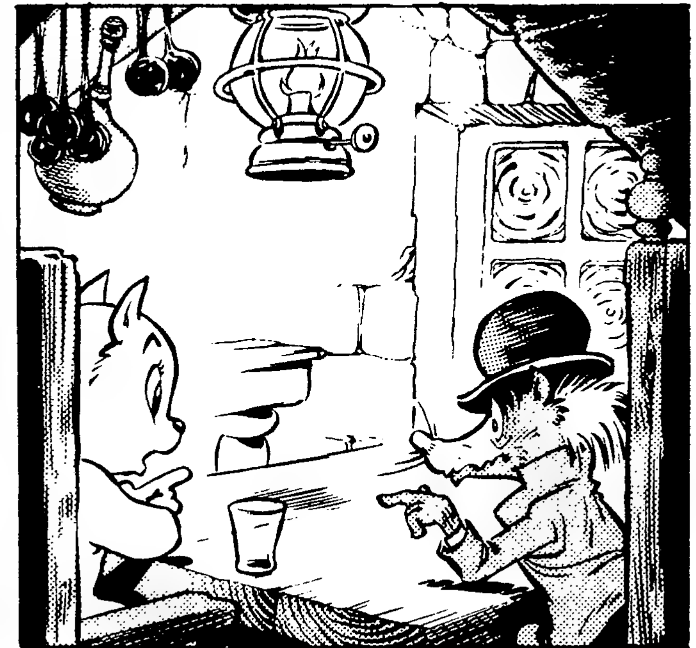
5090 Pastuiven Verkwil repte zich in grote verslagenheid door de vallende avond.
„Wat nu?" zo vroeg hij zich af. „Met het maken van knopen en treksluitingen heb ik klein en bescheiden mijn geld verdiend. Toen ik genoeg had heb ik een robot laten maken om eindelijk iemand te zijn. Maar omdat ik klein en bescheiden ben hebben ze me die afgenomen — en nu heb ik niets meer; geen geld, geen robot en geen iemand. Ach, wat moet er nu van mij worden? Waar moet ik naar toe?"
Met deze gedachten betrad hij een afgelegen herberg, om tenminste een onderdak voor de nacht te hebben. Nu wilde het geval, dat dit hetzelfde logement was waar Tom Poes naar toe was gegaan na het instorten van zijn huis. En omdat zij de enige gasten waren, geraakten ze al spoedig in gesprek.
„Het is hier wat kaal", zei Tom Poes, na enig gepraat. „Maar het is beter dan niets. Mijn eigen huis is door een robot verwoest."
„Toevallig", riep de knopenmaker uit. „Ik heb geen huis omdat ik een robot heb. Maar die is gestolen en nu heb ik niets."
„Het is vreselijk om geen huis te hebben", zei heer Ollie bij zichzelf. Hij was met de robot naar de bouwvallen van Tom Poes' woning gegaan en daar stond hij nu wat bedrukt naar te kijken.
„We moeten dit goed maken", hernam hij. „Voordat we grote daden kunnen doen moeten we onze fouten herstellen. Toon wat je kunt, jonge vriend! We gaan dit huis groter en mooier opbouwen!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5091 Heer Bommel ging in het maalicht op een steen zitten. Geriefelijk was dat niet — en bovendien blies er een kille wind over de heuvels die hem huiveren deed. Maar het besef een goed werk te doen stemde hem blij.

„Kijk", zo sprak hij terwijl hij met een takje in het zand tekende; „zó ongeveer moet het worden. Vier wanden en een dak er op. En een deur en ramen, als je begrijpt, wat ik bedoel. Niet te klein, hoor! Groter als het was, dat zal Tom Poes leuk vinden."

Zo pratend schetste hij voort, doch de robot, die het eerste ontwerp nauwlettend bekeken had, was reeds lang aan het werk. Nu moet gezegd worden, dat de stalen figuur langzaam op gang kwam, maar dat hij een geweldige snelheid ontwikkelde wanneer hij eenmaal bezig was. Heer Ollie was dan ook nog doende met het krassen van een schoorsteen in het zand toen hij achter zich de metalen stem hoorde galmen: „Stenen zijn op. Groot is leuk; groter is mooier; maar stenen zijn op."

De bouwmeester keek gestoord naar het vormloze metselwerk en fronste de wenkbrauwen.

„Ga dan nieuwe halen!" riep hij korzelig. „Stenen zijn er genoeg, maar een goed plan is zeldzaam."

De robot klom naar beneden en begaf zich gehoorzaam op weg.

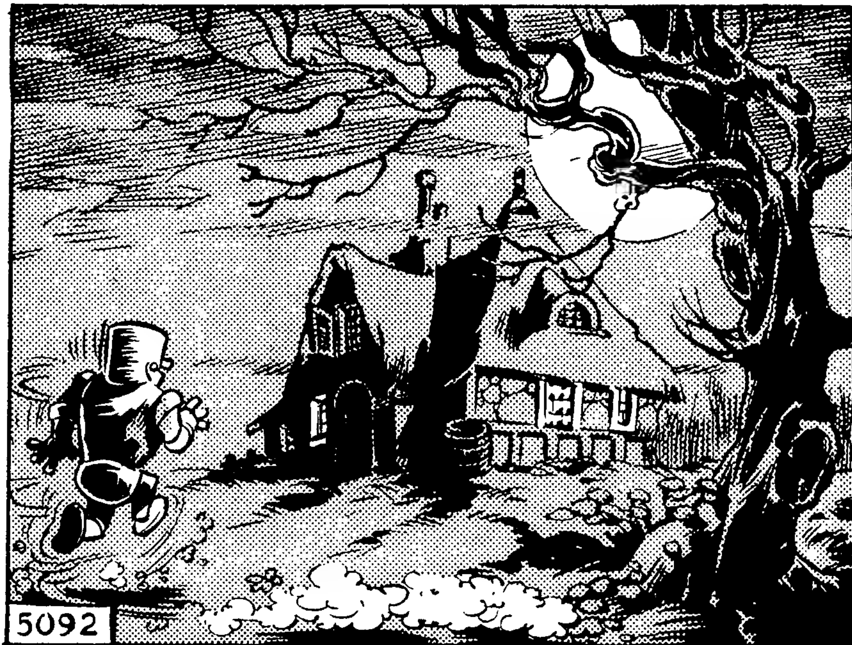
Intussen zat Tom Poes met Pastuiven Verkwil in de herberg te praten. Ze hadden al lang begrepen dat ze dezelfde robot op het oog hadden en dat hun zorgen elkander dus raakten.

„Het is een domme machine, die alles overdrijft", zei Tom Poes. „Daardoor heeft hij mijn huis verwoest."

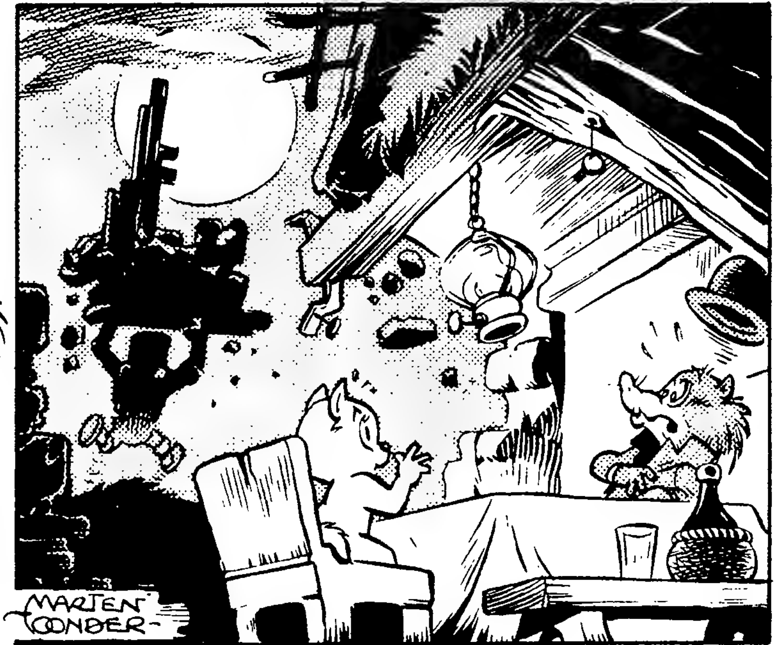
„Hij wordt verkeerd gebruikt!" riep de knopenmaker. „Dàt is het!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5092 „Stenen op", sprak de robot, terwijl hij door de nachtlucht voortdraafde. „Stenen halen. Stenen genoeg. Klik. Groot huis. Groot is mooi. Stenen op. Stenen halen. Veel stenen halen voor groot huis. Stenen genoeg — overal stenen. Niets dan stenen..."

Terwijl hij zo galmde gleden zijn oogcellen over het landschap, waar ze soms bleven rusten op kiezels, rotsblokken of gruis. Doch zonder de pas in te houden daverde hij voort, totdat hij plotseling het goede soort metselstenen ontwaarde en er als een flits op af schoot.

„In een herberg wonen is ook niet alles", zei Tom Poes. „Maar het zal wel moeten, totdat mijn huis weer is opgebouwd. Ik had natuurlijk bij heer Bommel kunnen logeren; maar ik kan niet tegen die robot."

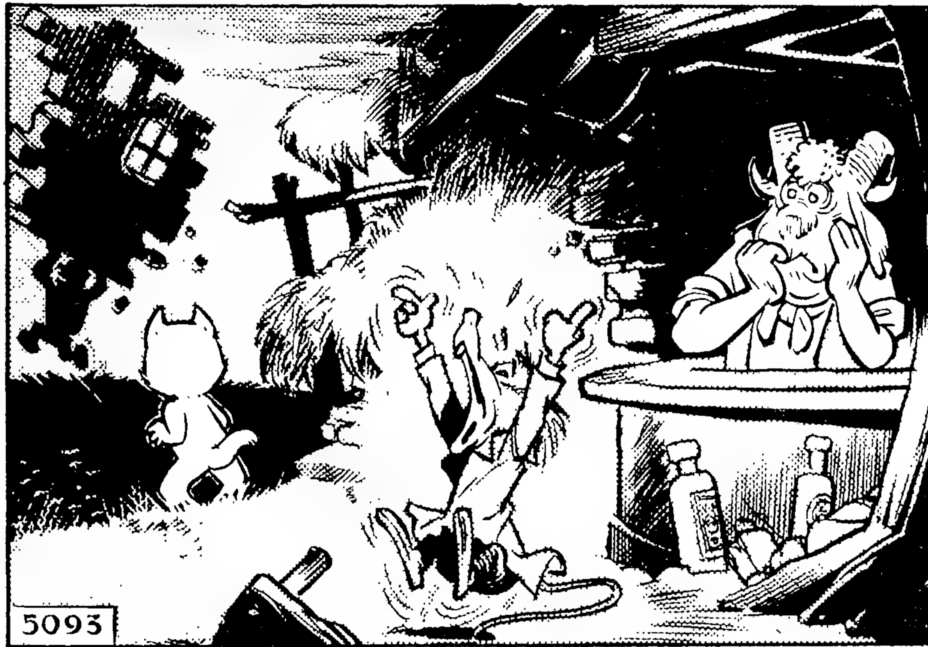
„Hij wordt verkeerd gebruikt", riep de heer Verkwil. „Dát is het. Als ik hem maar leiding kon geven dan zou je eens iets zien. Ik ben een geboren leider, al zeg ik het zelf. Sommige lieden geloven dat niet omdat ik klein ben. Die domme, dikke vriend van je bijvoorbeeld. Die lacht me uit. Laat hij maar oppassen?"

„Het overdrijven van die robot maakt me kriebelig", zei Tom Poes, die zijn eigen gedachten volgde. „Daar komen ongelukken van. Daarom heb ik hier een kamer genomen; men moet tenslotte een dak boven het hoofd hebben."

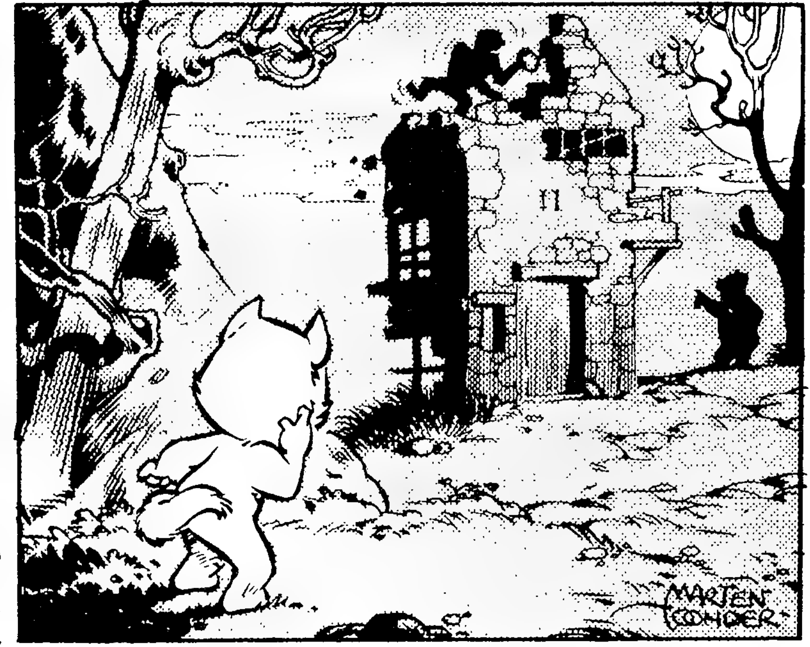
Op dat moment klonk er een luid en daverend gebonk, de muren scheurden knallend en enkele tellen later zaten de gasten plotseling in de kille nachtlucht. Op de achtergrond draafde de robot met een groot brok metselwerk weg.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5093 Natuurlijk was de ontsteltenis in de herberg groot. De waard schrok wakker en dook verwilderd achter de tapkast op; de heer Verkwil begon te schreeuwen en Tom Poes trad over de drempel om te zien waar de robot bleef.

De gangen van de machine waren moeilijk te volgen want zijn snelheid was geweldig. Maar toen hij voor de derde keer met een muurstuk over de heuvels verdween holde Tom Poes er achter aan.

,,Houd hem tegen!'' riep Pastuiven Verkwil overspannen. ,,Hij doet het om mij te plagen. Hij staat onder Bommels invloed — en die wil mij sarren omdat ik klein ben!''

Tom Poes luisterde niet, doch holde voort. ,,Zó eenvoudig is het niet'', dacht hij, toen de piepende stem in de verte verstorven was. ,,Heer Ollie zit er wel achter, maar niet met de bedoeling om te plagen. Wat hij wil weet ik niet, maar het heeft iets met stenen te maken!''

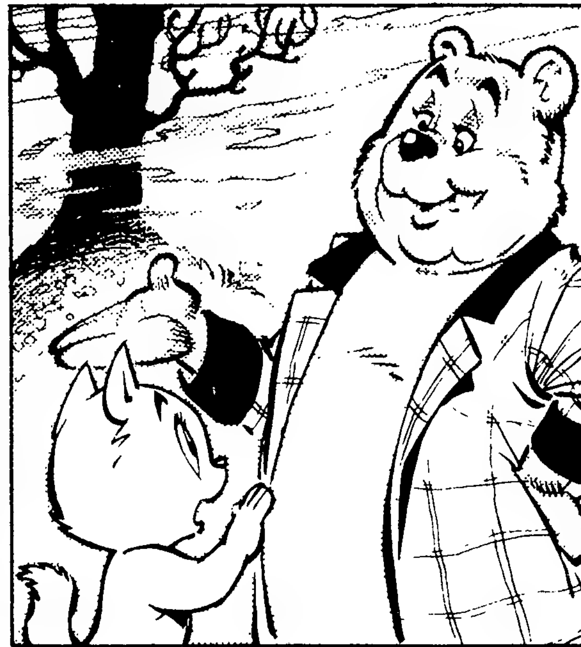
Nu, dat was waar, zoals we hebben gezien. Onder leiding van heer Bommel had de robot de opbouw van Tom Poes' huisje ter hand genomen. Met behulp van het elders gevonden metselwerk schoot hij daar flink mee op en de bouwmeester zag met grote voldoening, dat zijn tekening aardig uit de kluiten schoot.

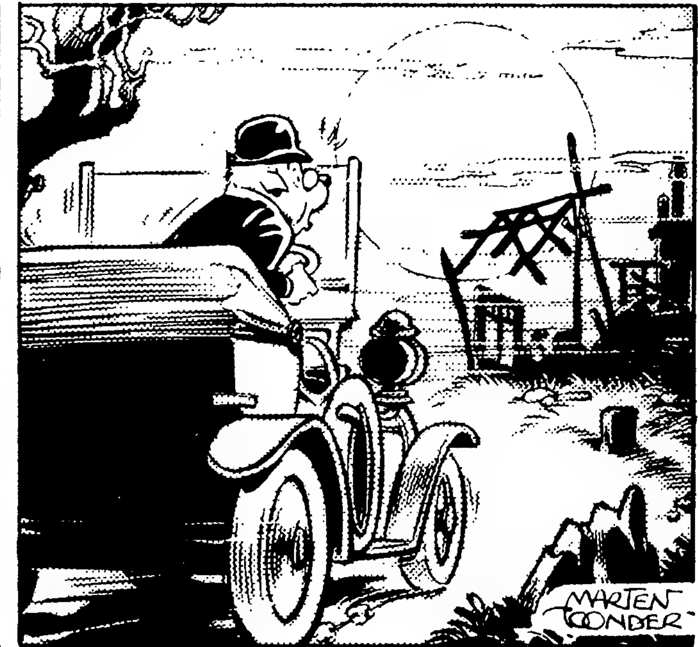
,,Dit wordt tenminste een ruime, kloeke woning'', zo prevelde hij. ,,De jonge vriend zal wel blij zijn! Ach, het is toch mooi om in stilte goed te doen.''

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

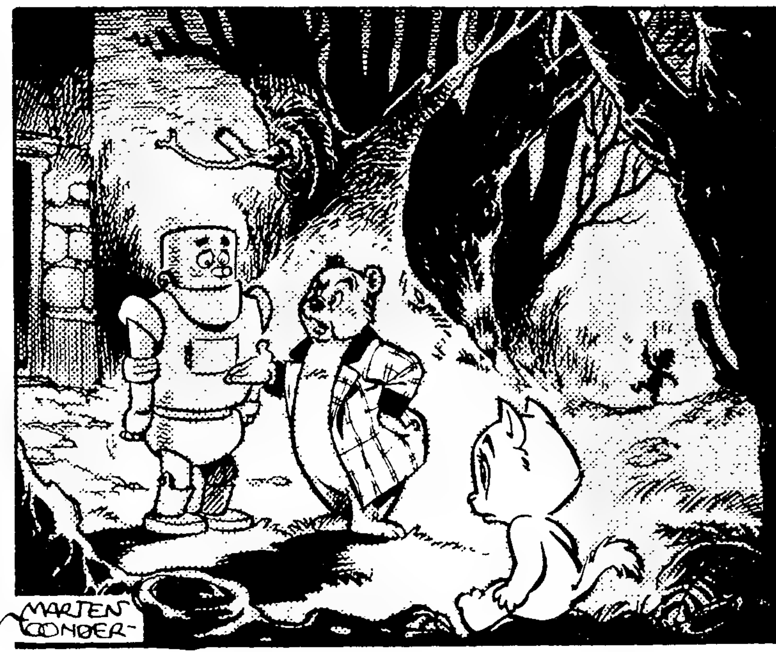
5094 Heer Bommel trad achteruit om zijn schepping beter te kunnen bewonderen.
„Men moet er niet te dicht bij staan", prevelde hij. „Op een afstand ziet men de schone lijnen en de kloeke afmetingen beter. Het wordt een monumentaal gebouwtje, al zeg ik het zelf".
Op dat moment ontdekte hij Tom Poes, die in grote ontzetting naar het metselwerk stond te kijken.
„Dag jonge vriend", zei hij een beetje onzeker. „Wat zeg je ervan? Het is een verrassing, als je begrijpt wat ik bedoel. Vind je het niet mooi?"
„Nee!" zei Tom Poes vol afgrijzen.
Heer Ollie zakte wat in.
„Niet?" mompelde hij onthutst. „En ik vond nu juist... Hm. Nu ja. Maar het is toch wel groot. Zeg nu zelf. En groot is mooi".
„Nee", riep Tom Poes met overslaande stem. „Ik vind het lelijk. En bovendien is het gebouwd met de muren van de herberg!"
„Wat is er nu toch met de herberg gebeurd?" prevelde de heer Dorknoper op dat moment. De ijverige ambtenaar spoedde zich na een dag belasting garen per dienstauto huiswaarts. Zoals zijn gewoonte was had hij zich vóór de stad nog een weinig willen vertreden in de uitspanning die hij daartoe eens per week bezocht.
Wie schetst dan ook zijn teleurstelling toen hij nog slechts een vormloze bouwval ontwaarde?
„Afgebroken", mompelde hij met stroeve mond. „En nog wel zonder vergunning, wed ik".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5095 De eens zo gezellige herberg bood een beeld van troosteloos verval. Een kille nachtwind blies huilend door de dakspanten en speelde door de gelagkamer, waar de waard in kommervolle omstandigheden verwijlde.

„Wat zou er toch gebeurd zijn?" vroeg de heer Dorknoper zich af. „Toen ik hier verleden week was waren er nog helemaal geen verbouwingsplannen. Laat staan dat er een vergunning uitgereikt is. Eigenaardig; de ondernemer is mij bekend als een oppassend iemand!"

„Huh?" vroeg de herbergier opschrikkend.

„Neem me niet kwalijk", sprak de ambtenaar eerste klasse, de hoed lichtend. „In deze uitspanning pleeg ik op vrijdag een bier te drinken. Maar het komt me voor, dat ik dat deze week moet overslaan. Uw café maakt een ontwrichte indruk; de knusheid is er uit. Er is toch geen onregelmatigheid gepleegd?"

„Onregelmatigheid?!" riep de waard. „Het is een schande, dat een dergelijke afbraak wordt toegestaan! Het is een bende!"

„We moeten alles weer ongedaan maken", zei heer Bommel, niet ver van daar. „De jonge vriend is niet blij met de verrassing, die ik hem zo gul had willen bereiden. Hij vind dit huis niet mooi..."

„En de herberg moet weer worden opgebouwd!" riep Tom Poes. „Zoiets mag niet!"

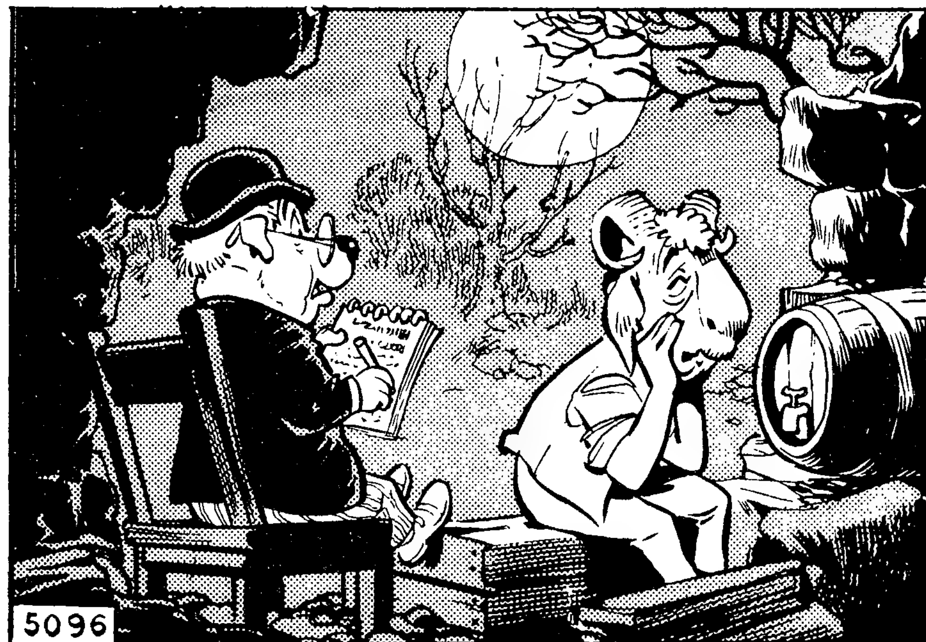
„Je hoort het", hernam heer Ollie somber. „Alles moet worden zoals het was, begrepen?"

De robot stond enige tijd bewegingloos om het gehoorde te verwerken en in de stilte drong de klagende stem van Pastuiven Verkwil zwakjes tot het groepje door.

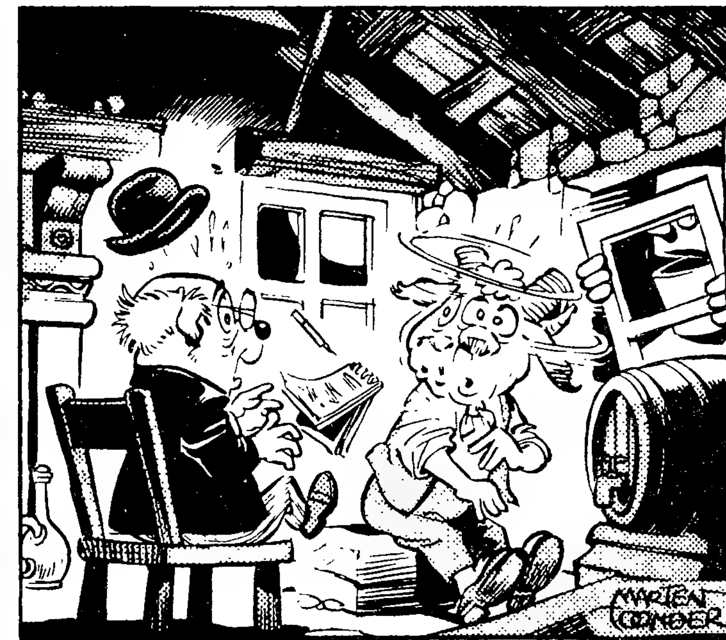
„Als ik de leiding had, zou zoiets niet gebeuren!" riep het ventje.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

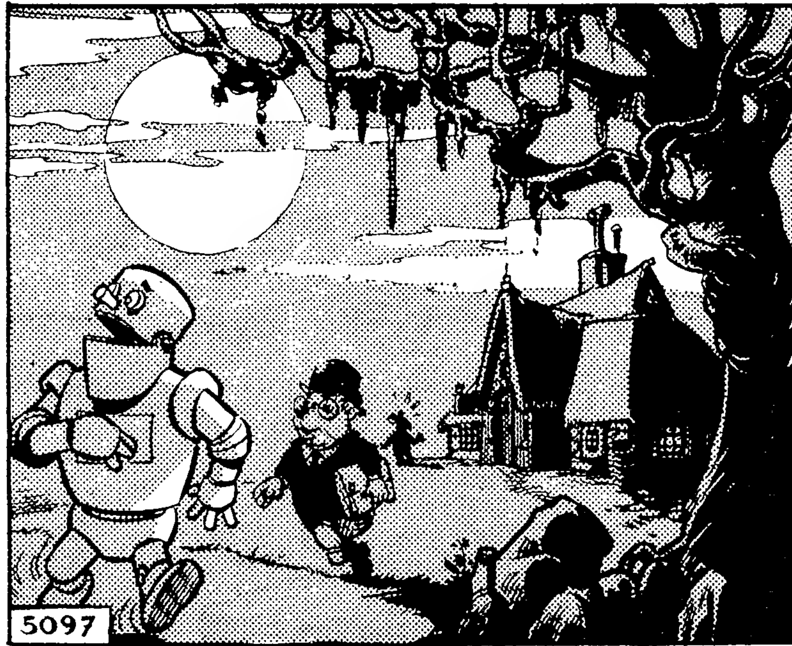

5096 De heer Dorknoper schoof een stoel bij en trok een notitieblok. „Hier is iets onregelmatigs gebeurd", sprak hij. „Ik heb een fijne neus voor dit soort dingen; tracht dus niets te verbloemen. Is hier gesloopt subsidiair afgebroken of verbouwd zonder daartoe strekkende vergunning van de overheid?"
„Dat zou ik menen!" riep de ondernemer bitter en hij begon in brede trekken te vertellen wat er gebeurd was.
„Het huis werd boven mijn hoofd afgebroken!" sprak hij tot besluit. „Het ene moment was het hier nog warm en prettig — en het volgende lag ik tegen de sterren aan te kijken. Mag zoiets nu zo maar? vraag ik me af. Doet de regering dan niets meer?"
„Oho!"' zei de ambtenaar eerste klas, ijverig schrijvend, „vergis u niet! Voor een plichtsgetrouwe beambte is er nooit rust. Altijd stuit men op ontduikingen, zelfs wanneer men aan het einde van de week een vreedzaam biertje wil drinken. Dit geval zal dan ook worden uitgezocht. Klandestien slopen in de nacht! En weet u waarschijnlijk wat daar het doel van is?"
„Nee", riep de waard gespannen. „Dat weet ik niet!"
Hij moest zijn stem verheffen, want de stilte van de nacht werd reeds een poosje verbroken door allerlei bonkende en kloppende geluiden die het spreken bemoeilijkten.
„Ik zal het u zeggen!" schreeuwde de heer Dorknoper. „Men is ergens bezig klandestien te bouwen!"
Op dat moment viel zijn blik op de omgeving en nu zette hij grote ogen op. Geen wonder; de wanden van de herberg stonden er weer alsof ze nooit weg waren geweest.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

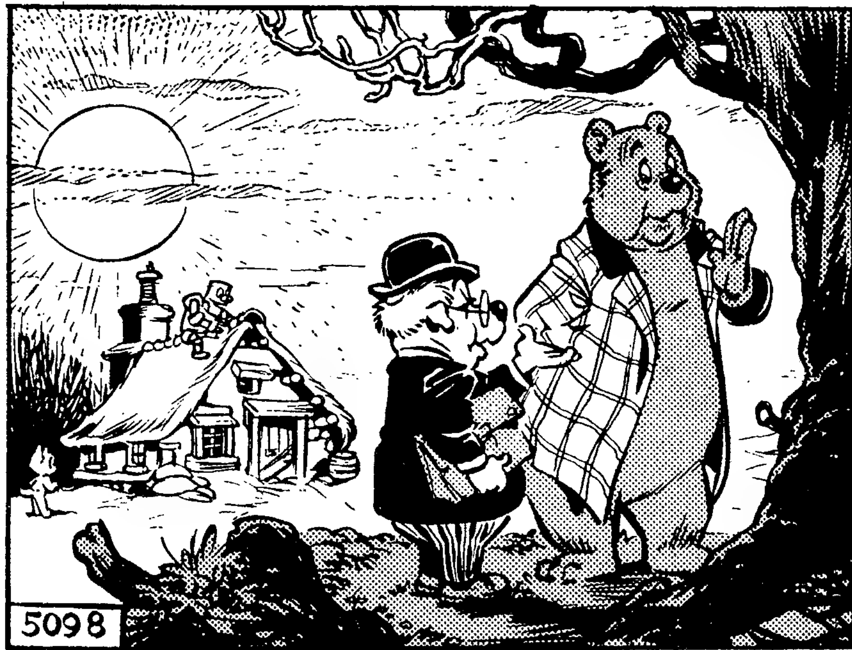

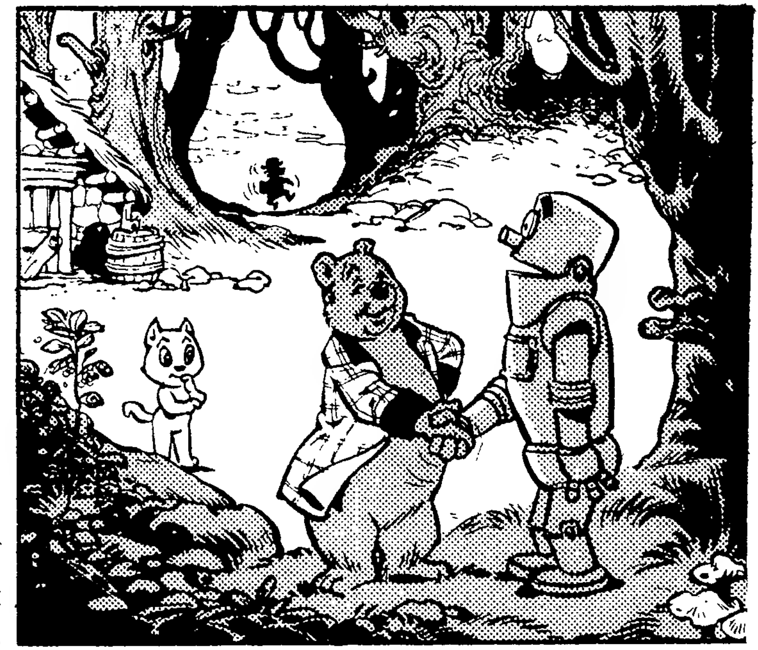
5097 Toen de waard zo plotseling zijn muren weer om zich heen zag uitte hij een vreugdekreet en rende naar buiten.
„Hoe is het mogelijk?" riep hij uit. „De herberg is opgebouwd zonder dat we er erg in hadden".
„Ja, ja", mompelde de ambtenaar. „Er wordt hier gesloopt en gebouwd in het holst van de nacht alsof er geen voorschriften bestaan. Maar omdat het hier hetzelfde pand betreft, zal ik het oogluikend toelaten".
„Kom binnen!" riep de herbergier opgetogen. „Ik geef een rondje!"
Dit wees de heer Dorknoper echter van de hand.
„Een andere keer graag", sprak hij terwijl hij de wegsnellende robot volgde. „Ik voel het nu als mijn plicht om de herkomst van deze bouwmachine na te gaan".
Nu, die was niet ver van daar. Het huisje van Tom Poes was opnieuw een vormloze bouwval en de eigenaar stond er verdrietig naar te kijken.
„Wat een geknoei", zei hij bitter. „Wanneer ik zelf mijn schoorsteen gemetseld had, zou ik al lang weer prettig binnen kunnen zitten. En wat moet ik nu? Bah, ik wilde, dat ik die misselijke robot nooit gezien had!"
„Kalm, jonge vriend", suste heer Ollie. „Je moet even geduld hebben; maar alles komt in orde. Je weet toch, dat de robot op mij is afgestemd? Nu, op mij kun je je verlaten, dat weet je!"
Hij zweeg verrast, want op dat moment dook de gestalte van de ambtenaar eerste klasse plotseling voor hem op.
„Pardon", sprak deze. „Hoor ik goed, dat u bestuurder van de machine bent? Dan moet ik u even spreken".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5098 „Ik moet u even spreken'', zei de heer Dorknoper ernstig. „Het is mij bekend, dat u zich beizg houdt met sloop- en bouwwerk. Mag ik uw vergunning even zien?''

„U maakt zeker een grapje'', zei heer Ollie, een beetje bevangen. „Ik ben geen aannemer, hoor. Dat weet iedereen''.

„Mogelijk'', hernam de ambtenaar. „Ik wil het nu niet hebben over de herberg die u vannacht hebt laten omgooien en restaureren. Maar hier tref ik een zuivere bouwval aan waarvoor geen vergunning is uitgereikt en dat neem ik niet. Dit gaat nu net te ver''.

„Ach, het was alleen maar een ongelukje'', suste heer Bommel. „Een omgevallen schoorsteentje, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar alles wordt teruggebracht in de oude staat...''

Een uitroep van Tom Poes onderbrak hem en toen hij verrast omkeek zag hij, dat de robot zijn werk reeds gedaan had.

„Teruggebracht in de oude staat'', besloot hij. „net wat ik dacht!''

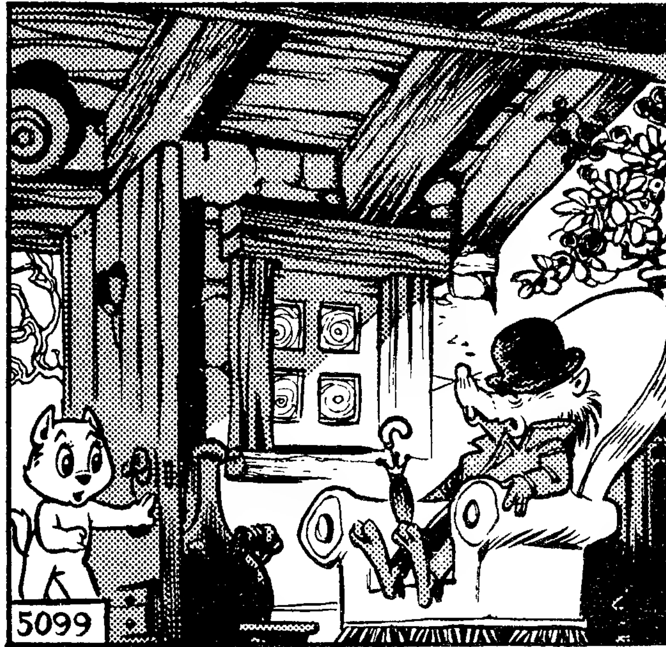
„Dit gaat te ver'', prevelde de hooggeplaatste beambte verwezen. „Wat hier gebeurt is door iemand met mijn achtergrond niet te volgen. We zullen een commissie uit het bedrijfsleven in het leven moeten roepen...''

Met deze woorden verdween hij hoofdschuddend in de ochtendschemering en heer Ollie drukte spontaan zijn robot de hand.

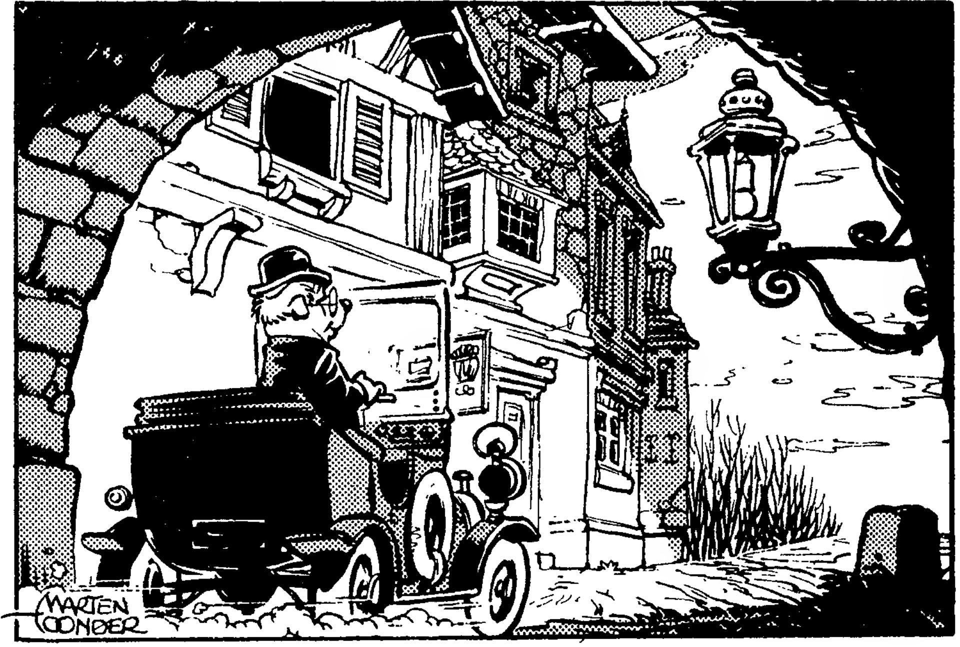
„Ja, ja'', zei Tom Poes bij zichzelf, „het is natuurlijk prettig, dat ik mijn huis weer terug heb. Maar het zou allemaal niet nodig zijn geweest wanneer de robot nooit begonnen was. Dat ding is een gevaar''.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

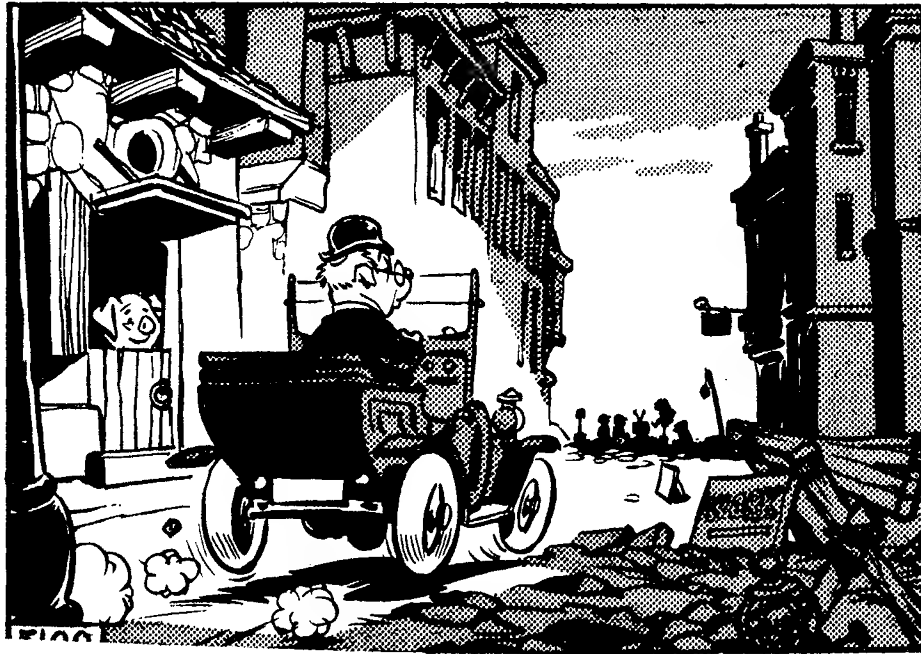

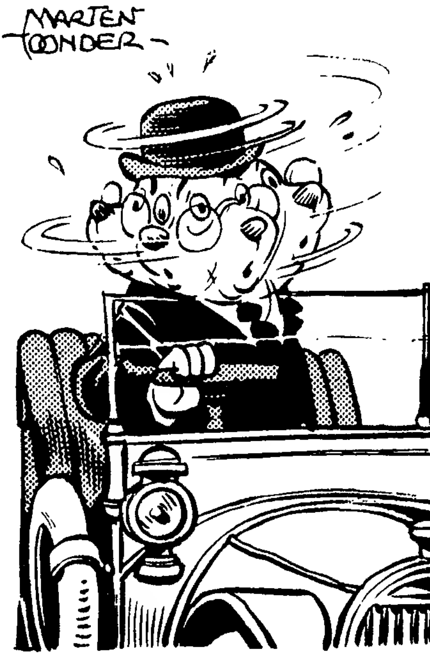

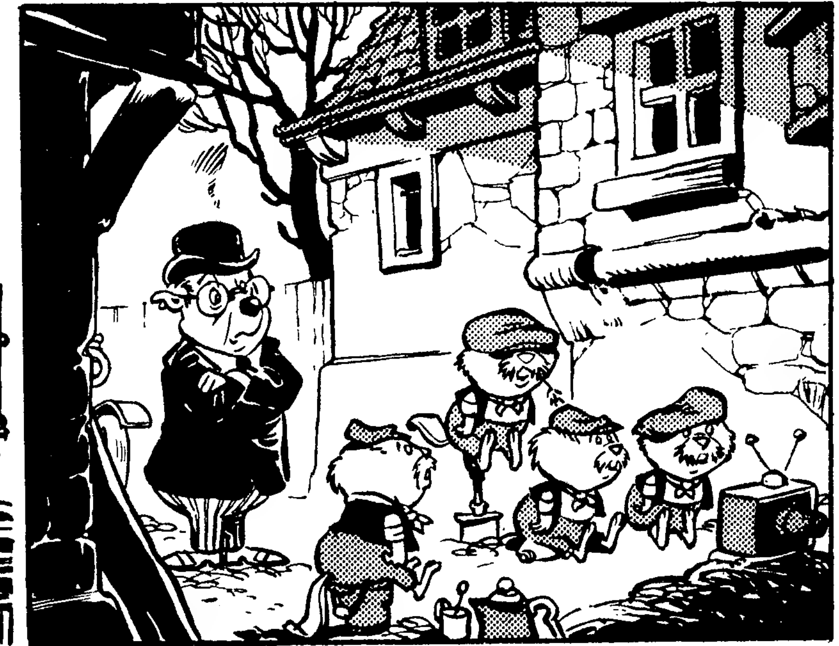
5099 Pastuiven Verkwil is klein en onaanzienlijk, zodat er nooit aandacht aan hem geschonken wordt. Toch is het mogelijk, dat een oplettende lezertje zich heeft afgevraagd waar het ventje gebleven is, nadat het enige tijd geleden over de hei aan kwam lopen.
Welnu, hierboven zien we waar. De heer Verkwil, die door de vele ontroeringen van die dag geheel uitgeput was geraakt, had een ogenblik rust gezocht op een stoel. Terwijl hij nu een slaapje deed had de robot snel het huisje om de meubels opgebouwd. En toen Tom Poes daarna zijn woning weer betrad trof hij tot zijn verrassing een gast in zijn kamer aan.
„Hm", mompelde Tom Poes. „Ik zal hem maar laten slapen, dat is goed voor hem. En bovendien is het rustig".
„Slaap is onmisbaar", sprak de heer Bommel op dat moment. „Maar ik heb er de rust niet voor..."
„Slaap is onmisbaar", galmde de robot achter hem. „Slaap is alles. Slaap is de hele wereld".
„Stil!" hernam heer Ollie een weinig geprikkeld. „Je moet niet altijd zo overdrijven. We hebben geen tijd om te slapen, zei ik. Na het bouwen van vannacht zie ik in, dat we groot werk in Rommeldam kunnen doen. Volg me; we gaan naar de stad".
De ambtenaar Dorknoper was daar intussen ook op weg naar toe.
„Een vermoeiende nacht", prevelde hij terwijl hij een buitenwijk binnenreed. „Vol bouw- en breekwerk zonder vergunning. Hoogst onregelmatig. En toch heeft het me te denken gegeven. Met een dergelijke machine zou er in de stad veel nuttig werk kunnen worden gedaan; zo dacht ik".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5100 De heer Dorknoper reed met een stevig gangetje door de buitenwijken. Want door al de gebeurtenissen van die nacht had hij zich een weinig verlaat en hij gruwde van het denkbeeld om te laat op het stadhuis te zullen komen.
Wie schetst dan ook zijn ontsteltenis toen hij bemerkte, dat de weg opgebroken was.
„Ik had het moeten weten", prevelde hij bekommerd. „Wegverbreding onder Dalpenval; XZ 95 tot en met 112. Dat ik daar niet aan gedacht heb! Het moet van de doorwaakte nacht komen; maar dom is het! Wat nu te doen?"

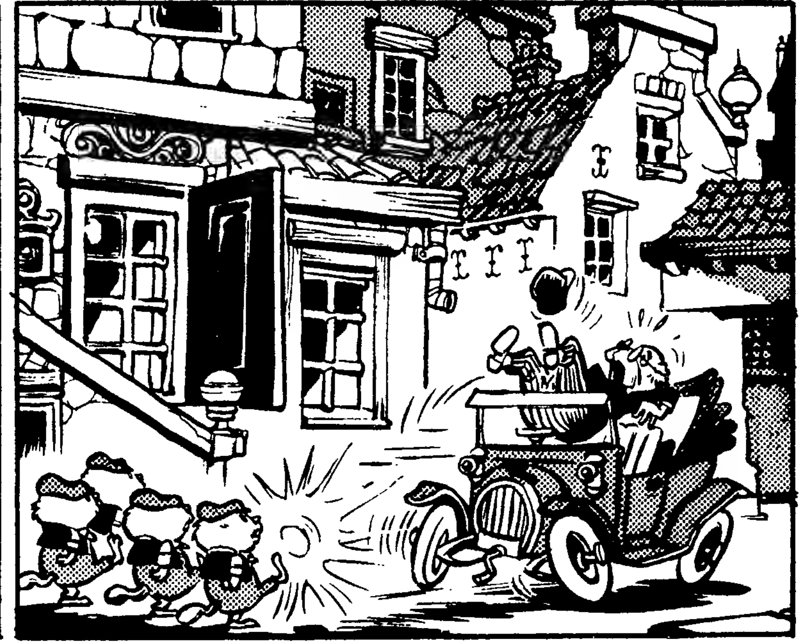
De ambtenaar eerste klasse bracht zijn dienstvoertuig tot stilstand en keek gejaagd om zich heen. Maar het was zoals hij vreesde; nergens was een zijweg te bekennen en het zag er naar uit, dat hij de gehele weg terug zou moeten rijden.
„Hoe kom ik nu toch zo dom?" vroeg hij zich uitstappend af. „Dat is ambtelijk gezien onmogelijk. Als die verbreding mij ontschoten is moet er een reden voor zijn. Eens even nadenken..."
Hij trok een rimpel, voegde de daad bij het woord en, ja hoor! Daar schoot het hem al te binnen.
„Die verbreding had eergisteren klaar geweest moeten zijn!" riep hij uit.
„Daar heb ik u!"
En met deze woorden liep hij vastberaden op het groepje wegwerkers af dat niet ver vandaar ingespannen naar één punt zat te staren.
„Ahum!" zei de heer Dorknoper, „Een ogenblikje heren. Mag ik even storen?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5101 De heer Dorknoper schuifelde wat verder voorwaarts en kuchte opnieuw. „Een ogenblikje, heren", sprak hij. „Mag ik even storen?"

„Nee", zei een van de wegwerkers zonder om te kijken. „Loop door zwamneus".

„Het is mijn plicht", hernam de ambtenaar, „u erop te wijzen, dat u uw taak ernstig veronachtzaamt. In plaats van uw werk te doen kijkt u naar een draagbaar televisieapparaat. Deze weg had reeds eergisteren gereed moeten zijn — en ik verwittig u ..."

„Is het nou uit, vader?" snauwde de voorste werker. „Door je geklep heb ik een voorzet gemist!"

„Heb je soms wat op de tv tegen?" vroeg de tweede over zijn schouder en de derde riep verontwaardigd: „Betaal ik daar soms mijn kijkgeld voor? Kan het hier niet een beetje stil zijn?"

„Daar gaat het niet om", zei de beambte streng. „Hier moet gewerkt worden! Het verkeer lijdt veel schade van deze afsluiting en ik persoonlijk zal te laat ten stadhuize zijn. Voor het eerst sinds 27 jaren, heren!"

„Nou, nou", mompelden de werkers, „je durft hè?"

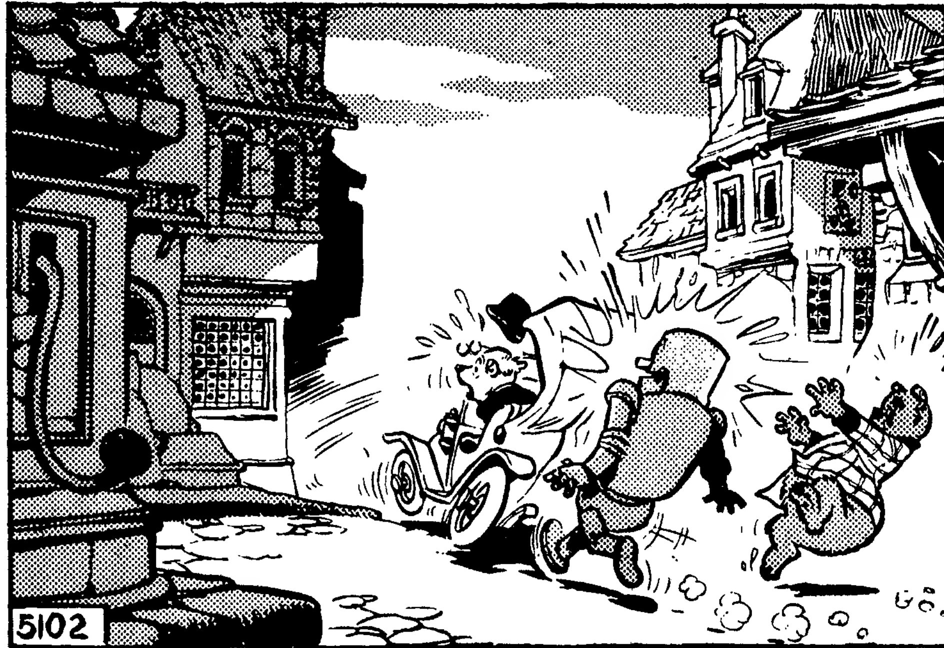
Ze stonden op en traden op de heer Dorknoper toe die geschrokken achteruit deinsde.

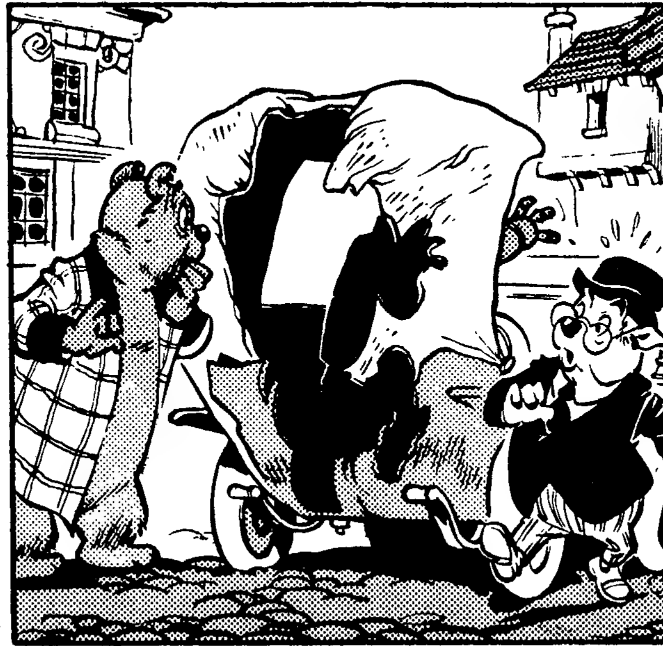
„Heren, heren!" riep hij met overslaande stem, „bedenk toch wat u doet! ik ben een ambtenaar eerste klasse!"

„Ga dan maar over je soort uitzitten!" riepen de wegwerkers — en met deze woorden werkten ze de hooggeplaatste klerk met zijn voertuig uit het gezicht.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5102 Door de duw reed de dienstauto snel heuvelafwaarts. De heer Dorknoper trachtte zo goed mogelijk bij te sturen, maar een scherpe bocht bemoeilijkte zijn werk.

Nu wil het geval, dat juis op dat moment heer Bommel en de robot de hoek naderden. Ze waren op weg naar de stad om daar belangrijk werk te gaan doen en stapten stevig voort toen plotseling de oude automobiel in het gezicht kwam.

„He! Stop!" riep heer Ollie nog; maar het was reeds te laat. Zijn stalen metgezel werd dreunend tegen de tors getroffen en verdween met krakende en scheurende geluiden in het inwendige van het voertuig.

„Gelukkig", mompelde de heer Dorknoper uitgeput. „Ik sta tenminste stil".

Hij liet zich op de grond glijden en haastte zich naar de achterkant.

„Ik ben verbaasd", zei heer Bommel. „Is dit een manier van rijden? Foei, dit had ik van u nooit gedacht! Die arme robot zou zich lelijk bezeerd kunnen hebben, als hij gevoel gehad had; wilt u daar eens even bij stil staan?"

„Het is mijn s-schuld niet", stamelde de ambtenaar eerste klasse. „Ik ben door werkers aangevallen, omdat ik ze op hun werk wees. Dat is tegenwoordig héél gevaarlijk. Maar deze weg had eergisteren klaar moeten zijn; dat zeggen mijn voorschriften. Wat moet ik dan doen?"

Nu stak de robot zijn hoofd om het kapje van de auto en mengde zich in het gesprek.

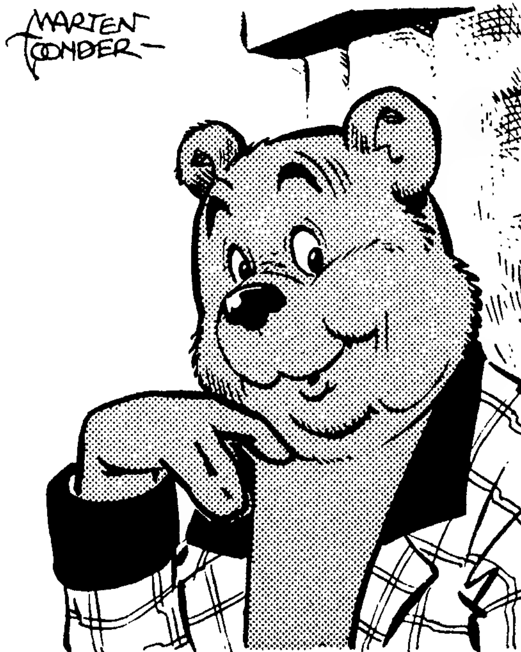
„Dit is verbazend rijden", galmde hij. „Foei, Bah. Arme, lieve robot heeft zich ontzettend pijn gedaan; als hij ..."

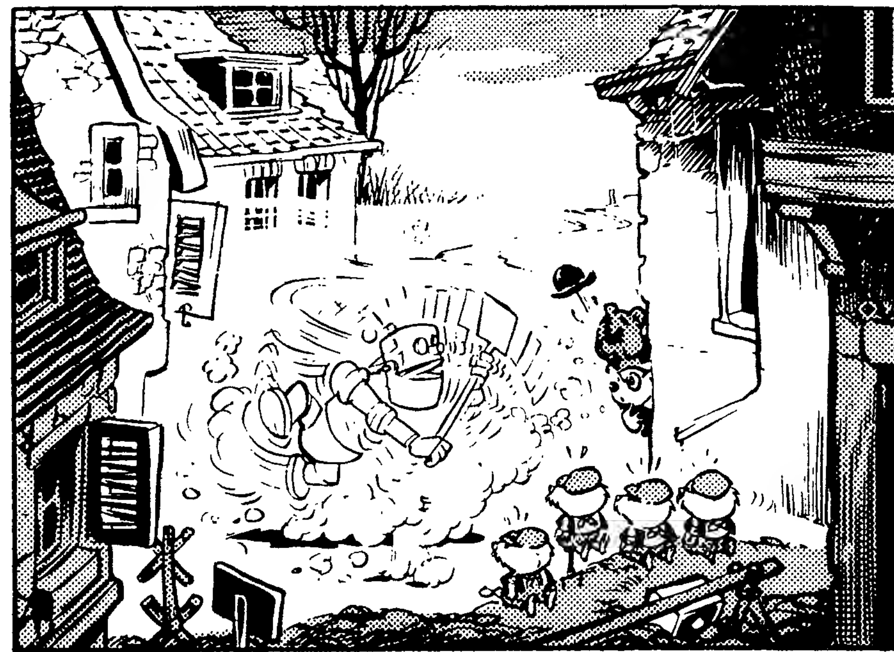
„Stil!" riep heer Ollie wrevelig uit. „Schei uit met die onzin-praat. Ik weet iets veel beters".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

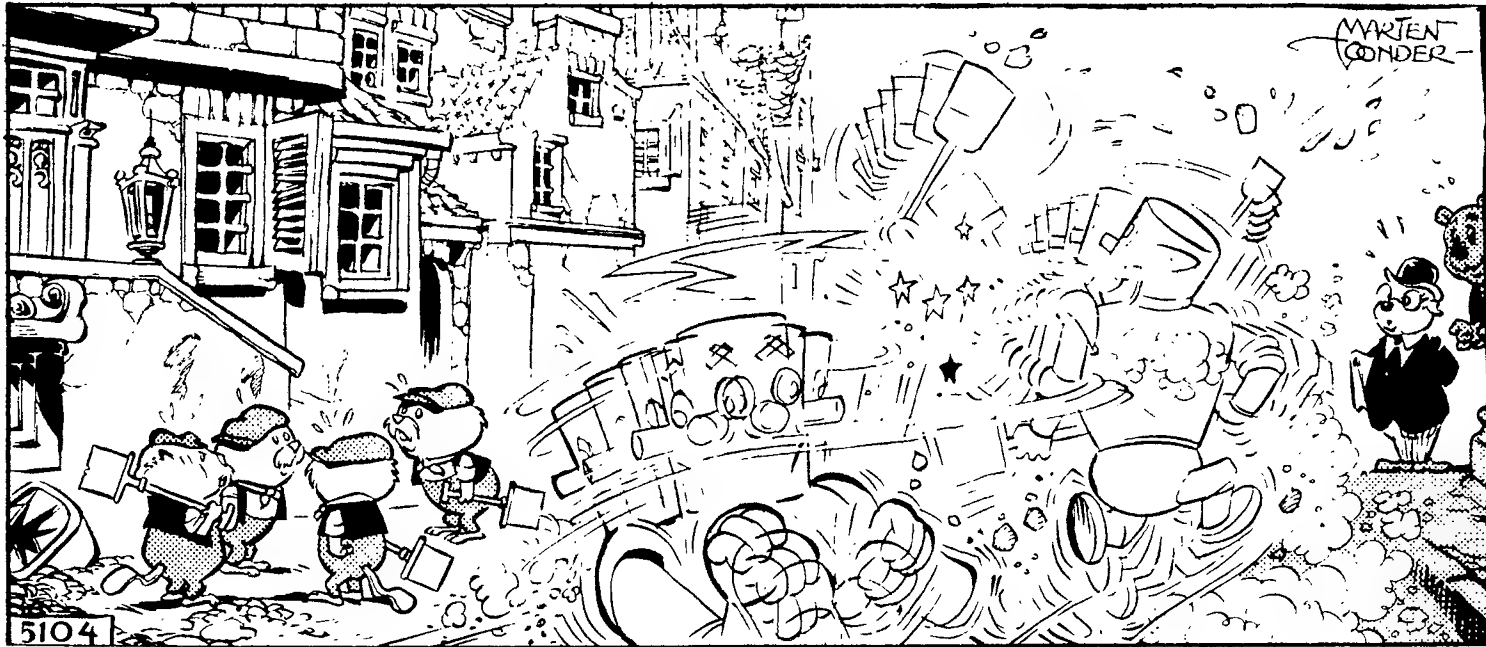

5103 De wegwerkers hadden zich geen zorgen over het lot van de heer Dorknoper gemaakt.
„Niks mee te maken", zouden zij desgevraagd verklaard hebben. „Die kale kommatrekker kan z'n soort gaan afleggen. Wij hoeven dat niet te nemen."
Met deze en dergelijke gedachten hadden zij weer plaats genomen voor hun draagbaar televisietoestel om zich in het beeld te verdiepen.
„Ziet u wel?" vroeg de ambtenaar, die met heer Bommel het toneeltje naderde.
„Geen wonder, dat het werk niet klaar is! Maar hier sta ik machteloos."
„Ja, natuurlijk", gaf heer Ollie toe. „Het is duidelijk, dat deze heren iets beters te doen hebben dan werken. U mag daar niet verbitterd om zijn. Zo'n lolletje is het tenslotte niet, zeg nu zelf. Nee, ik vraag me eigenlijk af of het niet meer iets is voor een robot."
„Dat kunt u niet menen", prevelde de heer Dorknoper. Er was echter een kleine trilling in zijn stem, die de heer Bommel niet ontging.
„Zullen we het eens proberen?" stelde de laatste voor. „Stel, dat het gaat!" Bedenk eens wat een groot werk wij dan in Rommeldam zouden kunnen doen! Het openleggen van de binnenstad, een nieuwe, brede weg, nieuwe huizen, alles nieuw. En zonder een werker lastig te vallen."

De ambtenaar eerste klasse glimlachte, doch hij schudde zachtjes het hoofd. Voordat hij echter had kunnen weigeren brak er een groot tumult los, dat zijn woorden onverstaanbaar maakte.
„Groot werk!" galmde de robot, naar voren springend. „Brede weg. Kolosale weg." Hij greep de verspreid liggende instrumenten en toog aan het werk met zo'n snelheid, dat er al spoedig niets dan enkele flitsen te zien waren.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

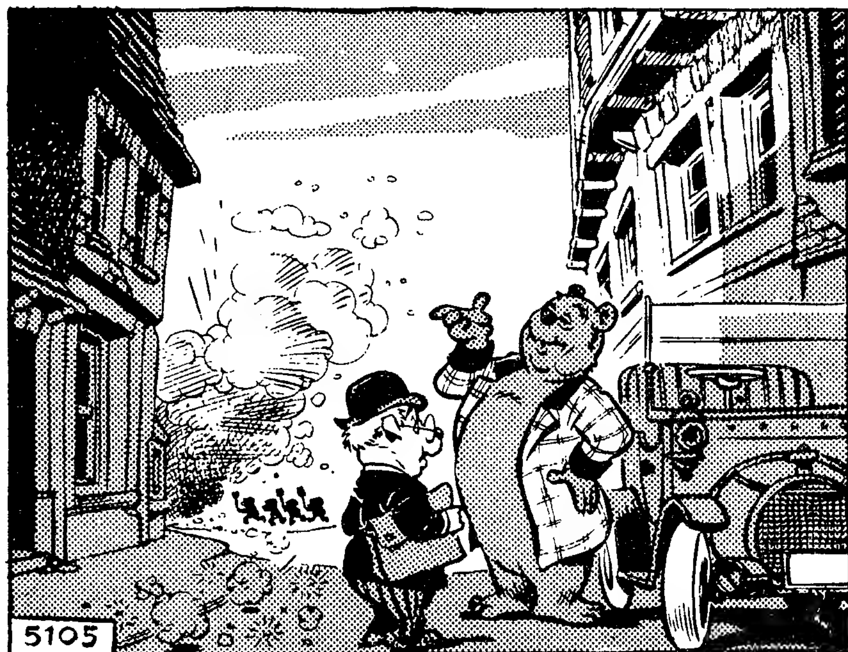

5104 De robot was dus aan het werk gegaan. Met een geweldige snelheid bewoog hij zich over de opengebroken weg en een daverend gebonk, gedreun, geklop en geknal begeleidde zijn bezigheden.
Bovendien bleek al spoedig dat zijn kracht valbeelden en zigzaggen veroorzaakte op de televisieontvangst.
,,Bah'', prevelde een van de werkers. ,,We kunnen net zo goed ophouden.'' Hij schakelde het toestel uit en stond, gevolgd door zijn collega's langzaam op, om de lawaaimaker tot de orde te roepen. Maar na een korte blik op de metalen flitsen hield het groepje de pas in en schoolde samen.
,,Wat is dat voor een ijzeren uitslover?'' vroeg er een.
,,Zeker een buitenlander'', mompelde de tweede met dunne lippen.
,,Wat zegt de vakbond hiervan?'' wilde de derde weten.
Toevallig was dat hetzelfde wat de heer Dorknoper zich afvroeg.
,,Mag dit, wanneer ik artikel zeventien sub k van de collectieve arbeidsovereenkomst in aanmerking neem?'' prevelde hij.
,,Vast wel'', zei heer Ollie geruststellend. ,,Een robot is geen werker, maar een machine. In het begin had ik daar ook even last mee. Maar het went, hoor. Nu luister ik niet eens meer als hij gaat praten. Het is altijd onzin. Maar werken kan hij, kijk maar eens aan.''

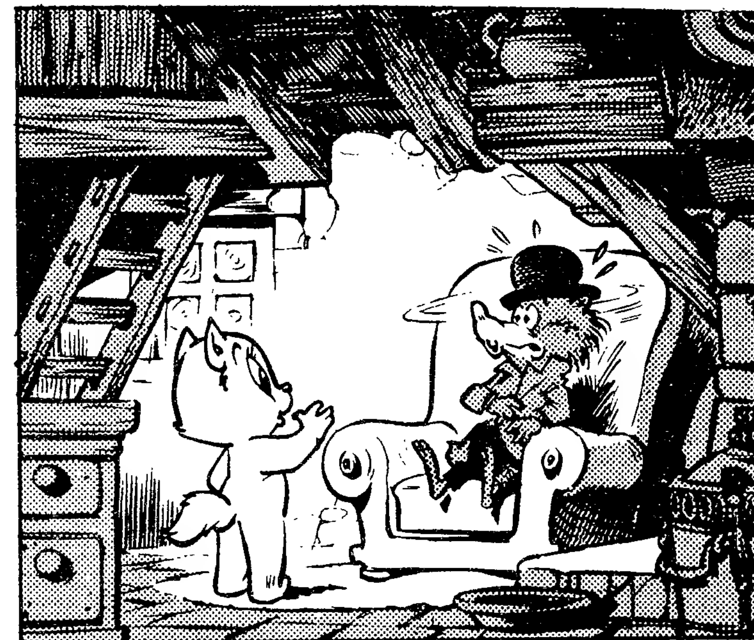
,,Het is mooi'', fluisterde de ambtenaar met een stille glimlach. ,,Ik weet, dat dit allemaal heel onregelmatig is. Waarschijnlijk zal ik het over een uur verbieden, wanneer ik de daartoe strekkende papieren gevonden heb. Maar zolang het duurt is het mooi.''
Helaas, de brave beambte wist nog niet hoezeer hij zich vergiste.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5105 Gedurende een korte tijd was het onmogelijk om een gesprek te voeren. Onder de werkzaamheden van de robot dreunde de grond en steeg er zo'n daverend gebonk en gebolder op, dat horen en zien de omstanders verging. Het tumult verplaatste zich echter snel stadwaarts en was ten slotte nog slechts als een dreunende stofwolk aan de horizon waarneembaar.

„Foei, is me dat een kabaal", prevelde de heer Dorknoper. Hij staarde de wegwerkers na, die somber achter de metalen geweldenaar aandrentelden en schudde het hoofd.

„Er wordt heel wat werk verzet", voegde hij er aan toe. „Dat moet gezegd worden!"

„Ja, dat is kolossaal", gaf heer Ollie toe. „Het heeft eventjes geduurd voordat ik er achter kwam. In het begin heb ik hem zelfs gebruikt voor klein en onbelangrijk geknutsel. Maar meer en meer zie ik in, dat ik een grote lijn moet volgen. Een kolossaal grote lijn, als u begrijpt, wat ik bedoel."

„Het is verbazend", hernam de beambte. „Niet alleen dat de weg hersteld is; nee, hij is nog verbreed ook! Is deze machine uw wettelijk eigendom, meneer Bommel?"

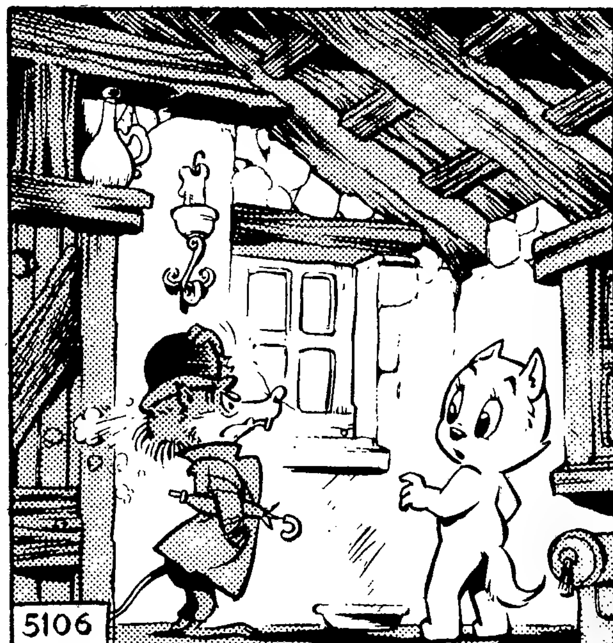
„Nee", zei heer Ollie, „eh... ja zeker... of liever... kijk, u moet dit ruim zien. Het is toch tekenend, dat de robot geheel vrijwillig op mij afgestemd wil blijven, nietwaar? Nu dan."

„Waar is mijn robot?" vroeg Pastuiven Verkwil op dat moment. Hij was met een schok wakker geworden en keek glazig in Tom Poes' kamer rond.

„Waar ben ik?" mompelde hij. „Wat is er gebeurd?"

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

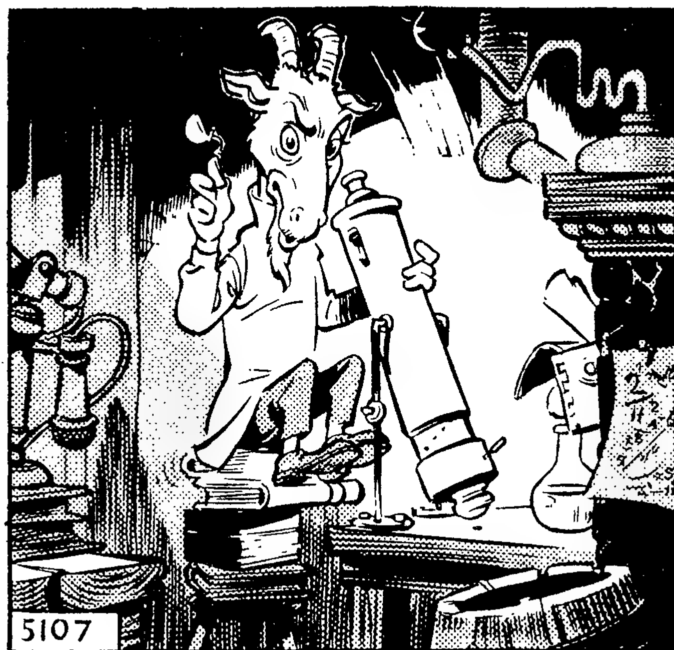
5106 Pastuiven Verkwil rees op uit de gemakkelijke stoel en drukte zich de hoed op het hoofd.
„Ik heb mijn tijd verslapen", sprak hij. „Het spijt me."

„Ach", zei Tom Poes. „u hebt er gisteren een vermoeiende dag van gemaakt. Men raakt uitgeput van al dat boos zijn en roepen en zo."
„Het kan niet anders!" riep de heer Verkwil bitter uit. „Als men klein is moet men zich laten gelden, anders wordt men in een hoek gewerkt. Ik laat niet over me heen lopen en daarom heb ik een robot laten maken...
Maar wat praat ik? Ik moet voort. De robot-kwestie duldt geen uitstel."
Zo sprekende begaf hij zich naar buiten en liep snel de weg op.

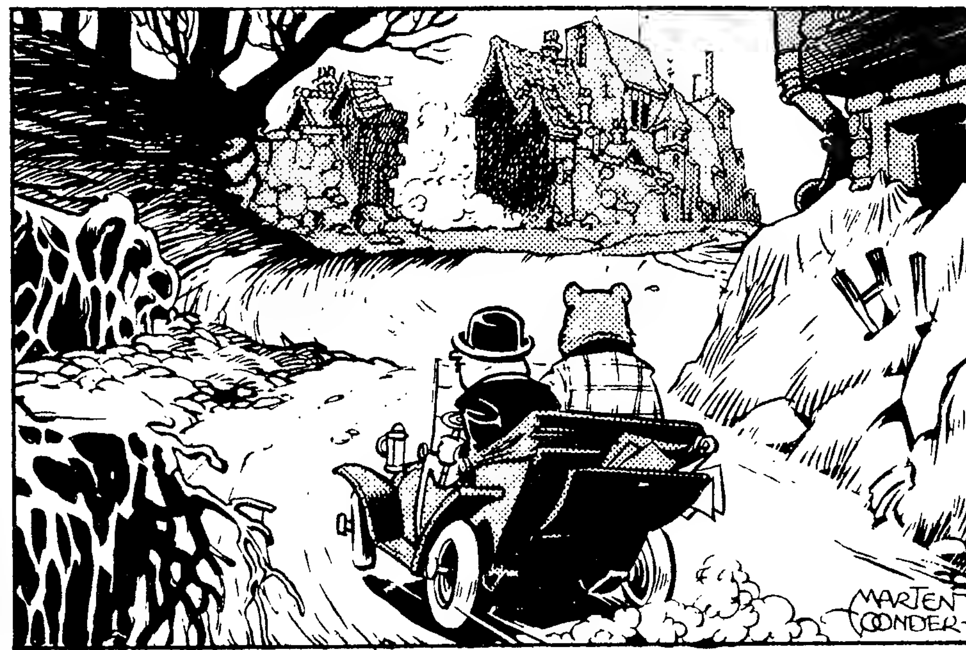
„Waar gaat u nu heen?" vroeg Tom Poes nieuwsgierig.
„Naar de prof!" riep het ventje, driftig voortstappend. „Die denkt, dat hij mij voor de gek kan houden omdat ik klein ben. Maar ik zal hem leren! Hij moet zorgen, dat ik mijn robot krijg, anders krijgt hij met mij te doen! Het moet nu maar eens uit zijn! Nu wordt het ernst!"
Hierboven kan men echter zien, dat professor Sickbock zich geen zorgen over de nadering van de knopenmaker maakte.
Hij had zich een grotere microscoop aangeschaft en zat daar ingespannen in te turen.
„Nu wordt het ernst met de correlatieproef", prevelde hij. „De versuikerde mout geeft een gunstige prikkel aan het inertieverschijnsel. Ik kan nu niet meer gestoord worden."

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

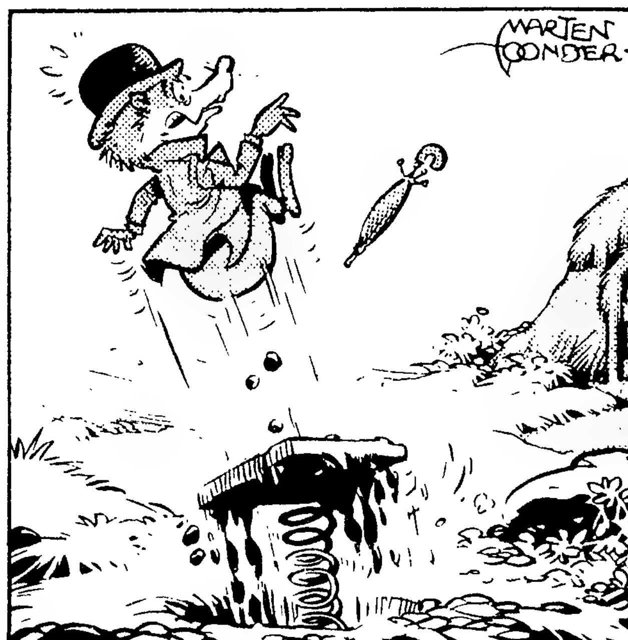
5107 Professor Sickbock stelde zijn microscoop nauwkeurig in en richtte zich toen gespannen op.
,,Prachtig werk'', sprak hij. ,,Een kroon op mijn wetenschappelijke arbeid; de correlatie der panotropen! Ach, de leek ziet liever een grof en luidruchtig werkstuk als een robot of een atoomduikboot Maar ik heb nu geen tijd meer voor dergelijk oppervlakkig knutselwerk. Ik ga nu de grote, doch ragfijne lijn der correlatie volgen''.

,,De grote lijn!'' zei ook heer Bommel tevreden. Hij zat naast de ambtenaar Dorknoper in diens dienstauto en keek voldaan naar de nieuwe, brede weg, waarover zij stadwaarts reden.
,,Geen kleinigheden meer'', sprak hij, ,,zoals een schoorsteentje bouwen of een huisje zetten. Deze robot geeft een heer van mijn stand alle mogelijkheden om zich geheel te ontplooien. Hij volgt de sterke, brede weg van mijn gedachten, als u begrijpt wat ik bedoel''.
,,Hoe gaat dat dan?'' vroeg de ander. ,,Hebt u voorschriften of reglementen voor hem opengesteld?''
,,O, nee!'' riep heer Ollie uit. ,,De robot doet gewoon wat ik zeg en zelfs wat ik denk. En weet u wat het mooiste is? Hij blijft op mij afgestemd, ook wanneer hij een eind weg is''.
Nu, dat was waar, zo te zien. Want hoewel de robot reeds lang uit het gezicht verdwenen was, bleek het, dat hij voortging heer Bommel's gedachtengang te volgen. Want de brede, gladde weg liep kaarsrecht door naar een brede bres, die nu in de stadswallen gaapte.
,,Het is wonderlijk'', prevelde heer Ollie, die een gevoel van naderend onheil kreeg. ,,Maar één ding is jammer: hij overdrijft wel eens''

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5108 Pastuiven Verkwil stapte stevig voort. Het korte slaapje in de stoel van Tom Poes had hem nieuwe krachten gegeven, doch de teleurstellingen van de vorige dag had hij niet vergeten.

„Ze hebben mij gestaald", prevelde hij onder het gaan. „Dat wel. Het is goed om te weten dat de kleine altijd verdrukt wordt. Soms denkt men wel eens, dat iemand aardig is. Maar pas op! Dat zijn de ergsten!"

Op dat moment kreeg hij de schaapskooi in het oog waar professor Sickbock de wetenschap beoefende en er verscheen een fel lichtje in zijn ogen.

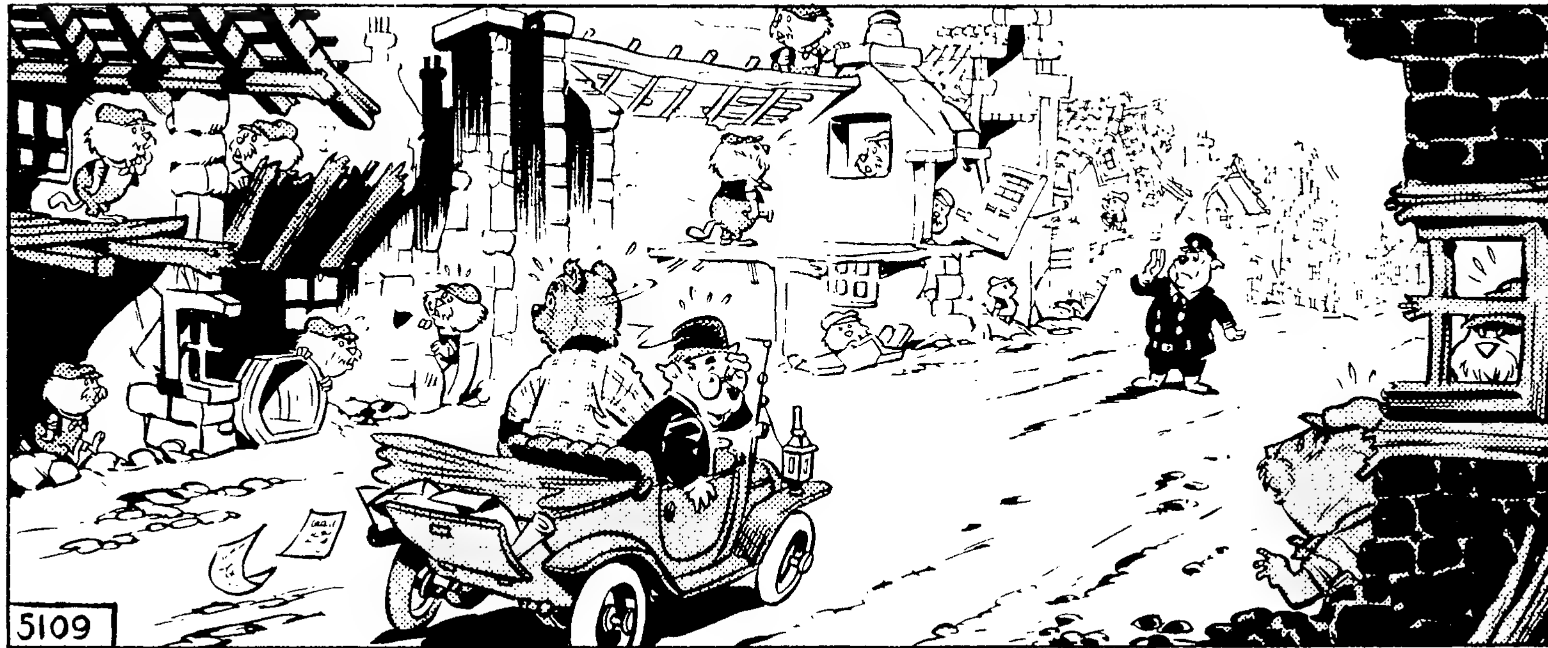
„Ik zal hem leren", sprak hij, zijn spieren spannend. „Mijn geduld is uitgeput en wanneer hij nu niet als de weerga zorgt, dat ik mijn robot terug krijg, ziet het er raar voor hem uit! Zelfs voor geweld zal ik niet terugdeinzen!"

Zo sprekende zette hij er de pas in en stapte op een luikje, dat de hooggeleerde die nacht kunstig in de weg had aangebracht. Het werkte geheel zoals de ontwerper voor ogen had gestaan en in het laboratorium flitste een klein lampje drie keer aan en uit. De professor nam echter niet de moeite om op te zien.

„Indringer verwijderd", mompelde hij. „Een weinig ruw, vrees ik. Maar iedereen, die zich ooit bezig heeft gehouden met de correlatie der panotropen zal deze maatregel kunnen billijken.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5109 Toen heer Bommel de gesloopte poort gewaar werd, bekroop hem een ernstig voorgevoel. Hij zweeg dan ook geheel terwijl de heer Dorknoper zijn voertuig over de nieuwe weg stadswaarts stuurde. Doch de ambtenaar zelf kon zich niet inhouden, vooral toen de auto aan de andere kant van de muur was aangekomen.

„Dit is dus onze nieuwe woonwijk", riep hij bitter uit. „Dit was onze nieuwe wijk, kan ik beter zeggen. Dit was nieuwbouw, wilde ik zeggen; nu is het afbraak!"

„Ja", zei heer Ollie gedrukt. Maar eh... er loopt wel een mooie weg doorheen, vindt u ook niet? Recht en glad en breed en zo, zegt u nu zelf!"

„Ik zeg niets meer", hernam de beambte met smalle lippen. „Ik moet aan mijn positie denken".

Hij remde krachtig zodat de motor uitviel en er plotseling een diepe stilte over het troosteloze toneel daalde. In deze rust klonk slechts het gemompel van de gestoorde bouwvakkers in de verwoeste panden - en ook de rauwe stem van commissaris Bas, die vanachter een sloophoop te voorschijn trad.

„Zo!" riep deze. „dit was jouw idee zeker, Bommel?"

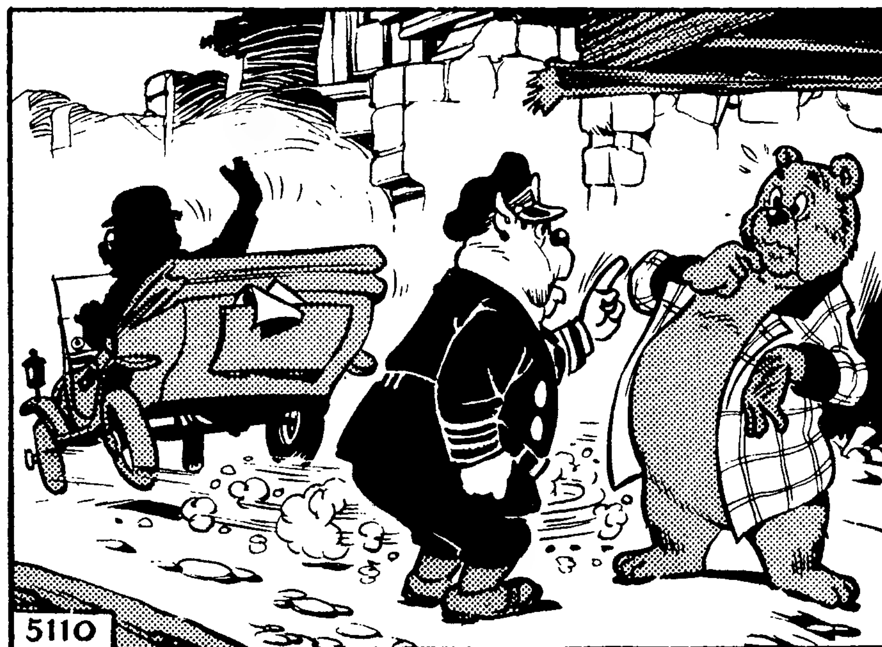
„Eh... wel eh..." stamelde de aangesprokene, „dat is te zeggen... ach, ik bedoel, nu ja, aan de ene kant..."

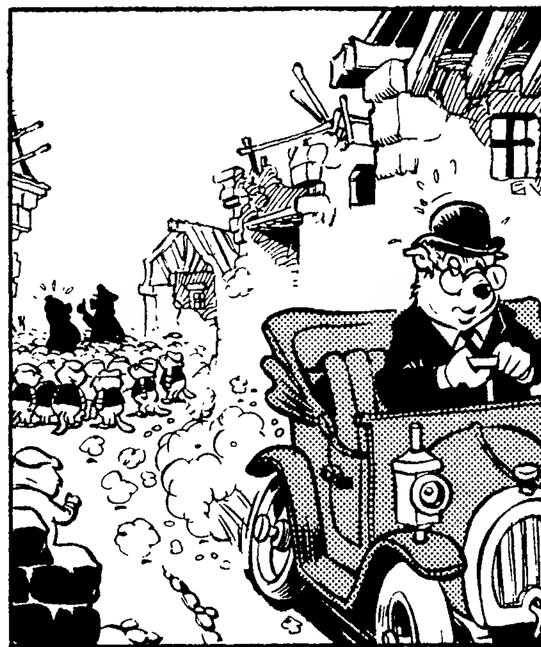
Doch nu viel de heer Dorknoper hem in de rede.

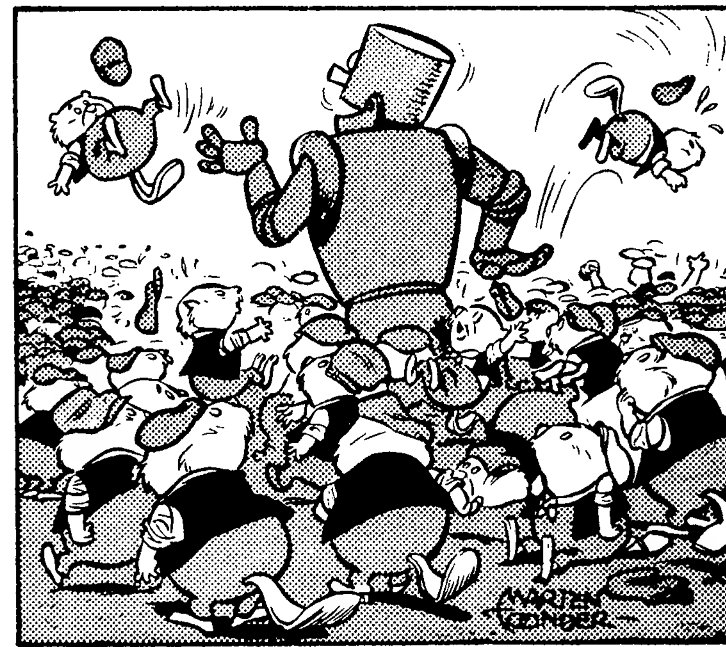
„Er is slechts één kant", sprak de ambtenaar eerste klasse. „En het is mijn plicht die als getuige naar voren te brengen. Dit was inderdaad het idee van de heer Bommel, commissaris! Het idee is uitgevoerd door een op hem afgestemde machine".

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

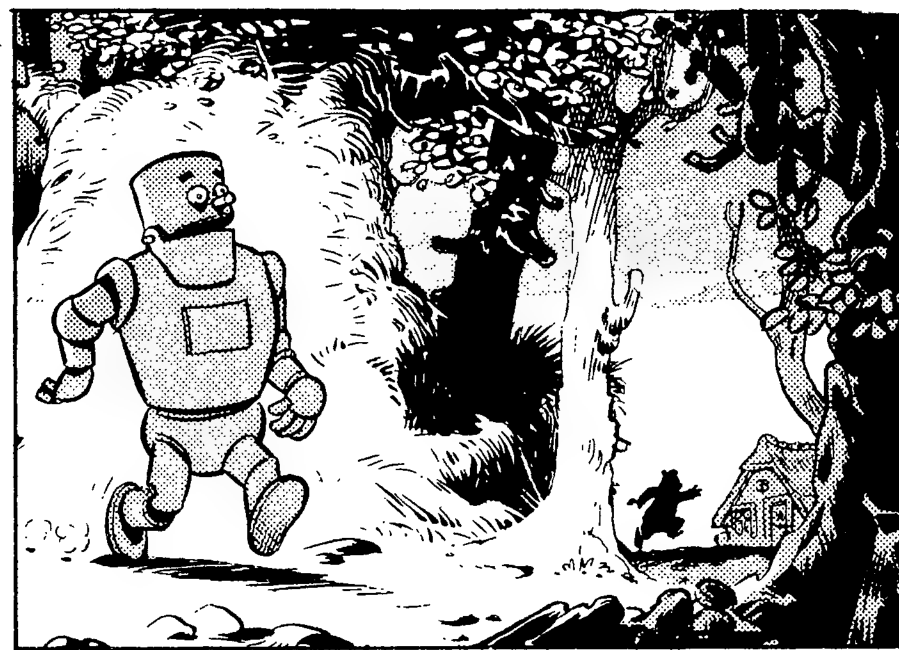
5110 De heer Dorknoper opende het portier en verzocht heer Ollie uit te stappen.
„Als ambtenaar", zo sprak hij koel, „kan ik u niet langer het genot van mederijden toekennen. Onze wegen scheiden zich hier. U bent te ver gegaan".
„Je bent te ver gegaan, Bommel". riep de commissaris dreigend, „Dit is het brutaalste stukje, dat je ooit hebt uitgehaald. Een hele nieuwbouwwijk is door jouw dolle machine in afbraak veranderd!"
„Het is mijn machine niet", zei heer Ollie zwakjes. „U zei zelf tegen Pastuiven Verkwil, dat die..."
„Spaar me je laffe uitvluchten!" snauwde de politiechef. „Kijk liever eens om je heen! Schaam je je niet?"
Heer Bommel gehoorzaamde en wierp een besmuikte blik in het rond. Doch het beeld van verval dat hij zodoende ontwaarde was bijna teveel voor hem.
„Ja", gaf hij toe met trillende stem. „Ja, dit g-gaat te ver... d-dit had niet m-mogen gebeuren!"
„Ik hoor hier niet", riep de heer Dorknoper, gas gevend. „Dat ligt niet op het terrein van mijn ambtelijke bemoeiingen — en ik wens er niets mee van doen te hebben".
Zijn dienstauto verdween uit het straatbeeld, doch de leegte werd gevuld door groepjes bouwvakkers die om de ongelukkige heer samendromden.
„Dit gaat te ver", mompelde ook de werkers. „Dit hoeven we niet te nemen!"
Het zag er een beetje dreigend uit, doch voordat er iets naars had kunnen gebeuren klonk er een groot geroep in de verte.
„Dit gaat te ver!" riep een metalen stem. „Dit gaat veel te véél te ver! Dit is verboden te gebeuren!"
Het was de robot, die terugkeerde.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

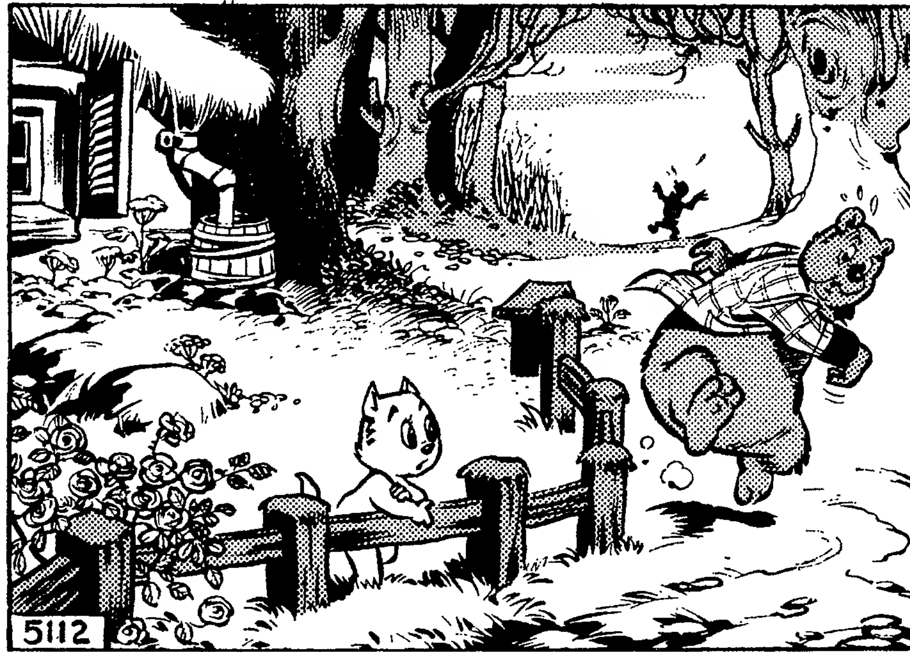

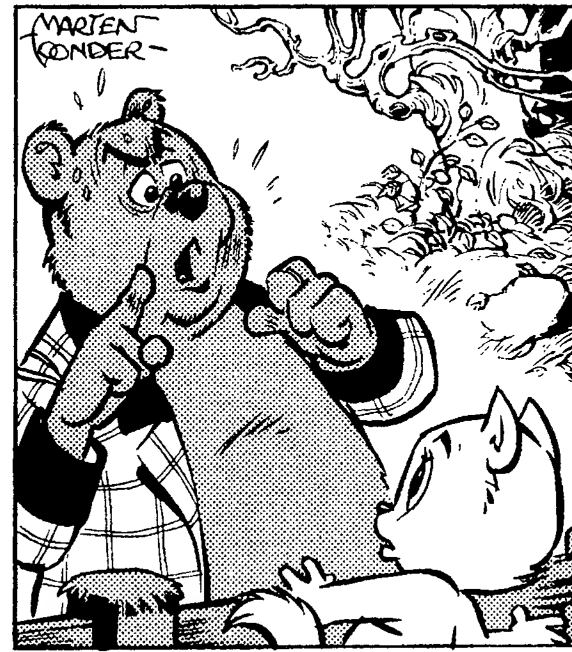

5111 Toen heer Bommel de afbraak om zich heen zag en de ontstemming voelde, gaf hij toe, dat het hem een beetje uit de hand was gelopen.
„Hm", zei hij onzeker. „Tja, ik wilde de wegenbouw groot aanpakken.
„Maar dit gaat wat te ver..."
„Te ver?" riep de commissaris rood. „Dat zou ik menen! Mijlen te ver, Bommel! Ik ga je een geweldige bon geven!"
Nu keerden ook de omstanders zich tegen de ongelukkige heer en een kort ogenblik zag het er lelijk voor hem uit. Doch op dat moment liet de robot zijn werkzaamheden in de steek en kwam terug; bulderend dat het te ver ging.
Met deze woorden vertolkte de stalen wegenbouwer aller gevoelens, maar toch wantrouwde de menigte hem voldoende om uit elkaar te stuiven.
„De politiechef, die juist zijn boekje getrokken had om alles op te schrijven, werd onder de voet gelopen - en van deze onoplettendheid maakte heer Ollie gebruik om te vluchten.
„Ach, hoe vreselijk is dit alles", prevelde hij terwijl hij door een in aanbouw zijnde zijstraat de vrije natuur bereikte. „Iedereen geeft mij maar de schuld en niemand begrijpt welke nieuwe frisse plannen er in mij woelen. Ach, eenzaam en onbegrepen zal ik verder gaan..."
Maar helaas, eenzaam ging hij niet, en — zo te horen — ook niet onbegrepen.
„Alles is ontzettend vreselijk", galmde een metalen stem achter hem.
„De hele wereld doet walgelijke valse beschuldigingen..."
Heer Bommel wierp een geschokte blik over zijn schouder en zette het op een lopen.
„Ik moet hem zien kwijt te raken", dacht hij in paniek. „Maar hoe? Misschien weet Tom Poes er iets op".
En met deze gedachte rende hij naar het huisje, dat in de verte zichtbaar was.

TOM POES EN DE GROOTDOENER

Door Marten Toonder

5112 Tom Poes stond voor zijn huisje en genoot van het vroege voorjaar, toen hij gestoord werd door een bulderend geschreeuw, dat snel naderde.

„Eenzaam”, galmde een metalen stem uit het woud. „Helemaal alleen; verlaten en afgezonderd. Vertrapt, verworpen en verbannen. Heel ontzettend verschrikkelijk...”

„H-help me, j-jonge v-vriend!” stamelde heer Bommel, die hijgend naderde. „D-dit is niet uit te houden! Het gaat te ver! Alles gaat te ver.”

„Dat hoor ik”, zei Tom Poes vol meegevoel. „En natuurlijk wil ik u helpen, heer Ollie. Maar die robot heb ik hier liever niet.”

„Zo”, hernam heer Bommel bitter. „Ik hoor het al, je hebt geen zin om een vriend in de nood bij te staan. Kan je je dan geen kleine opoffering getroosten?”

„Kleine opoffering?” riep Tom Poes. Hij moest zijn stem verheffen om zich boven het dichterbij komende gebrul verstaanbaar te maken. „Dat is het niet, heer Ollie! Maar met dit lawaai kan ik geen list verzinnen!”

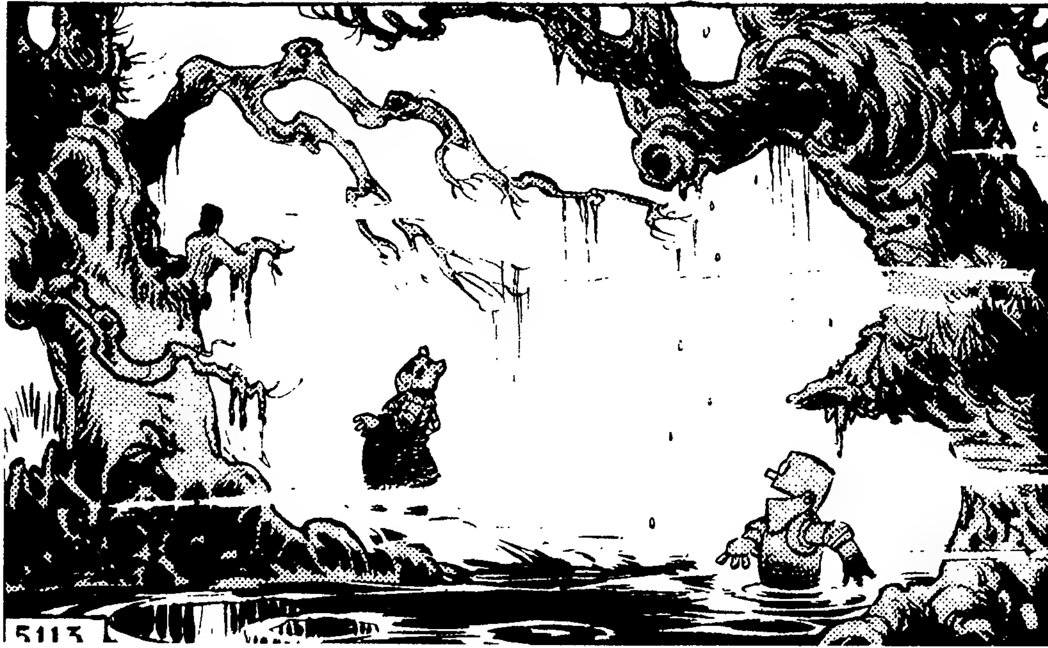
„Goed, goed!” mompelde heer Bommel. „Laat een heer maar alleen in zijn zorgen. Eenzaam en onbegrepen zal ik...”

Op dat moment keerde Tom Poes zich om en holde zijn huisje binnen. De deur viel met een slag achter hem dicht en toen heer Ollie verbaasd rondkeek naar de oorzaak van die haast werd zijn oor er door getroffen.

„Eenzaam!” bulderde de robot achter hem. „Gemeden, vogelvrij verklaard, miskend en verschopt, ondoorgrond en misverstaan...”

„Tom Poes!” riep heer Ollie met zwakke stem. Maar in het tumult ging die verloren.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5113 Heer Bommel vluchtte dwars over de heide; maar hij slaagde er niet in de robot kwijt te raken. Met grote trouw en toewijding volgde de metalen figuur hem door het landschap; ook toen het terrein moerassig werd.

„Hoe vreselijk is dit alles", prevelde de vervolgde stil voor zich heen. „Laat die ellendige machine toch weggaan!"

Deze woorden hadden onmiddellijk uitwerking.

„Ontzettend verschrikkelijk is dit alles", galmde de stem achter hem. „De erbarmelijke, mismaakte robot moet weggaan."

Heer Ollie kromp samen, maar een vreemd soppend geluid deed hem toch naar het verfoeide fac totum omkijken.

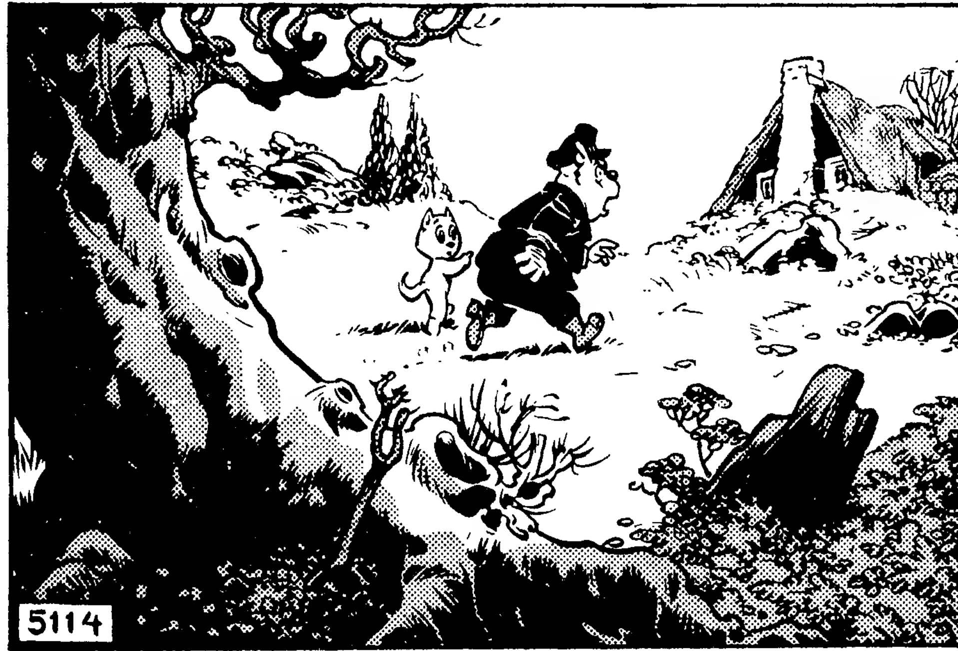
„Hij zakt in het moeras!" zei heer Bommel verrast. „Natuurlijk! Hij is zwaar en hij volgt het pad niet omdat hij rechtdoor achter mij aanloopt! Hij zal... eh... ik moet eigenlijk... hm!"

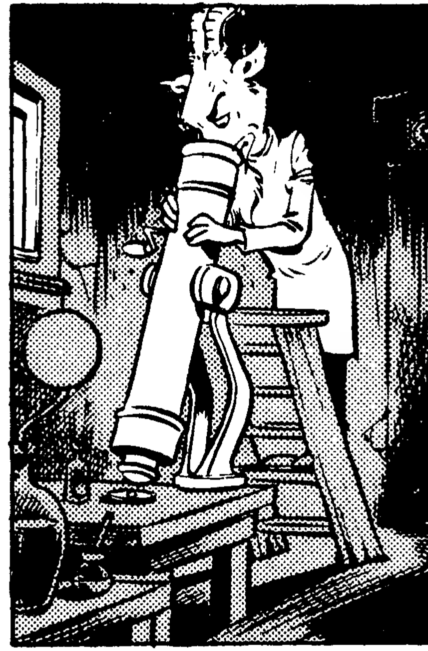
Na deze woorden zweeg hij en er verscheen een lelijk lichtje in zijn ogen toen hij de stalen gestalte die dapper voortstapte langzaam in de modder zag verdwijnen.

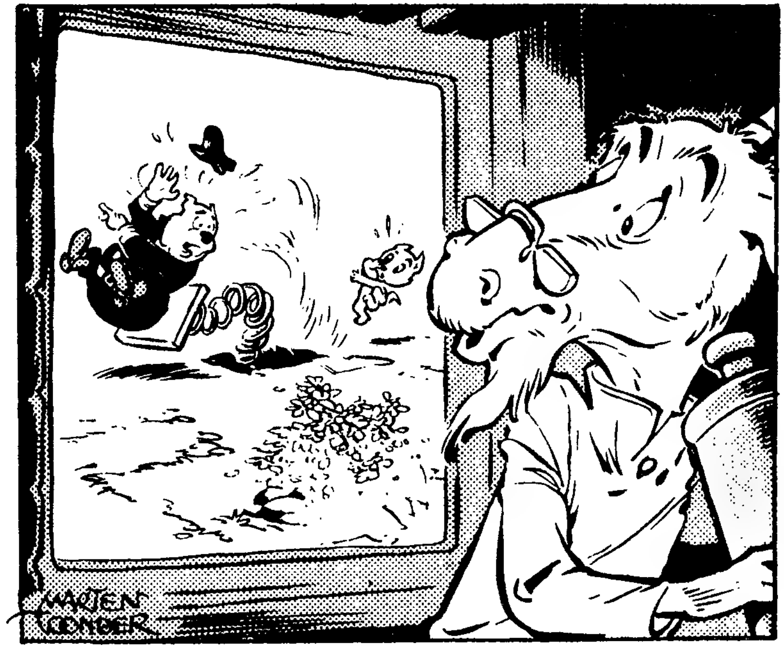
„Net goed", fluisterde heer Ollie. „Het is naar, natuurlijk, maar het werd tijd, dat er iets gebeurde!"

„Het is tijd, dat er iets gaat gebeuren", dacht Tom Poes terwijl hij zich op weg begaf naar de schaapskooi waar professor Sickbock zijn werk verrichtte. En kijk, hij was niet de enige die iets tegen de robot wilde doen. Want van de andere kant naderde commissaris Bas het laboratorium.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5114 „Zo, jonge Poes”, zei de commissaris streng. „Ook al op weg naar de professor? Jij hebt toch niets met de robot te maken?”

„Ik niet”, zei Tom Poes, „maar heer Bommel wel. Er moet iets gedaan worden om hem van die machine af te helpen.”

„Bah!” riep de politiechef honend uit. „Hij is oud en wijs genoeg om dat snertding met rust te laten, als hij zou willen. Maar weet je wat de kwestie is? Hij wil niet!”

„Heus wel”, zei Tom Poes. „Maar die machine is op hem afgestemd en doet alles wat...”

„Onzin!” riep de beambte bars. „De machine is van een zekere Verkwil; maar het ding wordt door Bommel gebruikt om nieuwbouw af te breken. Dat is onwettig! Ik heb hem lang gespaard; maar nu is het tijd voor krachtige maatregelen. Dit moet fors worden aangepakt.”

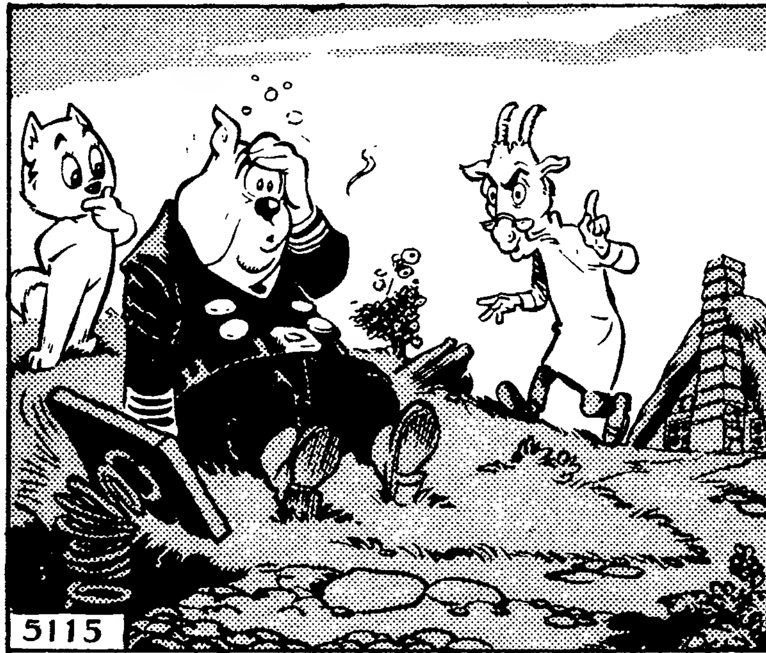
Zo sprekende naderde het tweetal de schaapskooi waar professor Sickbock over een nieuwe, grotere microscoop gebogen stond.

„Vreemd”, prevelde hij. „Niemand heeft oog voor het kleine. Als het kleine nu maar voldoende vergroot zou kunnen worden...”

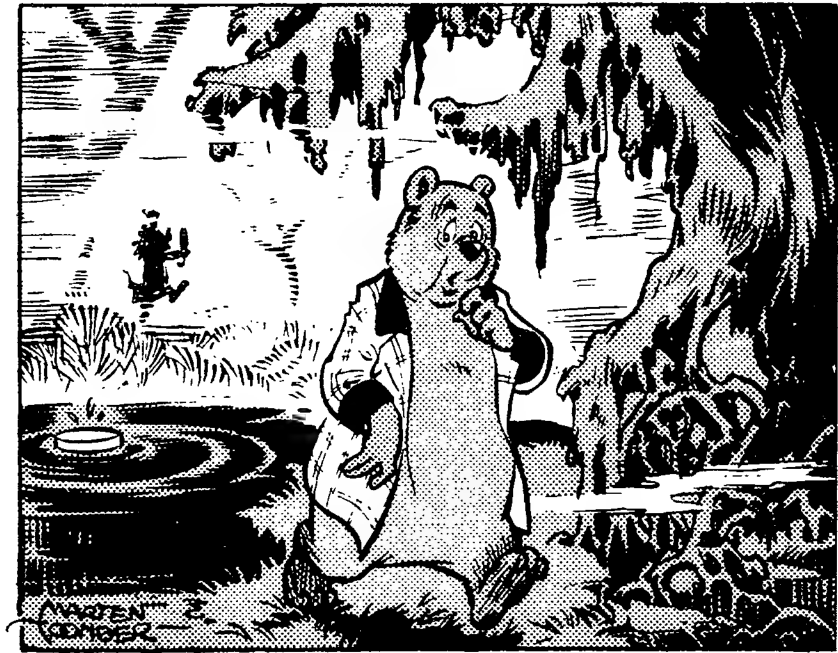
Op dat moment werd hij gestoord door het geraas van zijn afweer-luik en het geroep van een afgeweerde. Gehinderd wierp hij een blik uit het venster en toen verbleekte hij.

„Ei, ei”, mompelde de geleerde. „De contraptie is beschadigd door het heffen van een te fors lichaam; daar is de commissaris van politie! Hoogst hinderlijk, maar nu moet ik me wel met kleinigheden gaan bemoeien.”

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5115 Professor Sickbock had op vernuftige wijze een springluik in de weg aangebracht. Leergierige lezertjes zullen sterk herinneren, dat het reeds een keer in werking is getreden bij de nadering van Pastuiven Verkwil. Ook nu reageerde het op de voetstappen van Commissaris Bas, doch jammer genoeg was de massa van de beambte te groot.

Hij werd dan ook niet opgeworpen en weggeveegd, zoals dit de ontwerper voor ogen had gezweefd; nee, op stuitende wijze werd de politiechef ter aarde gesmakt - en daar zat hij nu.

„Hebt u zich bezeerd?" vroeg Tom Poes.

„Grrmps", gromde de heer Bas, rood opwellend. „Dit is de tweede keer!"

„Ge vergist u, mijn waarde", zei de professor, die haastig uit zijn laboratorium kwam gelopen. „Ik heb nog niet het genoegen gehad..."

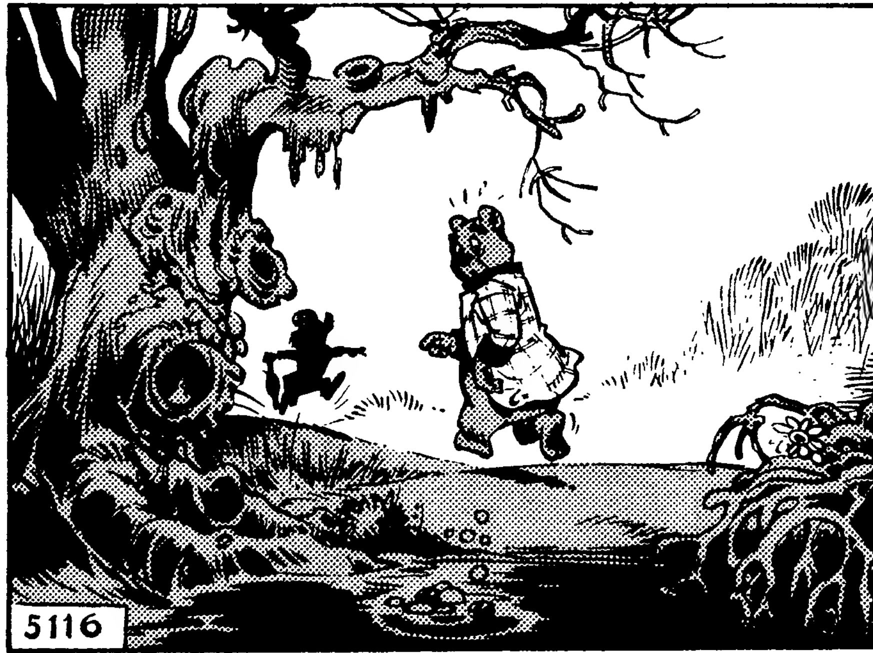
„De tweede keer dat ik door die robot op de grond zit!" tierde de commissaris. „Maar nu is het uit! Hier gaat iemand een zware pijp voor roken! O, wat gaat hier iemand spijt van krijgen!"

„Ja, ja", suste de geleerde haastig, „u hebt gelijk; alleen krachtige maatregelen kunnen de robot onschadelijk maken. Maar u kunt op me rekenen. Zolang de machine rondwaart is er toch geen sprake van correlatie bij de panotropen."

Het zag er echter naar uit, dat de robot niet langer rondwaarde. Want juist op dat moment verdween zijn metalen kruin zacht borrelend onder de modder van het moeras.

„Het is wel akelig", mompelde heer Ollie met trillende lippen. „Maar alleen k-krachtige m-maatregelen k-kunnen hier helpen. Het is die machine of ik!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5116 Heer Ollie keek enige ogenblikken naar de luchtbellen die uit de modder opstegen en slikte moeilijk.

„Het is erg aak-akelig", prevelde hij met bevende mond. „Zo'n robot is natuurlijk maar een machine... maar toch! Het was net alsof hij hersens had, zo goed kon hij praten - en zo verstandig! Alles wat ik zelf zei..."

Zo mompelende had hij het moeras achter zich gelaten en beklom nu haastig een heuveltje waar hij het pad van een andere wandelaar kruiste.

„Hela!" riep deze. „Is het soms niet erg genoeg, dat ik door die prof over een muur gegooid word? Moet jij me nu ook weer voor de voeten lopen? Ben ik soms zo klein, dat je me niet kunt zien?"

„P-pardon", stamelde heer Bommel schichtig. „Ik was met m'n gedachten ergens anders, meneer Verkwil. Ik eh..."

„Zo!" riep het ventje. „En waar heb je m'n robot gelaten? Lelijke dief! Schaam je je niet om mooi weer te spelen met mijn eigendom?"

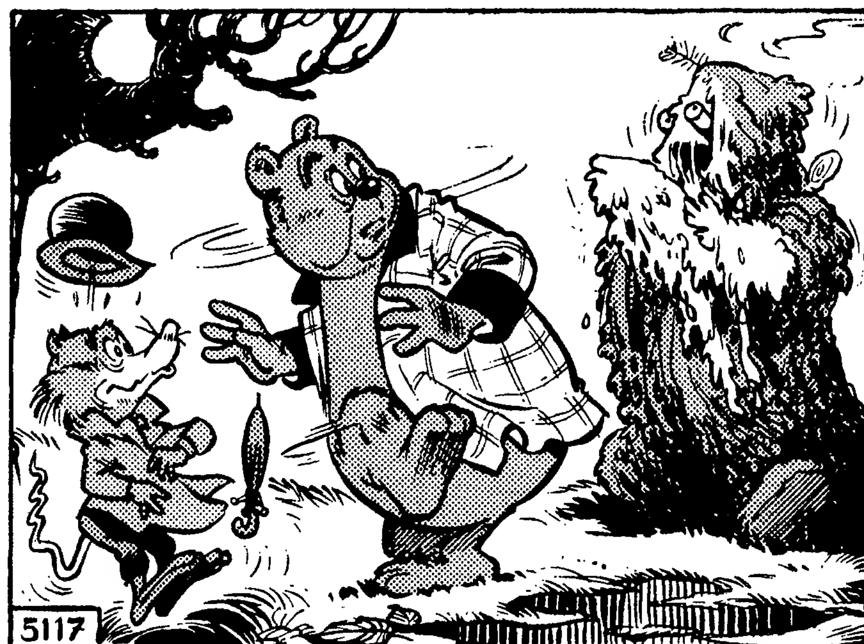
„Ik speel er geen mooi weer mee", protesteerde heer Ollie. Hij wierp een schuldige blik op het moeras achter zich en huiverde even.

„Nee", hernam hij met zachte stem. „Integendeel. Ik ben blij, dat ik hem kwijt ben... Ik bedoel: u mocht hem best terug hebben, maar hij wilde zelf niet terug, als u begrijpt wat ik bedoel..."

De heer Verkwil gaf geen antwoord. Hij staarde met glazige ogen naar de modderpoel waar een vormloze modderfiguur traag en schokkerig op de oever klom.

„W-wat is d-dat?" fluisterde hij.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5117 Heer Ollie en de knopenmaker stonden geheel ontdaan naar de gedaante te staren, die uit het moeras op de oever klom. Het was een vormloze modderfiguur die zich, begroeid met kroos en wieren, schokkerig in de richting van de toeschouwers bewoog, terwijl hij van tijd tot tijd een hol geluid uitstiet.

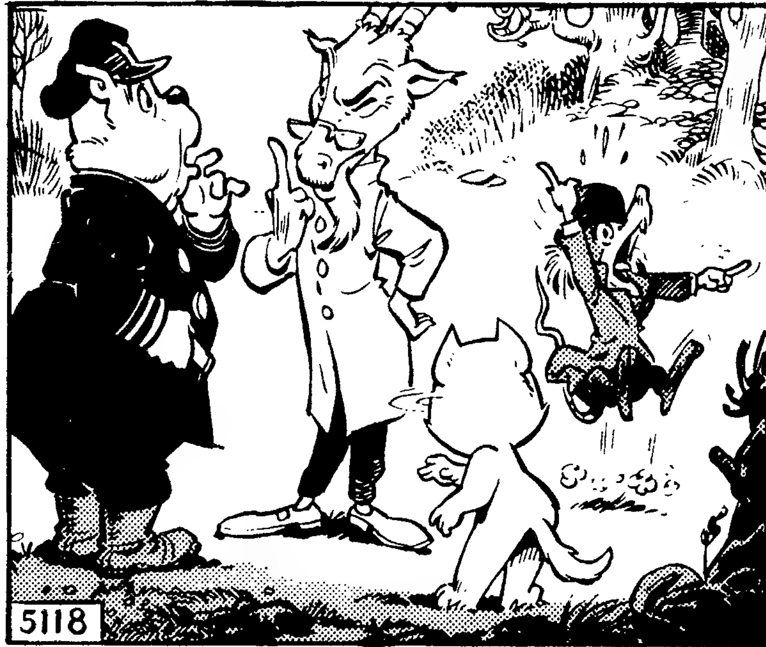
„W-wat is d-dat?" stamelde Pastuiven Verkwil met bevende lippen, „D-dat is de ro-rorobot", fluisterde heer Bommel. „Ik dacht dat hij in de blub-blubber gezakt was... maar hij komt er weer uit! Hoe vreselijk is dit alles..."

„Rororo..." riep de gedaante op gebarsten toon. „Rorororo... tik, brr... rororobot..."

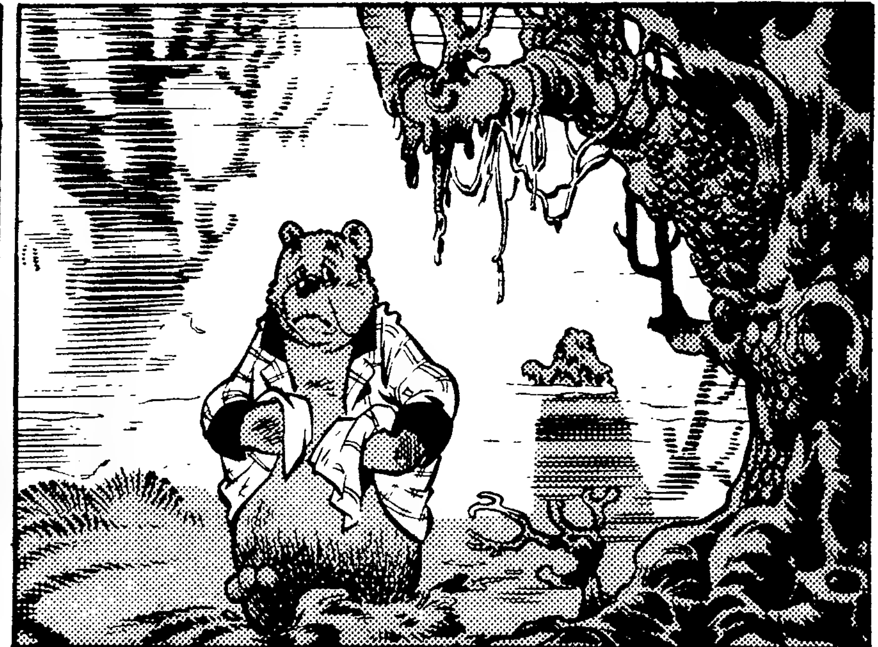
Zo sprekende beklom hij de heuvel en doemde nu groot en in een kwade geur gehuld voor de omstanders op. Dit was te veel voor hen; Verkwil stiet een snerpende gil uit, heer Ollie sloeg de handen voor het gelaat en beiden zetten het op een lopen. De eerste zette geheel van streek koers naar de schaapskooi van professor Sickbock, doch hij zag reeds van verre dat hij niet de enige bezoeker was. „Ei, ei", zei de geleerde tot de commissaris. „Wat u me daar vertelt is heel ernstig. Er moet iets gebeuren, want uit uw woorden begrijp ik, dat het factotum geheel uit de hand is gelopen. Zijn vergrotende eigenschappen zijn door de instelling op Bommel een monstervorming geworden.

Welnu, ik heb een plan; maar het is wat schokkend, vrees ik."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5118 „Aan geleerde praatjes heb ik niks!” riep de commissaris ongeduldig.

„U bent de maker van die robot; waar of niet? Nou, schakel dat ding dan uit”.

„Zo eenvoudig is dat niet”, zei professor Sickbock hoofdschuddend. „Om het factotum uit te kunnen schakelen moet ik het kunnen benaderen. Volgt u mij? Welnu, wanneer ik het benader word ik door de machine mishandeld. Dat komt omdat de heer Bommel afwijzend tegenover mij staat, is u dat duidelijk? Daarom, mijn waarde, zal ik deze Bommel zelve onderhanden moeten nemen!”

„Ja!” riep Pastuiven Verkwil verhit, „Dat moet je doen! Die dikke ophakker is slecht voor mijn robot! Hij wil hem in het moeras laten zinken! Daar loopt hij! Die kant op!”

„Stil!” riep de politiechef. „Wat bedoelt u, professor?”

„Ik kan de robot niet veranderen”, hernam de geleerde geduldig. „Dan is het dus duidelijk, dat ik Bommel moet veranderen. Een kleine ingreep in zijn schedel zal voldoende zijn...”

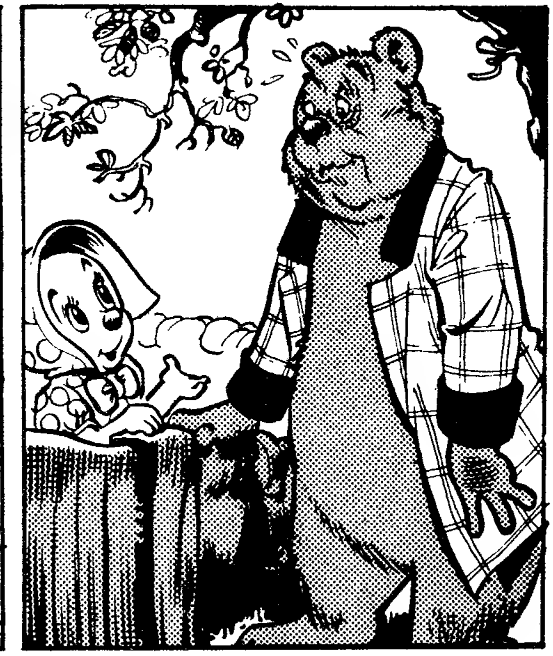
Tom Poes luisterde niet langer. Hij zette het op een lopen in de richting die de heer Verkwil gewezen had. Want hij begreep, dat de heer Ollie gered moest worden van een ingreep in zijn schedel; wat dat dan ook betekende.

Heer Bommel zelf wist nog niet wat hem boven het hoofd hing. Hij strompelde moe en zorgelijk door het droefgeestige landschap en wierp van tijd tot tijd een angstige blik achter zich. Daar bewoog zich een vormloze, weerzinwekkende figuur door de nevels. Soms onttrok een mistbank of een boomgroep hem aan het gezicht. Maar de dreunende metalen stem waarmee hij de zachte klachten van heer Ollie herhaalde galmde voortdurend over het laagveen.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5119 Heer Ollie volgde struikelend het pad door de moerassen. Zijn piepende ademhaling en zijn soppende voetstappen overstemden het geplas van zijn achtervolger; maar het was duidelijk, dat die er nog steeds was.

„Raak ik hem dan nooit kwijt?" prevelde heer Ollie wanhopig. „Ik kan toch niet mijn hele leven met dat monster achter me aan blijven lopen?"

„Nooit kwijt!" daverde de metalen stem door de mist. „Hele leven... tik... monster achteraan! Hele leven... tik... Hele leven... tik..."

Nu werd het heer Bommel te veel. Hij stiet een ijle kreet uit, die door de robot bulderend herhaald werd — en zette het op een lopen.

De angst en de wanhoop gaven hem reuzenkrachten zodat hij de modderfiguur al spoedig ver achter zich liet en ongehinderd op de weg belandde die naar huis leidde.

Zijn buurvrouw zag hem naderen — en omdat ze gevoelig van aard is, werd ze bewogen door zijn verwilderd uiterlijk en zijn gierende luchtpijp.

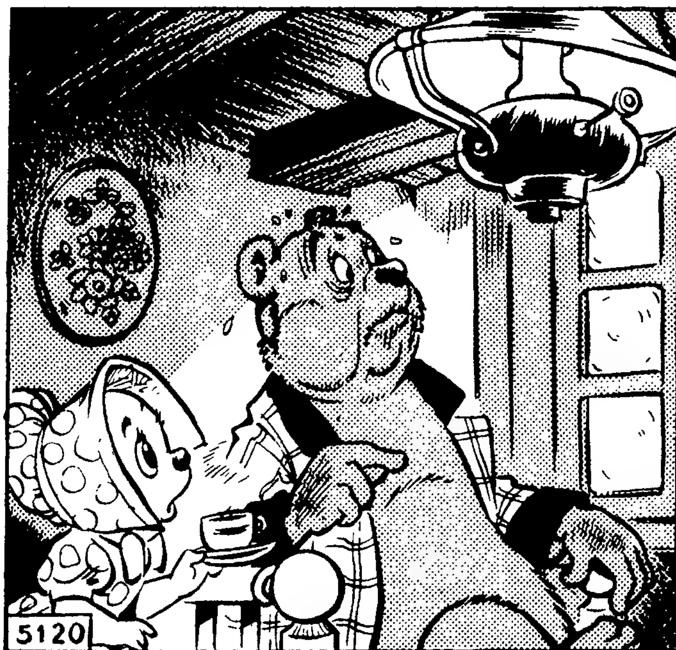
„Ollie!" riep ze uit. „Is er iets gebeurd?"

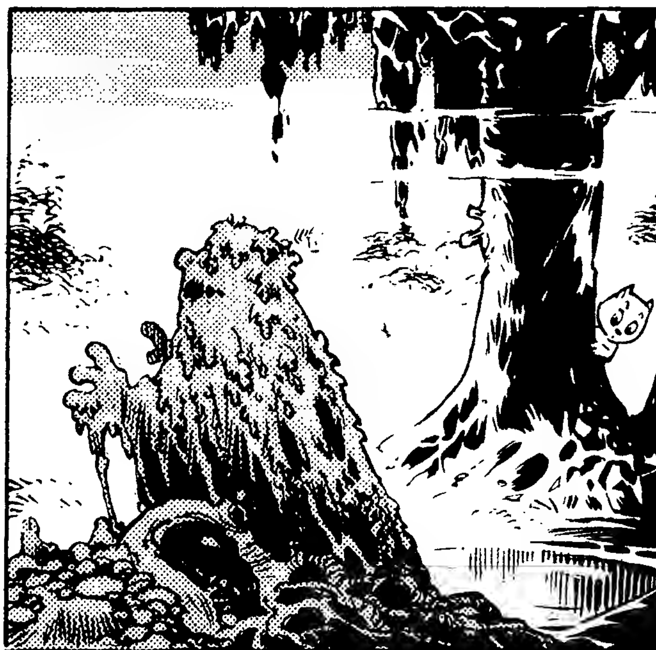
Heer Bommel schrok op en hield opgelucht de pas in.

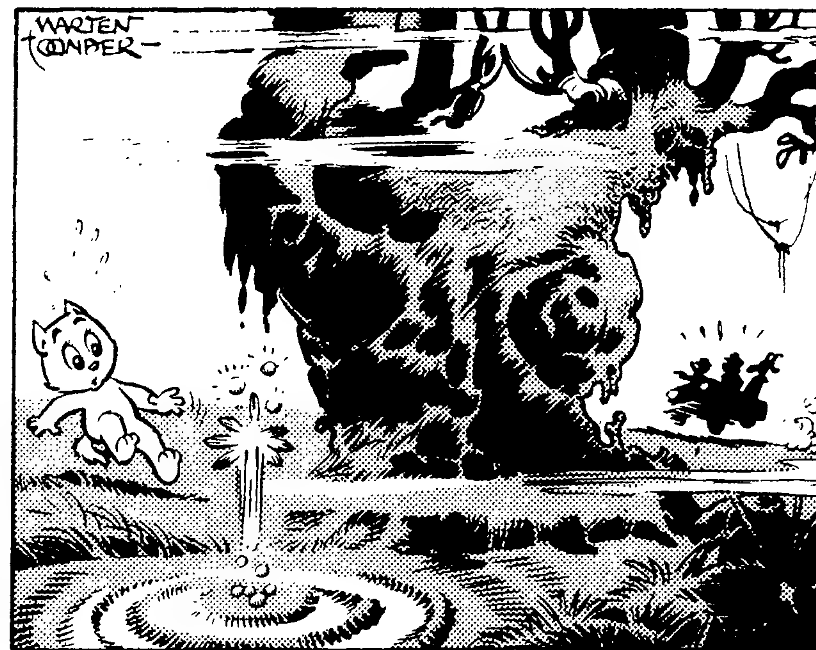
„Ah", hijgde hij. „Oh! Juffrouw Doddel... Ja, ikkik... pfff... Ah!"

„Arme Ollie", hernam de buurvrouw medelijdend. „Praat maar niet; je hebt veel te hard gelopen! Zeker bang, dat je niet op tijd voor de thee thuis zou zijn? Nou, kom maar binnen, hoor! Ik heb net vers gezet. En lekkere cake heb ik ook."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5120 Heer Bommel volgde zijn buurvrouw hijgend naar binnen en liet zich bij het venster in een stoel zakken. Daar zat hij een poosje uit te blazen terwijl zij hem een kopje thee inschonk. Maar het ontging haar niet dat hij voortdurend vreesachtige blikken naar buiten wierp.

„Wat is er, Ollie?" vroeg ze medelevend. „Is er iemand lelijk tegen je geweest? Ben je misschien van iemand geschrokken? Een spin of zo?"

„Ja", gaf heer Ollie toe. Hij haalde diep adem en vervolgde: „Maar het was geen spin. Ik word gevolgd, juffrouw! Een heel lelijk, metalen iemand zit achter me aan. Het is verschrikkelijk! Het monster doet alles wat ik doe en praat na wat ik zeg. En ik kan het nooit meer kwijt raken!"

„Nooit kwijt!" dreunde de stem van de robot door de nevels. Hij bewoog zich ver van daar door het moeras; nu eens in de modder zakkend en dan weer door een struik heenbrekend, zodat hij slechts langzaam vorderde. „Hele leven", galmde hij. „Hele leven!"

Tom Poes had het eenzame geroep gehoord en was er op af gegaan.

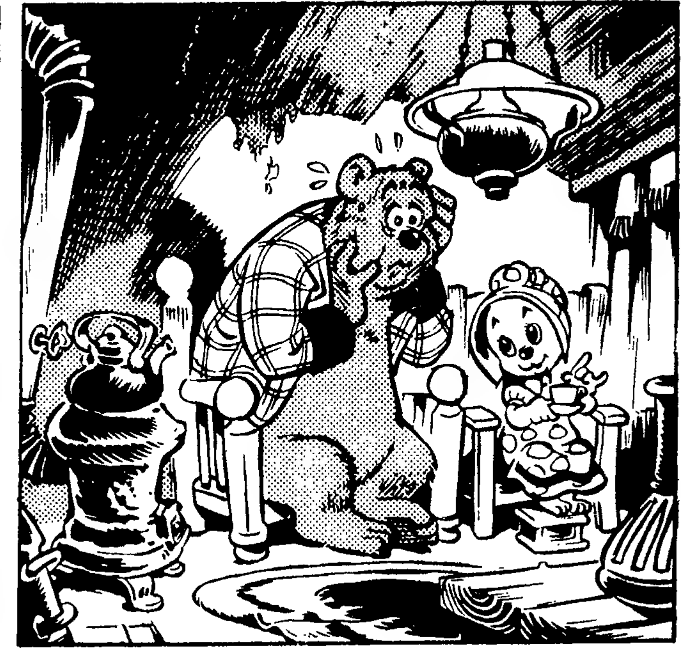
„Waar heer Ollie loopt, daar loopt de robot", zo dacht hij. „Wanneer ik hem volg kom ik vanzelf waar ik wezen moet. Maar wat ziet hij er uit!"

Op hetzelfde moment zakte de metalen figuur borrelend in de blubber weg zodat zijn geroep verstomde.

„Hela!" riep Tom Poes, hevig schrikkend. Maar toen herstelde hij zich. „Dit is wel een goede oplossing", mompelde hij. „Ik zal direct aan Sickbock en Bulle Bas vertellen, dat de grootdoener vergaan is. Dan loopt heer Bommel geen gevaar meer."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5121 Over de heide naderde de politiejeep van commissaris Bas met grote snelheid en vlak voor Tom Poes bleef het voertuig stil staan.

„Zeg eens!" riep de bestuurder. „Waar is Bommel?"

„Waar is mijn robot?" piepte Pastuiven Verkwil met overslaande stem. „Waar heeft die grote lomperik hem gelaten?"

„Daar gaat het nu niet om", sprak professor Sickbock belerend. „Wij zoeken uw gezette vriend om een kleine ingreep in zijn schedel te kunnen verrichten. Door middel van een vibrator zullen we zijn initiatiefcentrum uitschakelen om zijn controle over het factotum stil te leggen."

„Schei maar uit", zei Tom Poes. „De robot is in het moeras gezakt. Het gevaar is dus geweken."

„O, nee", hernam de geleerde. „Het factotum is ook onder water werkzaam! Het is van roestvrij staal!"

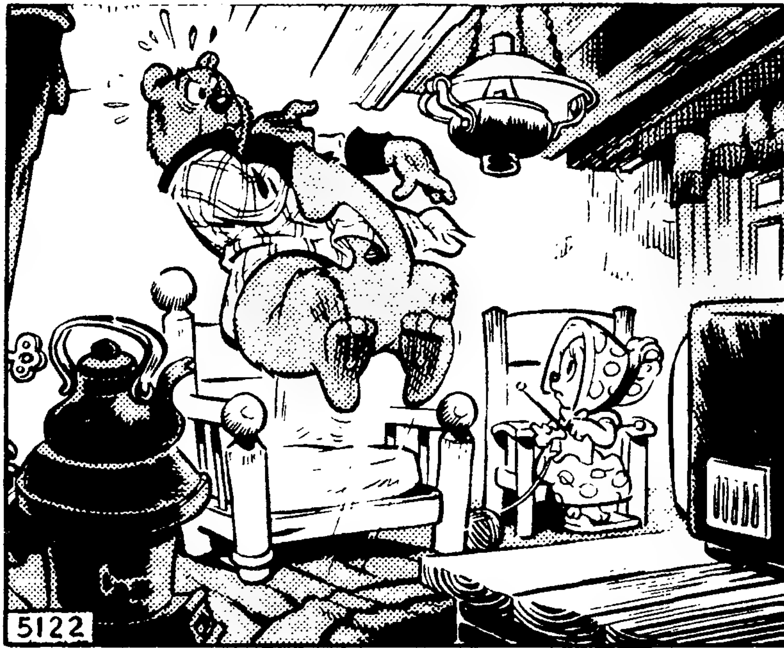
„Goed", snauwde de politiechef. „Je wilt dus niet zeggen waar Bommel is? Dan vinden we hem zelf wel. Ik zoek gewoon de robot op en rijd achter hem aan, dan kom ik waar ik wezen wil!"

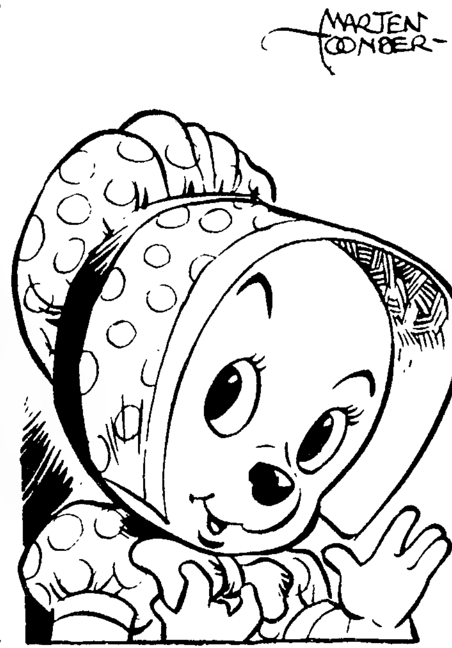
Na deze woorden wendde hij zijn voertuig en reed driftig voort, op zoek naar een spoor van de metalen figuur. Nauwelijks was de benzinedamp echter opgetrokken of in het dras begon het te borrelen en daar verscheen de robot weer boven de blubber uit.

„Nlooit kwlijt", borrelde zijn stem. „Momenteel klomt...alweel aam...plf...plf...tsj..."

„Hij kan nu ieder ogenblik komen", zei heer Ollie bekommerd tegen zijn buurvrouw. „Rust ken ik niet meer, want ik raak hem nooit kwijt."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5122 „Drink je thee toch rustig op, Ollie", zei juffrouw Doddel kalmerend. „Het is helemaal niet goed voor je om zo in de zenuwen te zitten."

„Daar is hij!" riep heer Bommel opspringend. „Ik hoor het! Ik voel het, bedoel ik. De grond dreunt! Ik moet weg!"

„Blijf toch zitten, dommerd", hernam zijn gastvrouw. „Hier ben je immers veilig?" „U begrijpt het niet", zei heer Ollie inzakkend. „Ik moet weg, want als heer moet ik een hulpeloze vrouw de aanblik van het monster besparen."

„Is die dan zo erg?" vroeg Doddel nieuwsgierig.

„Vreselijk", verklaarde haar gast. „Een vormloze modderfiguur, met een gebarsten misthoornstem. En het ergste is, dat hij alles wat ik doe of zeg op een overdreven manier nabootst."

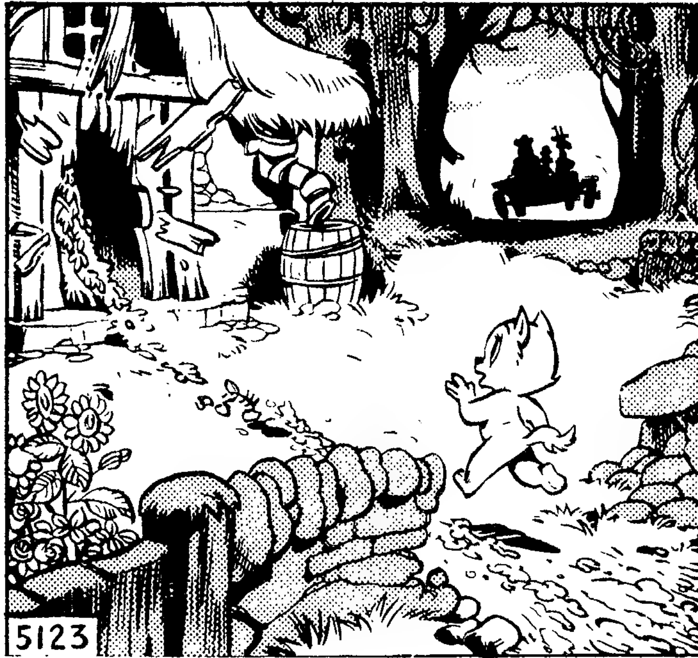
„Ach gekkie!" riep het vrouwtje uit. „Dat is toch juist enig? Wat jij doet is altijd erg goed. Dat monster lijkt me best aardig, hoor, ik zal wel met hem kunnen opschieten."

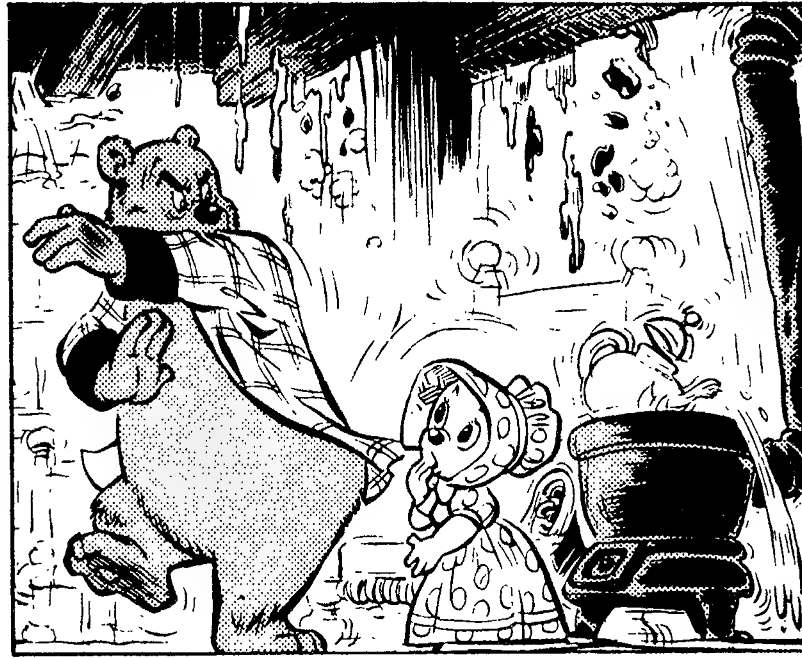
Heer Bommel kromp samen, want de dreunende voetstappen van de robot deden nu de vensters trillen. Ook werd het geluid van een naderende automotor hoorbaar en de stem van Tom Poes.

„Heer Ollie!" riep die. „Maak dat u weg komt! Sickbock wil iets met uw schedel doen!"

„U hoort het, mevrouw!" stamelde de ongelukkige bijna schreiend. „Het gevaar dreigt van alle kanten. Ik m-m-moet g-gaan; werkelijk!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5123 De robot waggelde dreunend op het huisje toe, een spoor van kroos en wieren achter latend.

„Monstel komt...", borrelde zijn stem onder het gaan. „...plf...tsj...plf..."

„Heer Ollie!" riep Tom Poes, „Kom naar buiten! Maak dat u weg komt! Daar komt de politiejeep ook aan!"

Op hetzelfde ogenblik betrad het stalen factotum door de gesloten buitendeur het pand. De muren trilden, de binten kraakten en van de muren daalde een dichte kalkregen neer.

„Help!" riep heer Ollie boven het kraken van het houtwerk uit. Hij deinsde terug en daarbij viel zijn blik op de verbaasde juffrouw Doddel.

„B-blijf rustig st-staan!" stamelde hij. „Bew-beweeg u niet, ik zal u beschermen."

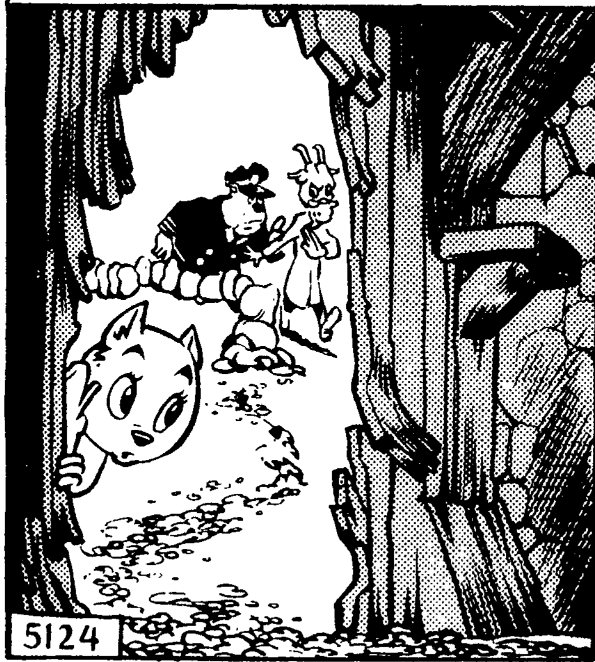
Hij haalde diep adem en vervolgde:

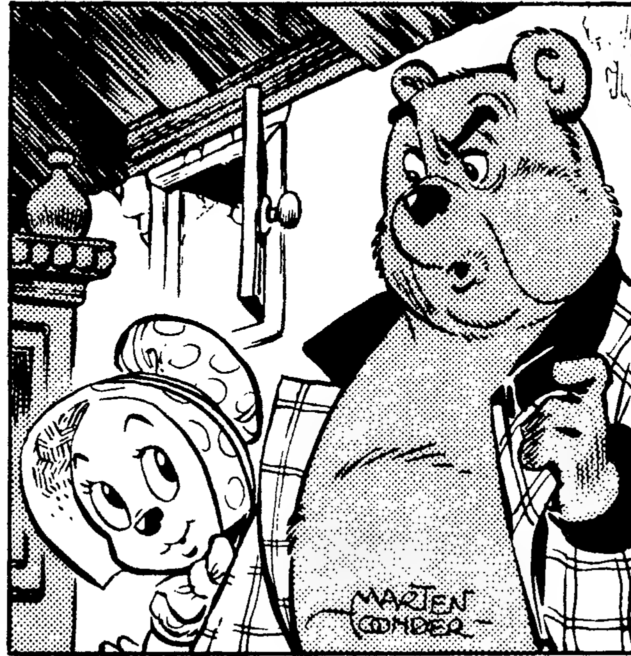
„Er kan niets gebeuren...De robot is immers op mij afgesteld...en ik kan ook niet helpen, dat hij in het moeras gezakt is...Ik heb nooit iets kwaads bedoeld..."

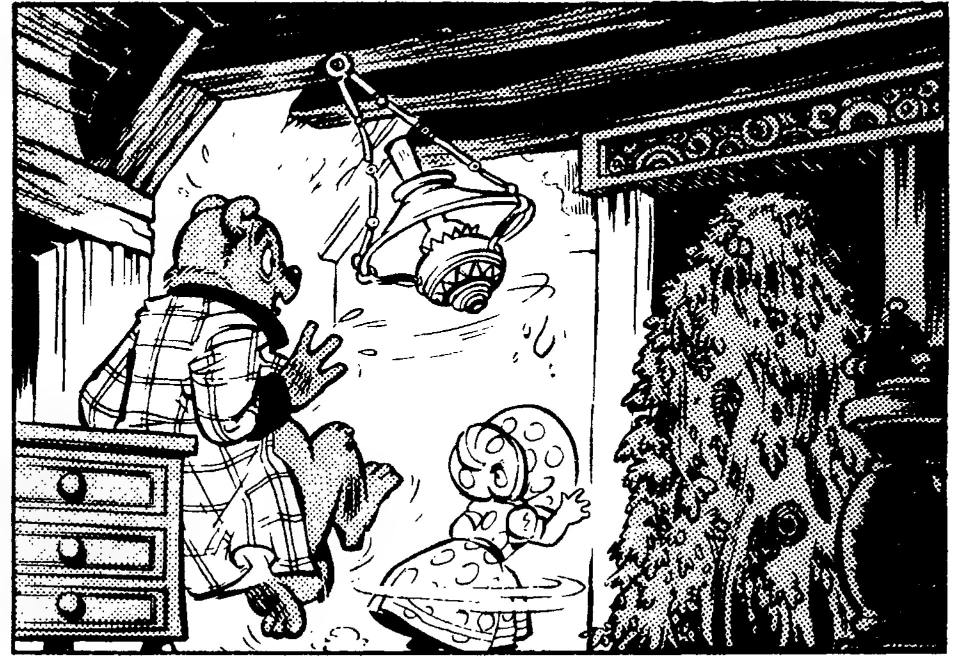
„Het factotum is gevaarlijk", zei professor Sickbock, die in de politiejeep naderde. „Hij heeft weliswaar in het moeras wat geleden en zijn hibbel lijkt me verstopt. Maar toch...hij is op Bommel afgestemd! Daarom lijkt het me beter dat ik hier uitstap terwijl u Bommel gaat halen, commissaris! Ik moet aan mijn wetenschappelijke taak denken!"

„Doe toch wat!" riep Pastuiven Verkwil. „Aan mij denkt niemand!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5124 De commissaris en de professor stapten uit de jeep en naderden omzichtig het huisje van juffrouw Doddel.

Uit de vernietigde buitendeur drong de gebarsten stem van de robot tot hen door — en ook het gekraak van meubeltjes die hij al voortstrompelende onder de voet liep.

„Hij is gevaarlijk", herhaalde de geleerde. „In de eerste plaats omdat hij op Bommel is afgestemd, en in de tweede plaats omdat zijn hibbel verstopt is. Daarom lijkt het me beter, dat u Bommel gaat halen, commissaris. Dan kan ik ongestoord diens initiatief-centrum even met de vibrator uitschakelen..."

„Heer Ollie!" riep Tom Poes. „Daar is Sickbock! Hij wil iets met uw schedel doen! Maak dat u wegkomt!"

Heer Bommel gaf echter geen antwoord. Hij had zich in fiere houding voor zijn buurvrouw opgesteld en schonk geen aandacht aan de geluiden van buiten.

„Blijf rustig staan", sprak hij met diepe stem. „Ik zal je...ik zal u beschermen, mevrouw!"

„Mallerd", zei ze. „Zeg toch Doddeltje! Maar ik vind het reuze lief van je hoor! Het staat je enig, dat sterke!"

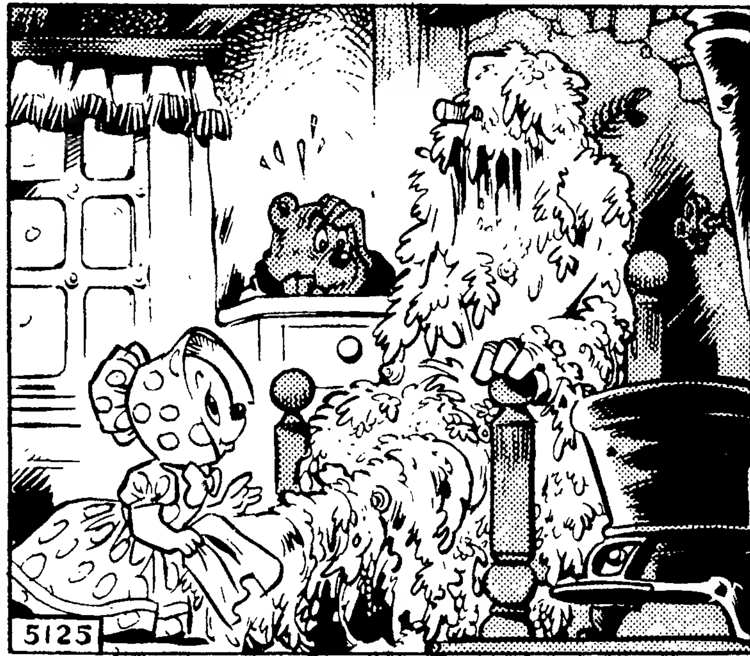
Heer Ollie bloosde, doch voordat hij kon antwoorden drong de robot, dreunend en soppend met zijn wieren, het vertrek binnen.

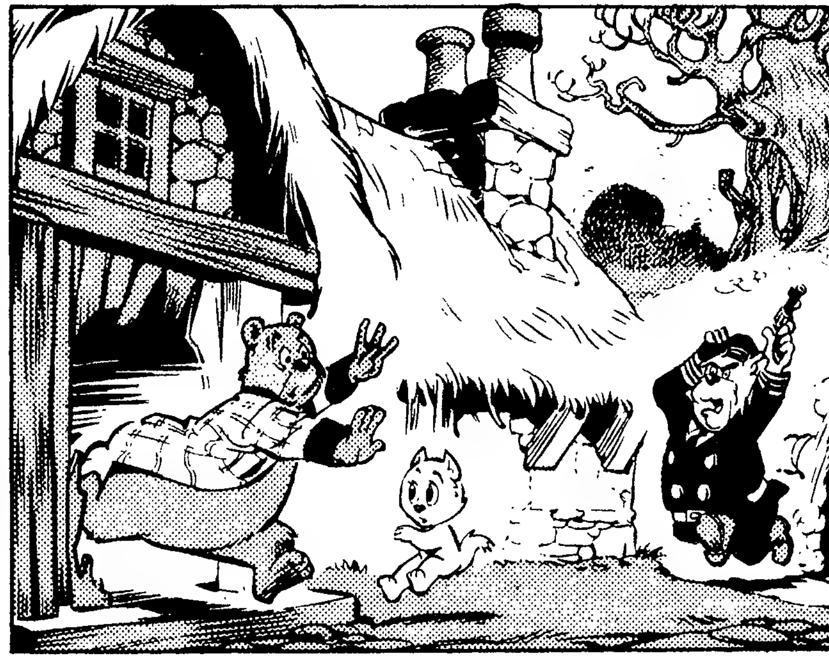
„Monstel klomt...alweel aan...plf...plf...tsj..." knarste hij.

„Ho!" riep heer Bommel met overslaande stem. „Stop! Halt zeg ik! Ga weg!"

„Ach, laat hem toch!" riep de gastvrouw, naar voren springend. „Wat een stakker! Wat ziet hij er uit. Kom maar hier hoor, dan zal ik je helpen!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5125 Het hielp niet of heer Ollie waarschuwde dat de robot gevaarlijk was. Juffrouw Doddel haalde een emmer water en een dweil en trachtte de stalen tors van algen en wieren te reinigen.

Het monster liet dit rustig toe. Het had plaatsgenomen op de stoel waar heer Bommel in gezeten had en stiet van tijd tot tijd borrelende klanken uit.

„Lo...lo...lolobot...heel vleselijk...gevaallijk..." knarste het, „plf...plf...tsj...Monstel...nlooit kwlijt".

„Pas toch op!" riep heer Bommel handenwringend. „Hij is ijzersterk...en hij is natuurlijk woedend om dat moeras...Hij zal je kwaad doen!"Nu schoot plotseling de hibbel van het factotum los en het bulderde met galmende stem: „Woedend! Héél vreselijk kwaad - Zal kwaad doen!"

Heer Ollie schoot de deur uit als een kurk uit een fles. Het was waarschijnlijk zijn bedoeling om hulp te halen nu hij het met zijn eigen krachten alleen niet redden kon. Maar de politiechef gaf hem daartoe geen gelegenheid.

„Mooi!" riep deze, nadersprinend. „Nu heb ik je, Bommel! Ik sommeer je om goedschiks mee te gaan! En gauw een beetje, vóór die ijzeren medeplichtige van je naar buiten komt. Jij bent het gevaar hier..."

„Wacht even, commissaris!" zei Tom Poes. „Nu niet! U moet eerst juffrouw Doddel helpen; luister maar!"

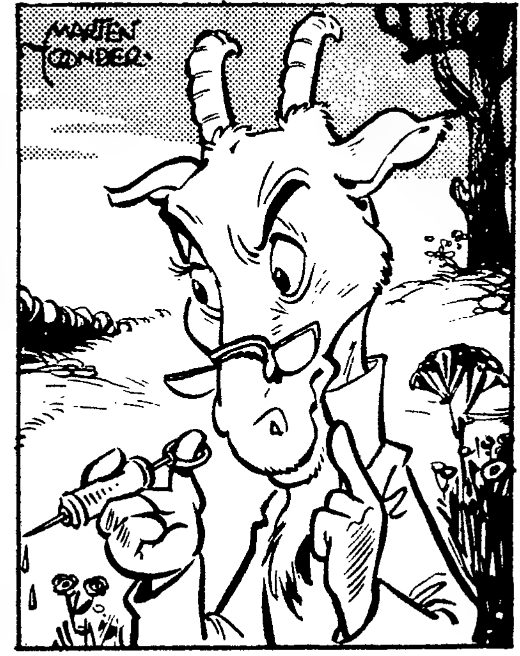
Bulle Bas liet zijn revolver zakken en staarde verblekend naar het huis.

Een metalen stem, die steeds luider werd deed daar de vensters trillen en woorden als: „Woest, Razend, Dol, Kwaad doen" drongen onheilspellend tot de omstanders door.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5126 In het huisje zwol het brullen van de robot tot getier aan. De ramen rinkelden en ergens barstte een venster.

„Doe toch iets!” riep heer Ollie handenwringend. „Het monster is tot alles in staat. Direct verwoest hij het huis! En die arme kleine Doddeltje is met hem alleen! Ach, als dan niemand iets doet ga ik alleen terug — weerloos en ongewapend...”

„Hm!” gromde commissaris Bas. Hij keek besluiteloos van zijn revolver naar het trillende huis en vroeg zich af wat zijn plicht hem voorschreef.

„Doe toch iets!” riep Pastuiven Verkwil wanhopig. „Luister nu toch eens hoe mijn mooie robot tekeer gaat! Hij is helemaal overspannen en direct gaat hij kapot.”

„Ei, ei”, mompelde professor Sickbock, „ik walg van u en uw factotum. Hoe ruw en stuitend is deze omgeving voor een geleerde die zich met panotropen bezighoudt...”

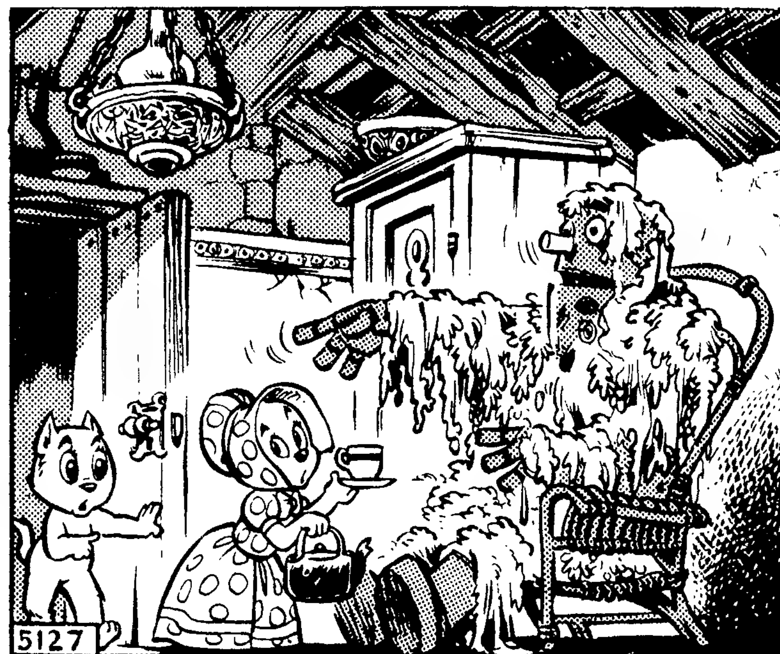
„Niemand doet iets!” jammerde de knopenmaker. „Grote lummels! Schamen jullie je niet? Hoor nu toch eens hoe mijn robot...”

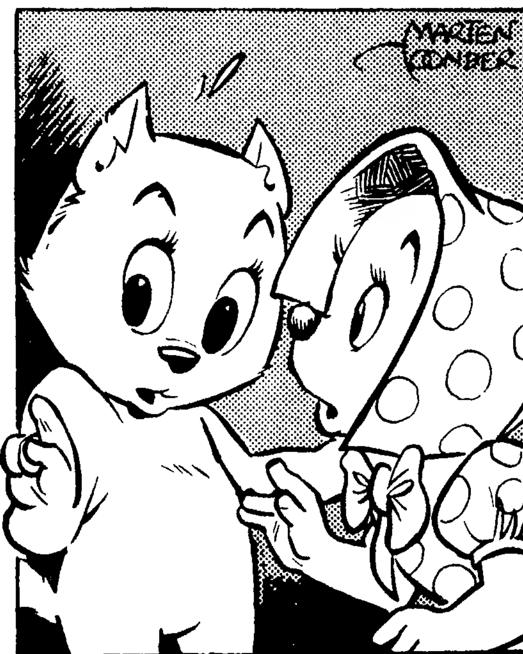
„Stilte!” snauwde de professor, hem terugdringend. „De oorzaak van dit lawaai ligt momenteel niet bij uw onzinnige machine. Het ding is immers afgesteld op Bommel? Welnu, wat ge nu hoort zijn Bommels woorden overdreven weergegeven. Is dat duidelijk? Wanneer ik hier dus rust wil krijgen moet ik niet de robot kalmeren, doch Bommel! Als die rustig is, is het factotum vanzelf stil”.

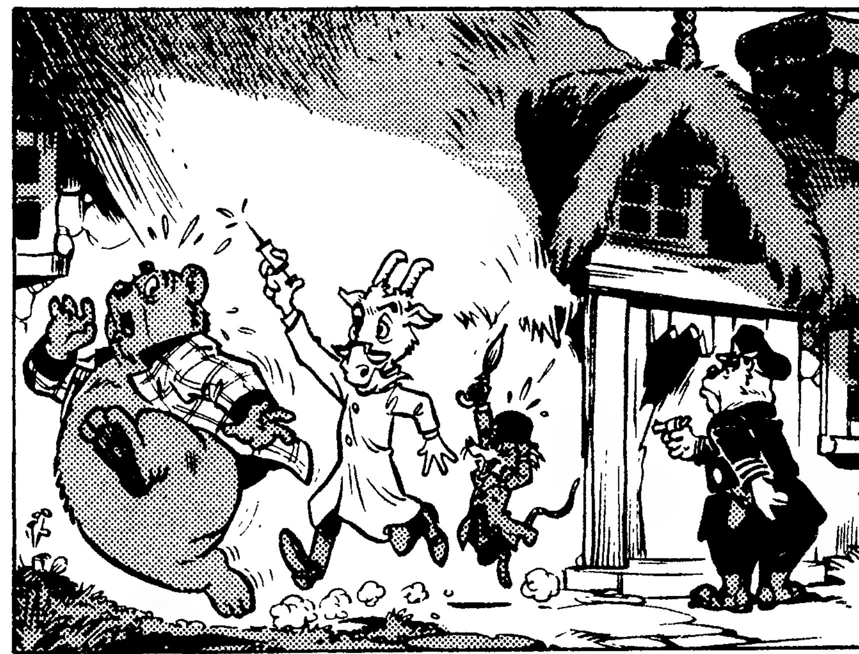
Hij zweeg even en hief een injectiespuit omhoog.

„Dit is een kalmerend middel”, mompelde hij. „Het zal binnen twee seconden werken.”

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5127 Zonder te wachten wat men buiten zou gaan doen was Tom Poes door het gat in de deur naar binnen gestapt.

Het geroep van de robot galmde akelig door het huisje en de vloer was glad door de wieren en algen die hij gemorst had. Maar juffrouw Doddel schonk onbekommerd een kopje thee in en reikte dat haar gast over.

„Gevaarlijk...tik", bulderde deze. „Monster komt.... komt altijd...prrr...tsj...altijd altijd-altijd al...tsj...prr".

„Ja hoor" zei de gastvrouw. „Stil maar — en drink maar lekker op. Straks zal ik je nog een beetje schoner proberen te maken. En kijk, daar is Tom Poes ook. Dat is gezellig!"

„Nee", riep Tom Poes, „het is nièt gezellig. U moet buiten komen, want direct wordt de robot gevaarlijk!"

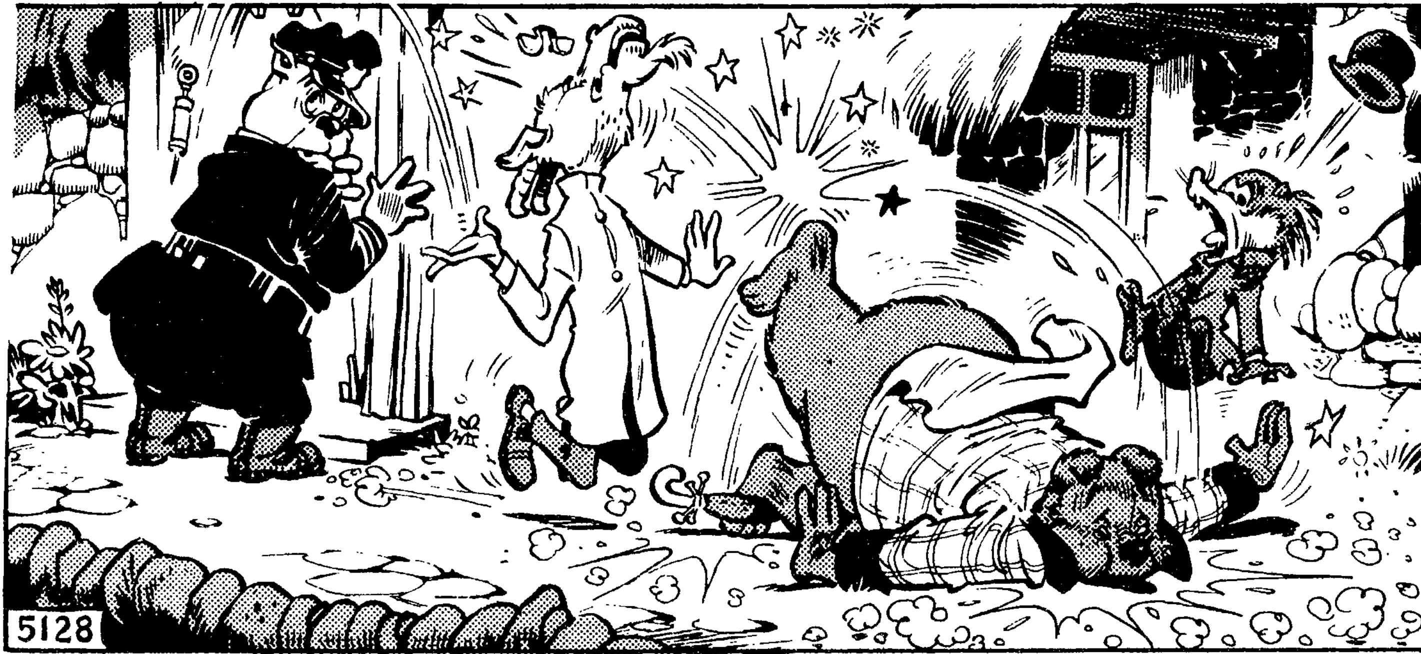
„Zou het?" vroeg juffrouw Doddel nieuwsgierig. Ze keek met schuingehouden hoofd naar haar morsige bezoeker die geen raad wist met zijn thee — en glimlachte.

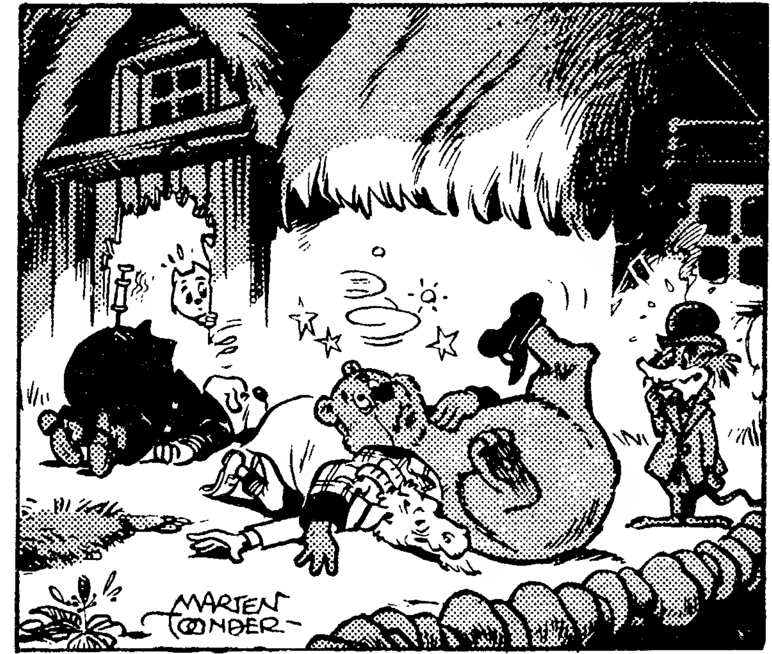
„Nee hoor", zei ze. „Ik geloof er niks van. Hij is een stumperd. Zo onhandig, hé? Maar aardig, hoor. En Ollie zegt, dat hij net zo doet als hij. Nou dan!"

„Ja", zei Tom Poes, „hij doet wat heer Bommel gedaan heeft: zitten en thee drinken en over gevaar praten. Maar dat gevaar is hij zelf!"

„Het gevaar schuilt in Bommel", prevelde de professor, die buiten ademloos achter heer Ollie aan rende. „Als hij dat nu maar wilde inzien! Dan zou hij zich rustig een kalmerende injectie laten geven; in plaats van als een dwaas voor mij uit te draven. Ach, hoe onwaardig is dit alles."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5128 Het is te begrijpen, dat de toestand een ontlading moest vinden.

Binnenshuis bulderde de robot over gevaar en verderf en buitenshuis draafde de professor met een kalmerend spuitje achter heer Ollie aan, terwijl de commissaris met een geladen revolver door de deuropening loerde.

„Ik wil niet in de schedel gegrepen worden!” riep heer Bommel bijna schreiend. „Ga weg, engerd!”

„Sta stil!” riep Pastuiven Verkwil. „Denk toch niet alleen aan jezelf, grote lummel! Het gaat om mijn robot. Sta toch even stil!”

Met deze woorden stak hij zijn parapluutje tussen de voeten van de vluchteling; denkende dat hij hem op deze wijze tot een rustiger houding zou kunnen bewegen.

De gevolgen waren verrassend. Heer Ollie struikelde en stortte dreunend ter aarde terwijl zijn hak in aanraking kwam met de kin van de voortsnellende geleerde.

Deze slaakte een verraste uitroep die de opmerkzaamheid van de politiechef trok.

„Orde!” riep deze gestoord. „Zó kan ik het gevaar hierbinnen niet besluipen!”

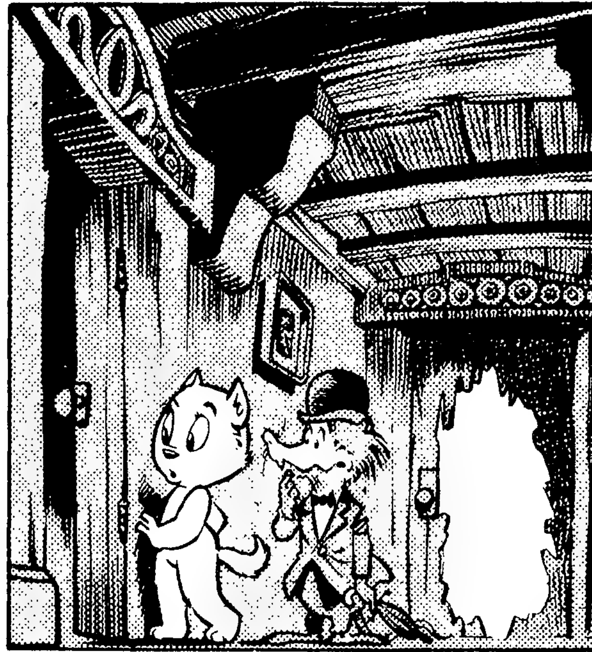
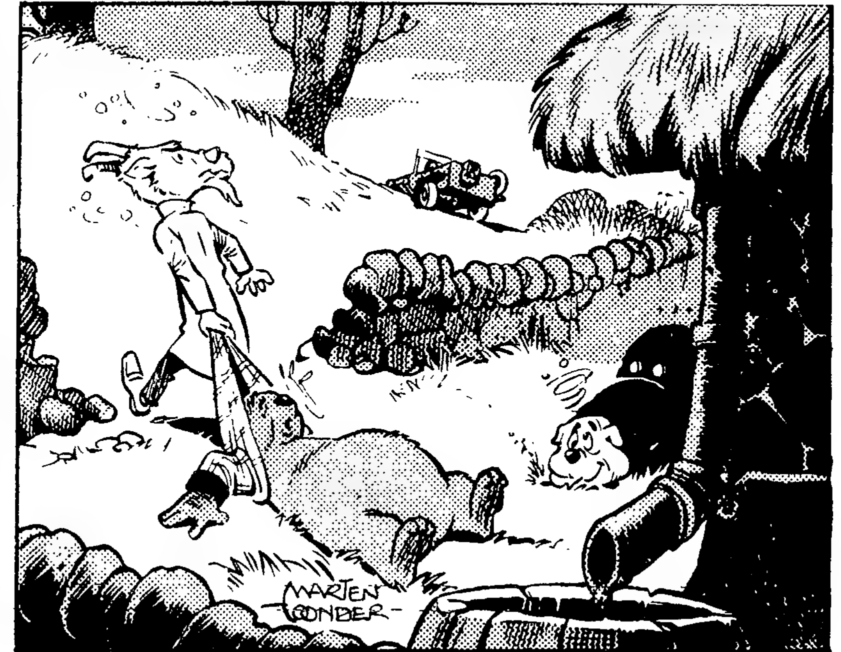
Het volgende ogenblik echter beet ook hij in het zand, getroffen als hij was door de rustgevende injectie. Nu daalde er over het toneeltje een vreemde stilte, die slechts verbroken werd door het akelige gepraat van de robot.

„Wat is er gebeurd?” vroeg Tom Poes, zijn hoofd naar buiten stekend.

„Ik heb er een eind aan gemaakt”, stompelde de knopenmaker verward. „Zo zie je, men moet rekening met mij houden, al ben ik klein!”

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5129 Juffrouw Doddel was bezig de robot schoon te maken. Ze ging daar zo in op, dat ze geen aandacht had voor wat er buiten gebeurde en bovendien overstemde het gebrul van de morsige bezoeker ieder gerucht.

„Lobot is gevaarlijk", knarste hij met verstopte hibbel. „Maakt huis kapot...tik...kapot...tik...kapot...."

„Zeker, zeker", suste het vrouwtje. „Je bent een grote, flinke vent, hoor. Maar ik blijf nu even zitten want zo kan ik je oren niet drogen. Direct mag je lopen."

„Gevaarlijk...." galmde de ander en hij zwaaide wild met de armen. „Vleselijk gevaallijk... moet vluchten. Kapot... tik... kapot... tik..."

„Drommels", mompelde Tom Poes, die door een kier naar binnen stond te kijken. „Als dit maar goed afloopt. Hij wordt wild."

„Het is t-treurig", stamelde heer Verkwil, die achter hem had postgevat. „Men durft mij dit aan te doen omdat ik klein ben. Men zet mijn eigen robot tegen mij op. Hij is nu tot alles in staat, hoor je wel?"

„Grolloep..oep!" gierde de robot in het vertrekje — en hij deed dit met zo'n kracht, dat er een ruitje barstte.

Het gerucht deed professor Sickbock bijkomen. Met een verrassende snelheid schoot hij overeind en vatte heer Ollie in de jaskraag.

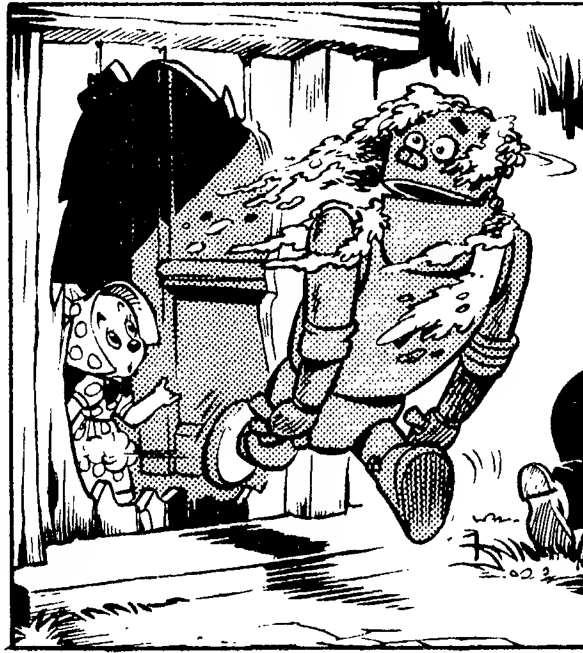
„Ei, ei, weg van hier!" prevelde hij. „Het factotum is tot alles in staat, want ik weet niet welke impuls Bommel hem gegeven heeft. Vlug naar het laboratorium voor een vibrator-behandeling."

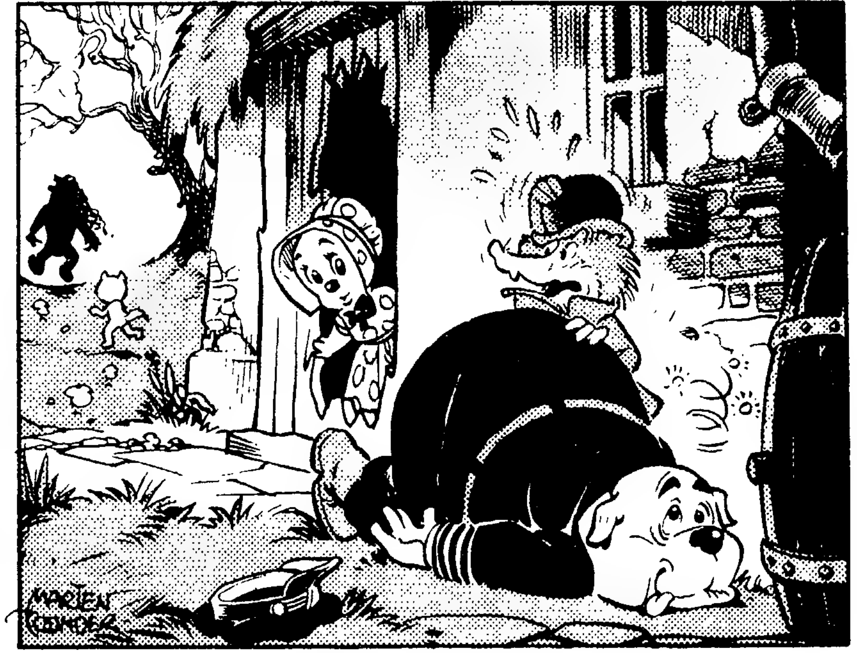
Zo sprekende sjorde hij de beklagenswaardige heer snel in de richting van de jeep en nu bleef commissaris Bas alleen op de plek des onheils achter.

Van de politiechef was echter geen hulp te verwachten. Hij sluimerde vredig onder invloed van de kalmerende injectie.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5130 Commissaris Bulle Bas lag met een zachte glimlach op het bleekveldje. De kalmerende injectie deed zijn werk en het was duidelijk, dat er van hem geen hulp te verwachten viel, ook niet toen het gebrul van de robot in het huisje nog aanzwol. Het zal echter niemand verbazen, dat Pastuiven Verkwil door de vernietigde deur naar buiten sprong.

„Aan jou heb ik niets!" riep het ventje tot Tom Poes, die hem volgde.

„Het kan jou ook niet schelen dat hij zichzelf zal beschadigen als dit zo doorgaat hé?"

„Nee", zei Tom Poes. „Jouw robot interesseert me niet, want die doet alleen maar wat heer Ollie doet. Daarom geloof ik ook niet, dat juffrouw Doddel gevaar loopt. Nee, wat er met heer Bommel gaat gebeuren is erger."

Op dat moment klonk er een luid gekraak achter hem — en daar stapte de robot door de deuropening.

De stalen figuur was plotseling vreemd stil geworden en hij liep met scheve, onzekere passen voort, als een slaapwandelaar.

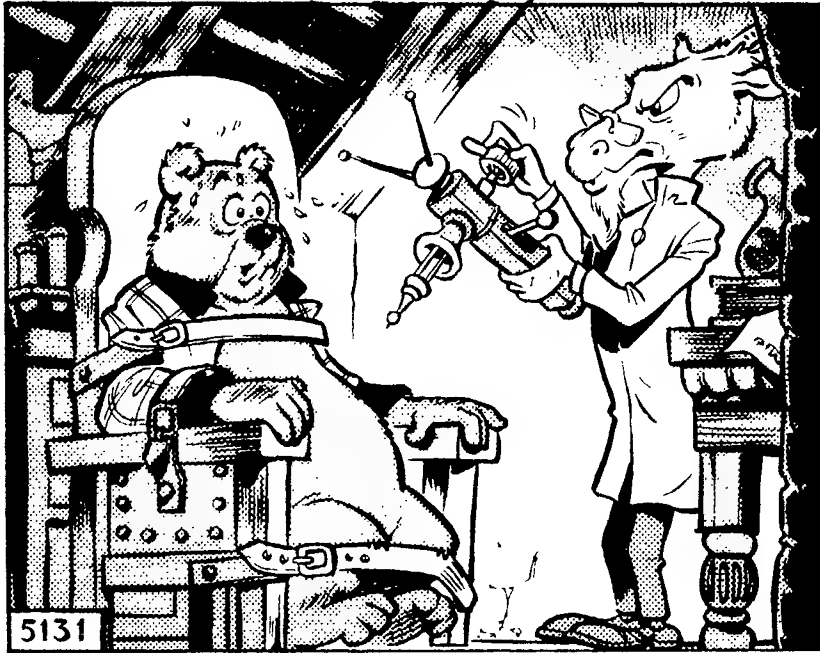
„Wacht even!" riep juffrouw Doddel. „Je bent zo nat! Je zult kou vatten!"

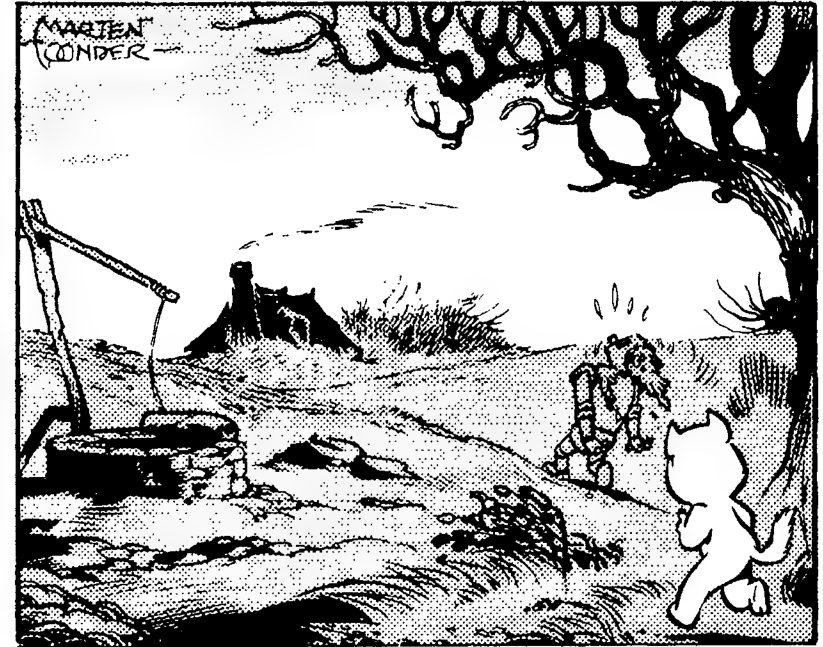
„Laat hem maar", zei Tom Poes. „Hij is nu net zo suf als heer Ollie waar hij achteraan loopt."

Met deze woorden snelde hij achter de voortsjokkende machine aan en het vrouwtje keek hen verbaasd na. Toen viel haar blik echter op de heer Verkwil, die bleek boven de sluimerende politiechef uitstaarde en ze schudde meewarig het hoofd.

„Wat een drukte, hé?" zei ze. „Jij bent zeker te klein om met ze mee te doen? Het geeft niet hoor. Kom maar binnen, dan krijg je een kopje thee van me."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5131 Professor Sickbock had heer Bommel naar zijn werkruimte gevoerd en hem daar op een tot dat doel ingerichte stoel vastgesjord.

„Verschoon mij", sprak hij op aangename toon, „Het lijkt een weinig ruw; doch zachte heelmeesters maken stinkende wonden. Dat zult ge met mij eens zijn."

„Mps", prevelde heer Ollie. Hij sloeg de ogen op en staarde lodderig naar Sickbock, die een eigenaardig instrument ter hand nam.

„We gaan thans", zo hernam de geleerde „een kleine ingreep in uw schedel doen. Weest niet bevreesd; het uitschakelen van uw initiatiefcentrum kan door middel van deze vibrator volkomen pijnloos geschieden."

„Oempf..." stamelde heer Bommel. „w-waar b-ben ik?" „Dit uitschakelen nu", vervolgde de ander, „is nodig; dat zult ge met me eens zijn. Want de bedrijvigheid van Verstuivers factotum duurt voort, zolang gij het prikkels geeft. Is dat duidelijk?"

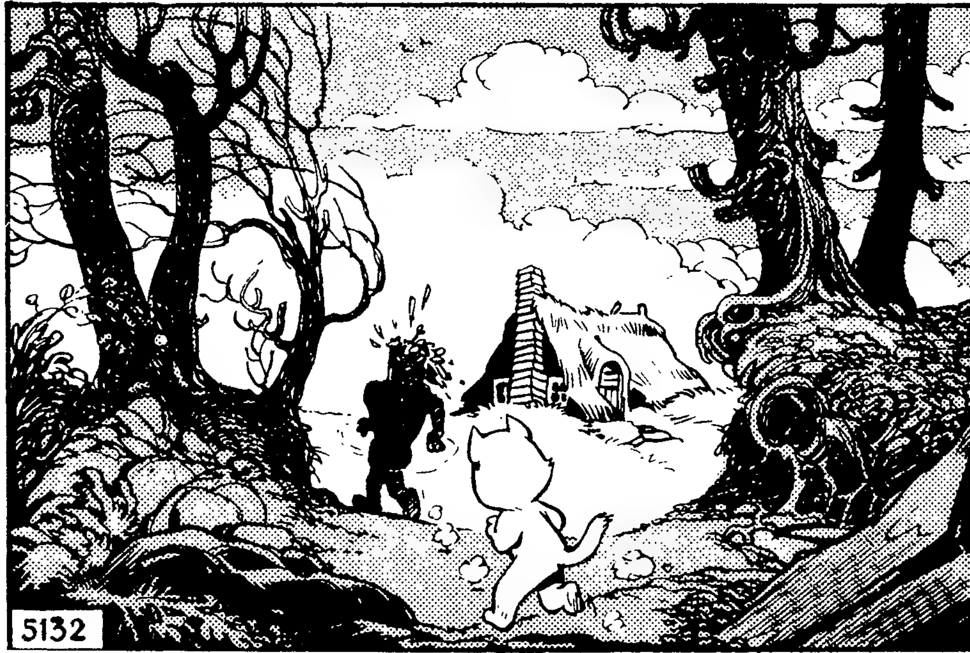
„Nee!" riep heer Ollie met overslaande stem. „Maak me los!"

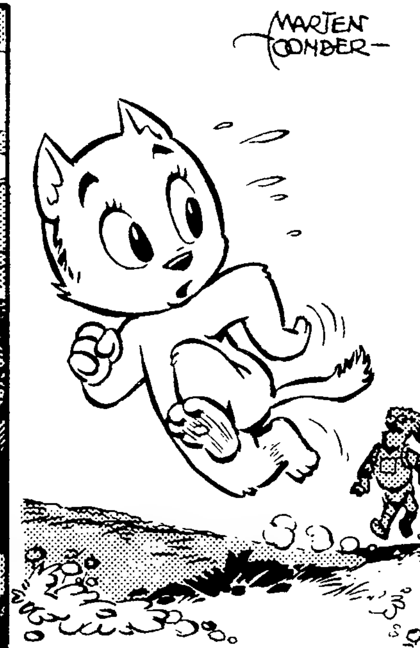
„Aanstonds", besloot zijn gastheer. „Ik wil u nu eerst met dit instrument bestralen en om u geheel en voorgoed tot rust te brengen. Eerst dan zal ik de gelegenheid krijgen om mij aan de studie der panotropen te wijden. Blijft u dus eventjes ontspannen zitten; het is zó gebeurd..."

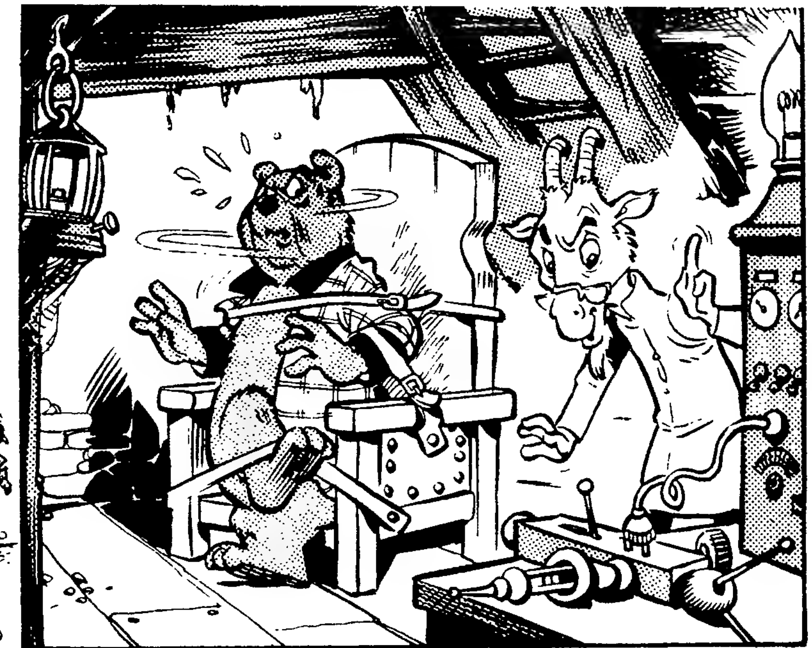
„W-waar b-ben...klik", galmde de robot, die niet ver van daar met onzekere tred de schaapskooi naderde. „Ik...klik...ik...klik...waarbennik..."

„Hij praat weer", mompelde Tom Poes. „Dat betekent, dat heer Bommel is bijgekomen. Ik moet opschieten..."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5132 Het was aan de robot te merken, dat heer Bommel bijgekomen was. Zijn slome gang maakte plaats voor een dreunende tred en uit zijn openhangende mond stegen rauwe klanken op.

„Maakmehlos", galmde hij. „Ikklik...ikkik wil niet-...ik wil niet uitgeschakeld worden."

Tom Poes, die hem op een drafje volgde, zag de stalen armen wild bewegen, alsof zij aan onzichtbare boeien rukten en hij begreep, dat de machine nog steeds op heer Ollie was afgestemd.

„Gelukkig", dacht hij. „Sickbock heeft hem dus nog niet met de vibrator bewerkt. Maar dat kan nu ieder ogenblik gebeuren!"

Die gedachte deed zijn snelheid verdubbelen — en al spoedig had hij de robot achter zich gelaten, maar de metalen stem galmde voort over het eenzame landschap en het was te horen, dat hij in paniek raakte.

„Vlugger!" prevelde Tom Poes ademloos. „Als ik niet opschiet is het te laat!"

„Ik moet voortmaken", sprak ook professor Sickbock in zijn werkplaats. „Wanneer wij niet opschieten zullen wij nog gestoord worden door uw jonge vriend of door het factotum. Mag ik u verzoeken om een rustige en ontspannen houding aan te nemen?"

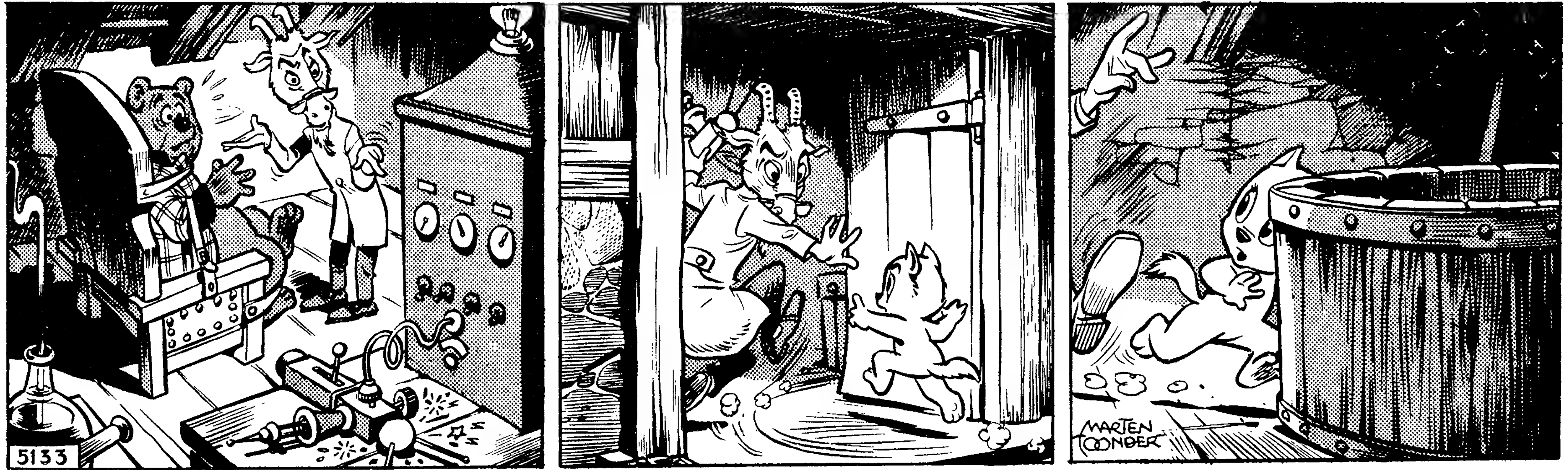
„Ik wil niet!" riep heer Ollie op van de zenuwen. „Ga weg!"

„Ga weg!" galmde een stem achter de heuvels, „ik wil niet ga weg ik wil niet ga weg..."

„Men nadert", hernam de geleerde verblekend. Hij trad op zijn werkbank toe en wierp een blik op het instrument dat daar werd opgeladen.

„Als het niet goedschiks kan, dan maar kwaadschiks", mompelde hij. „Deze onrust moet uit zijn; mijn panotropen wachten."

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5133 Professor Sickbock wierp een blik op de akelige vibrator, die op zijn werkbank werd opgeladen. Er klonk een zoemtoon en ergens knetterde een vonkje. Professor Sickbock hief zijn instrument op en bewoog een palletje.

„Mooi", prevelde hij, „de vereiste spanning is bijna bereikt; een kleine ontlading zal voldoende zijn om uw initiatiefcentrum uit te schakelen. Als u nu maar even stil wilde zitten. Door dat ordeloze bewegen zal ik uw cellen nodeloos beschadigen, mijn waarde — en dat is onwetenschappelijk!"

„Kwilniet!" stamelde heer Olie die met verwrongen trekken aan zijn kluisters rukte. „Help!"

Van buiten drong dezelfde kreet in het stille vertrek door en ook het „kwilniet kwilniet" schalde dreunend over de heuvels. Het was duidelijk dat de metalen stem snel naderde en de geleerde besloot dan ook niet langer te talmen. Doch op het moment, dat hij het palletje wilde overhalen werd de deur van de schuur opengeworpen en rende Tom Poes naar binnen.

„Ga weg!" kreet de professor, die nu overspannen raakte. „Dit ding is geladen! Er is genoeg voor een behandeling van u beiden!"

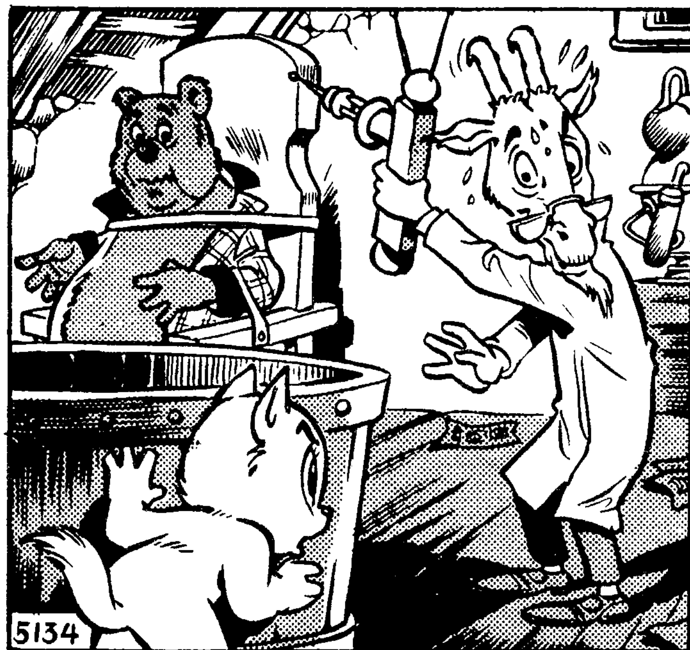
Hij zwaaide wild met zijn vibrator om de indringer in het stralingsveld te krijgen, doch deze was hem te vlug af.

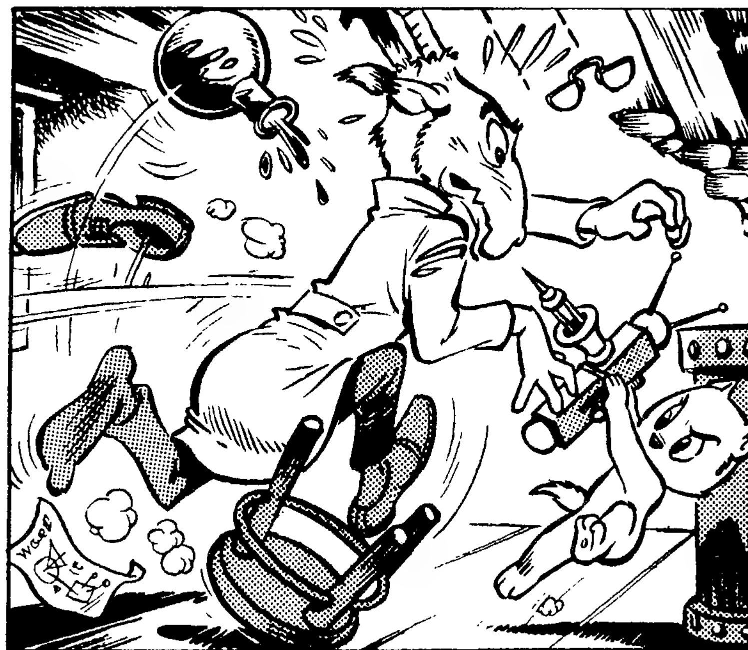
Met een sprong verschool Tom Poes zich achter een platte ton, die zich naast de deur in een hoek bevond en klampte zich aan het houtwerk vast.

Dit had een vreemde uitwerking op de verwilderde hooggeleerde.

„Pas op!" krijste hij. „Voorzichtig met dat vat! Het bevat mijn panotroop-cultuur!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5134 Professor Sickbock stond nerveus voor de tobbe, waar Tom Poes zich achter verscholen had en liet de vibrator zakken.

„Pas t-toch op..." stamelde hij. „Mijn ganse panotroop-cultuur bevindt zich in het vat! Het zou een ramp voor de wetenschap zijn wanneer er iets mee gebeurde...Ei, dat zoudt ge toch niet willen, nietwaar? Kom hier, ventje. Kom uit dat hoekje, bid ik u!"

„Nee", zei Tom Poes. „En als je heer Bommel niet gauw losmaakt gooi ik de hele ton om. Schiet op!"

Deze bedreiging bracht de geleerde tot het uiterste. Met een onwetenschappelijke kreet sprong hij op de indringer af om deze met geweld te verwijderen. Maar Tom Poes was vlugger dan de door studie verslapte uitvinder. Hij had al lang begrepen dat de ton te groot voor hem was en daarom deed hij nu een onverwachte greep naar de vibrator die de ander slechts losjes in de hand hield.

„Help!" riep heer Bommel met zwakke stem op de achtergrond. „Doe dan iets, Tom Poes! Ach, is er dan niemand, die aan mij denkt? Hoe vreselijk is dit alles..."

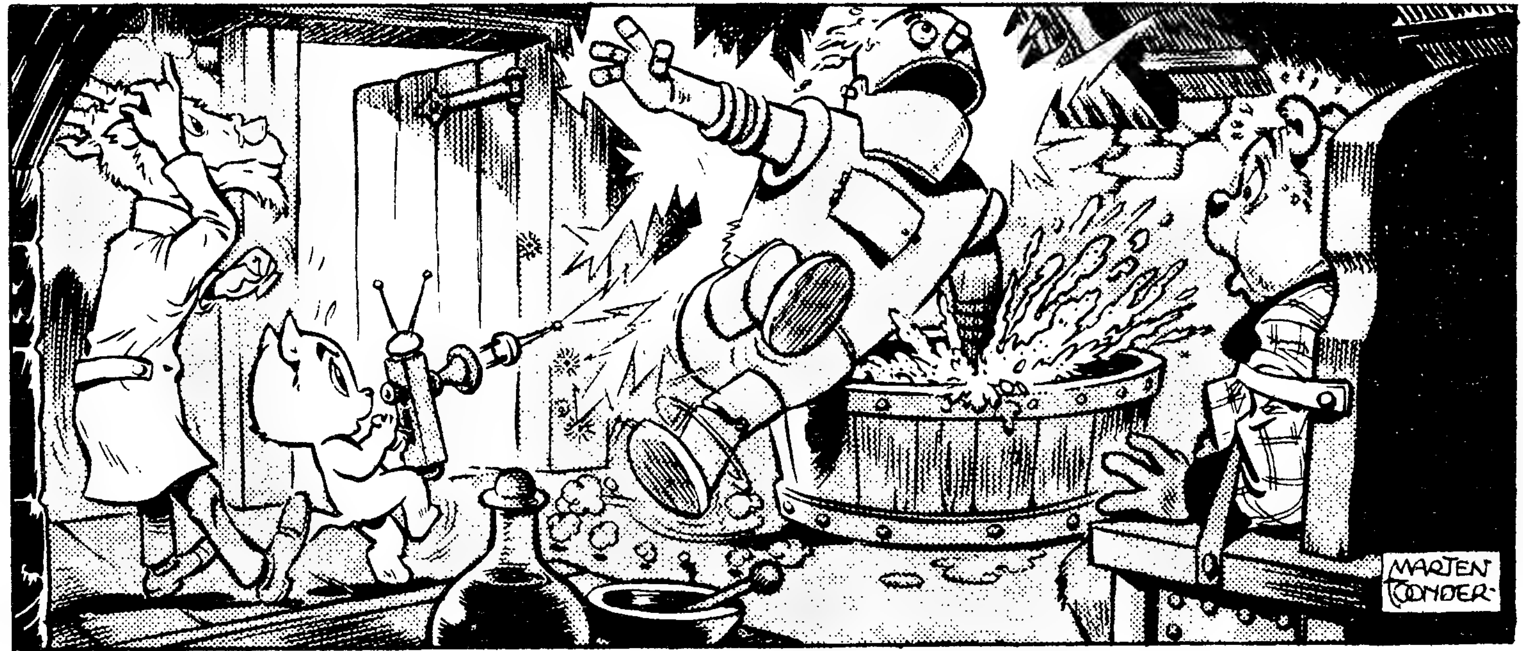
Hij kreeg geen antwoord want de worsteling om het instrument vergde het uiterste van de strijdenden. Doch uit de open deur klonk nu een metalen stem die dreunend uitriep:

„Niemand die aan mij denkt...klik...niemand...niemand...denk aan mij...pf-tsj-pf-tsj..."

Het was de naderende robot, wiens hibbel opnieuw was vastgeraakt.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5135 Tom Poes omklemde de vibrator met beide handen en probeerde te ontdekken hoe het ding werkte. De ontwerper was hem hierbij in het geheel niet behulpzaam. Integendeel. Met verwrongen trekken poogde de geleerde hem het instrument te ontfutselen, terwijl hij onsamenhangde klanken uitstiet.

„Los!" stamelde hij met geknepen stem. „Ei...ge verbuigt de brevis...! Raak de vrassus niet aan...G-geef hier..."

Inmiddels was de robot met dreunende passen binnengetreden. Zijn galmend hulpgeroep deed de retorten wankelen en vermeerderede de onrust in het vertrekje.

„Hierheen!" riep heer Ollie op de achtergrond. „M-maak er een eind aan! Z-ze willen mij kwaad doen!"

De stalen figuur zweeg plotseling. Het was duidelijk, dat hij het bevel electronisch verwerkte, want in zijn oogcellen ging een rood lampje branden en uit zij tors klonk een aanzwellend gezoem.

„Een eind maken..." kon men hem horen mompelen. „Eind maken...eind...klik...eind..."

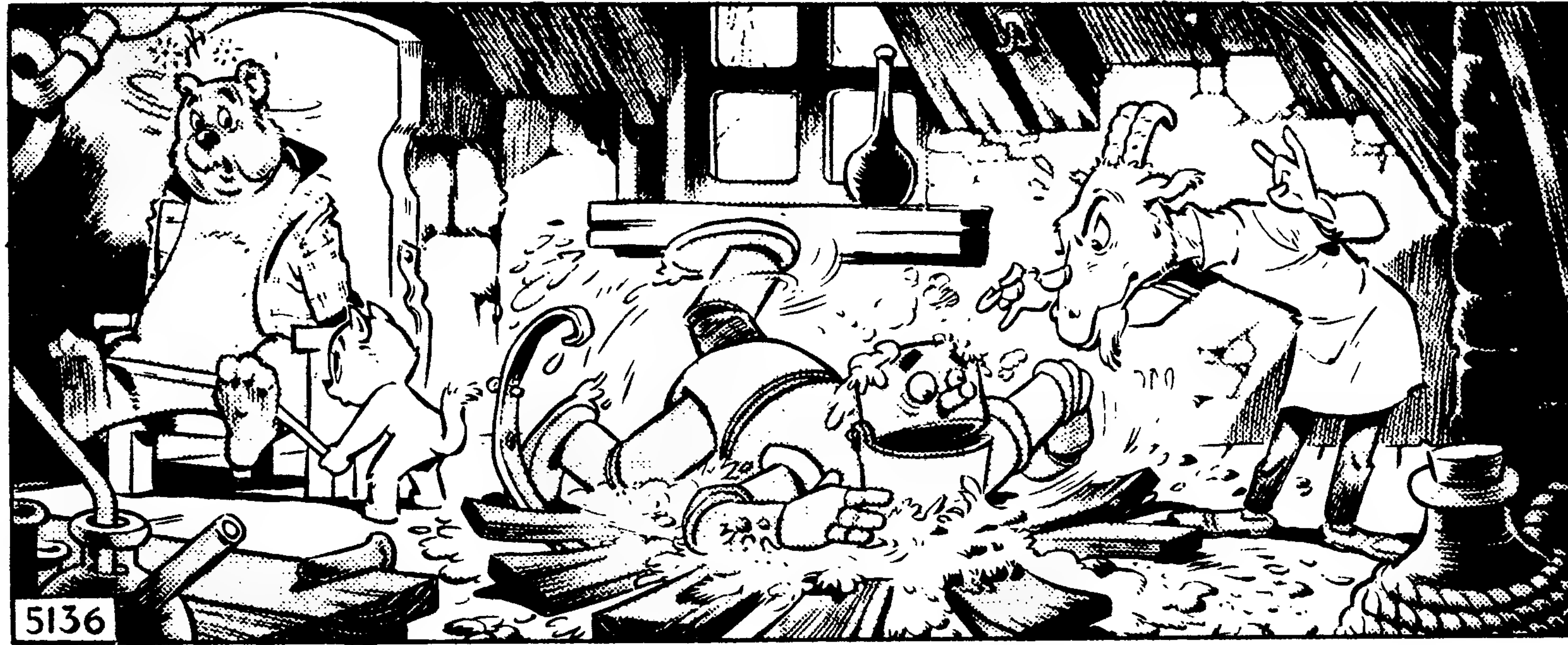
Toen schoot onverwacht zijn hibbel los en met bulderende stem voer hij voort, „Kwaad doen!"

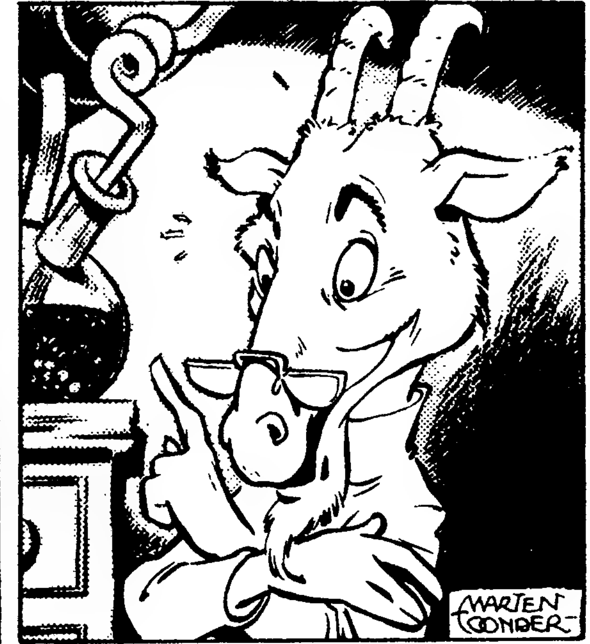
Tom Poes rukte zich los en draaide zich om. Hij zag, dat de grootdoener met iets dreigends in zijn houding op heer Bommel toestapte — en zonder zich te bedenken haalde hij een hendeltje over.

„Niet doen!" riep professor Sickbock nog. „Dat is gevaarlijk! Ge zult het toestelletje ontladen!"

Het was echter reeds te laat. Met het geluid van een donderslag sloeg er een vonk over, die de robot in een felle gloed zette. Hij verloor zijn evenwicht — en stortte in het vat met panotropen.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5136 De ontlading uit de vibrator trof de robot vol in de romp en deed hem het evenwicht verliezen. Met een donderende slag stortte hij in het vat met panotropen, dat krakend openbarstte.

Daar lag de metalen geweldenaar nu, temidden van versplinterd houtwerk, in een gistende voedingsbodem — terwijl hij op trage wijze een soort schoolslag uitvoerde.

„W-wat is er gebeurd?” stamelde heer Ollie ontredderd.

Tom Poes haastte zich om de riemen los te maken die hem aan zijn stoel bonden.

„Ik heb de robot onschadelijk gemaakt, geloof ik”, zei hij. „Het werd tijd, hoor. Het monster wilde u aanvallen...”

„Onzin”, mompelde professor Sickbock op de achtergrond. De geleerde was zijn ontzetting over het vernietigen van de panotroop-cultuur snel te boven gekomen. Hij stond nu opmerkzaam door zijn lorgnet te kijken en er speelde zelfs een glimlach om zijn mondhoeken.

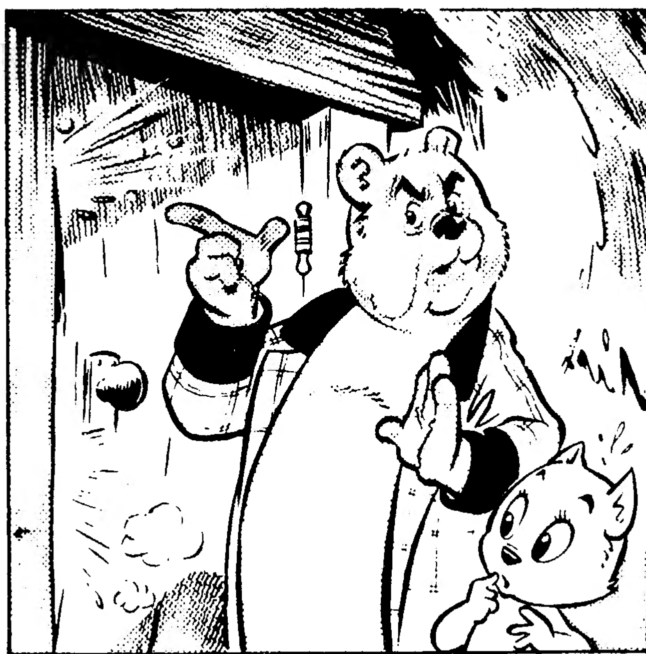
„Onzin”, sprak hij. „Het factotum valt niemand aan op wie het is afgesteld. Het volgt slechts overdreven na.”

„Maar nu lekker niet meer!” riep Tom Poes uit. „Die elektrische straal heeft hem kapot gemaakt; kijk maar!”

„Ge dwaalt”, hernam de professor. „Door de ontlading is de robot opnieuw afgesteld. In plaats van Bommel doet hij thans de panotropen na. Het is onverwacht, maar zeer verheugend. Want nu is mijn vergrotingsmoeilijkheid opgelost; het factotum beweegt zich als een panotroop! En nu zal ik mijn studie over de correlatie snel kunnen afronden.”

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5137 Heer Bommel schudde zijn boeien af en repte zich naar buiten, gevolgd door Tom Poes.

„Waarom zo'n haast?" vroeg professor Sickbock in de deuropening. „Wilt ge de panotroop-beweging van uw gewezen factotum niet een weinig gadeslaan? Nu mijn vergrotingsmoeilijkheid is opgelost zijt ge welkom!"

„Dat is brutaal!" zei heer Ollie verontwaardigd. „U hebt me van mijn vrijheid beroofd, u hebt me mishandeld en u wilde in mijn schedel grijpen! U bent een schurk, heer Sickbock!"

„Ei, ei", hernam de geleerde verblekend. „Ge vergist u, ik ben een dienaar van de wetenschap — en dat is niet hetzelfde, mijn waarde! Wat ik deed, had een hooggestemd doel!"

„Ja, ja", zei Tom Poes ongeduldig. „Maar wanneer krijgt meneer Verkwil nu zijn robot terug?"

Nu liep de professor rood aan. Hij trad haastig terug en wierp de deur dreunend in het slot.

„Nooit!" hoorde men hem achter het houtwerk roepen. „Het factotum is thans in dienst van de wetenschap en doet onschatbaar werk. En wat kan deze Verkwil hem laten doen? Iel gebeuzel! Ga weg!"

„We gaan", sprak heer Bommel uit de hoogte. „Maar we komen terug met de politie. Tenslotte heeft Pastuiven Verkwil u voor de robot betaald — en het ventje heeft al genoeg geleden door het misbruik van zijn eigendom. Ik zal commissaris Bas inlichten!"

Na deze woorden liep hij heen om de daad bij het woord te voegen.

Het zag er echter naar uit dat dit niet zo gemakkelijk zou zijn. De politiechef ontwaakte net uit de sluimer die de rustgevende injectie hem bezorgd had en staarde met een ontspannen glimlach voor zich heen.

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5138 Heer Bommel stapte op de ontwakende commissaris van politie af en hielp hem krachtig in een zittende houding.

„U moet iets doen!" riep hij uit. „Het is een schande, dat deze Sickbock ongestraft rond kan lopen. Hij heeft me ontvoerd en me vastgebonden en me bijna de elektrische straal door de schedel gejaagd die nu de robot heeft gekregen, als u begrijpt, wat ik bedoel!"

„W-wat?" stamelde de politiechef. Zijn rustgevende injectie was uitgewerkt en nu dreigde de volle zwaarte van zijn mooi, doch onrustige beroep weer op hem neer te dalen.

„W-wah?" herhaalde hij. „Wattistat?"

„Professor Sickbock!" riep heer Ollie. „U moet..."

„Ik moet niet!" sprak de commissaris, zich vermannend. „Ik heb genoeg van de wetenschap en van lopende machines. Het is allemaal te veel voor me geweest. Maar jij moet wat, Bommel! Hoe denk je over die afgebroken straat en over de weg die je hebt aan laten leggen buiten het vakverbond om? Huh? Hoe zit dat! Hoe denk je dat te regelen?"

Heer Bommel zakte in. De gebeurtenissen met de grootdoener herleefden voor zijn geestesoog en verslagen tastte hij naar zijn portefeuille.

„Oh...eh...dat?" prevelde hij. „Ik bedoel eh...kan dat niet geregeld worden bedoel ik? Als ik nu eens de schade betaal en zo? Kunt u het dan niet sussen?"

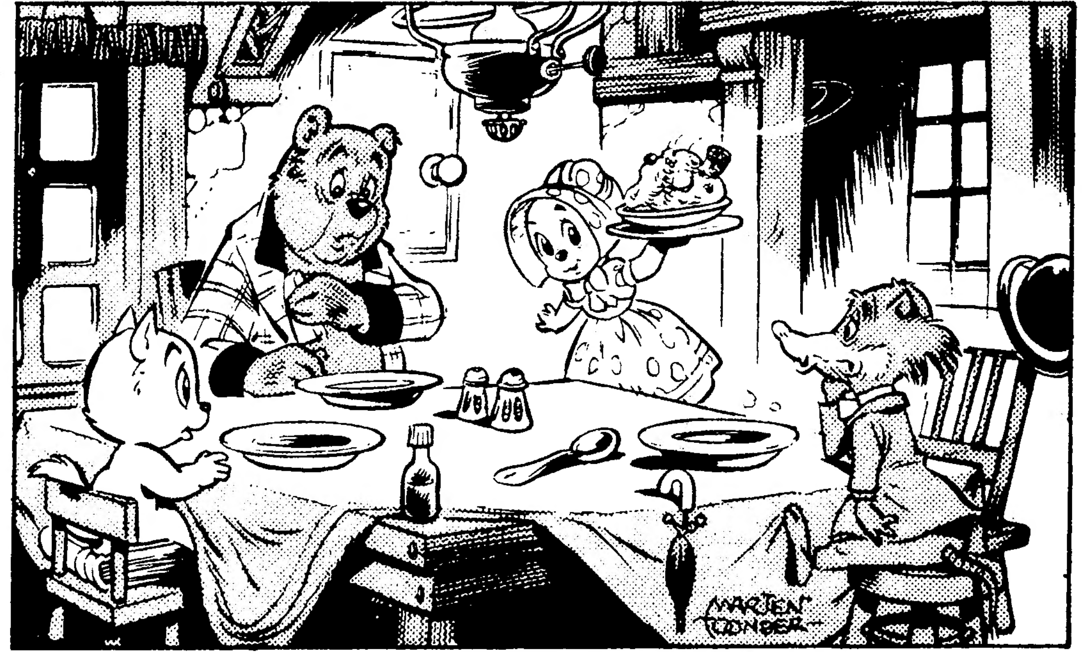
„Ik kan het proberen", gaf de beambte toe. „Bouwvakkers voelen altijd voor een regeling als er geld op tafel komt. Laat u maar eens wat zien."

Heer Ollie begon zuchtend geld te tellen, doch hij was nog niet ver gekomen toen achter hem Pastuiven Verkwil door de deur sprong.

„Ben je daar weer?" riep het ventje. „Waar is mijn robot? Je denkt dat je alles kunt met geld, hè? Maar voor de kleine man is er geen gerechtigdheid!"

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5139 Commissaris Bas frommelde de banknoten in zijn zak en wendde zich om.

„Ik zal zien, wat ik doen kan, Bommel”, zei hij, heengaande. „Maar je moet niet denken dat je met dit smartegeld alles goed kunt maken. Een flinke drukker zit er nog wel voor je in als ik mijn verbaal heb opgemaakt.”

„Ja, ja”, mompelde heer Ollie bedrukt. „Geld maakt niet alles goed; dat heeft het leven mij wel geleerd. Maar ik zal u uw robot vergoeden, meneer Verkwil. Dat zal u misschien over uw ergste verbittering heenhelpen.”

Zo sprekende ledigde hij zijn portefeuille en drukte de inhoud in de handen van de knopenmaker. Deze was geheel sprakeloos — en voordat hij woorden had kunnen vinden verscheen juffrouw Doddel in het deurgat.

„Kom toch binnen!” riep ze uit. „Jullie zullen wel honger hebben na al dat gedraaf en ik heb lekkere hutspot. Maar waar is die grote gebleven, met die ijzeren hoed?”

„De robot?” zei Tom Poes. „Die is in de schaapskooi op de hei en doet panotropen na.”

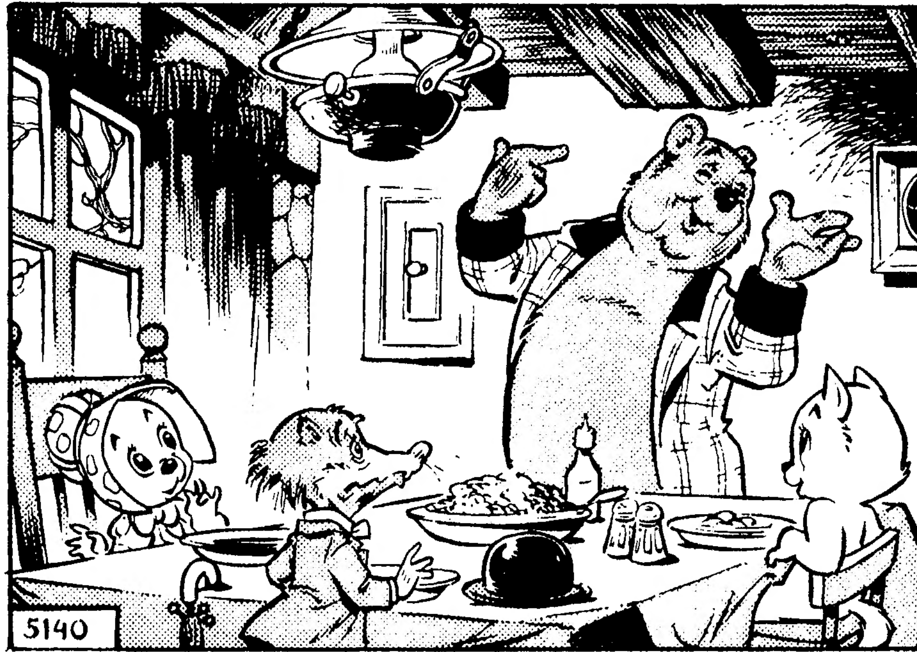
„Mannen zijn net kinderen”, hernam het vrouwtje glimlachend. Ze ging haar bezoekers voor naar binnen en verdween om het eten te halen.

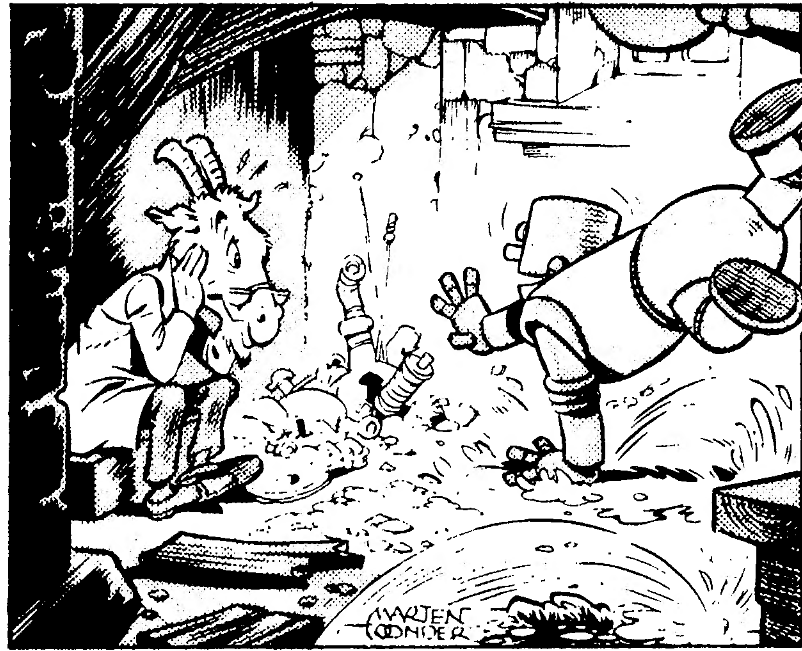
„Nu kan ik opnieuw beginnen”, mopperde Pastuiven Verkwil. „Je denkt, dat je me met geld zoet kunt houden, omdat ik klein ben, hè?”

„Ik heb meer geleden dan u”, zei heer Bommel, het platte leder in zijn zak stekend. „Zoethouden doe ik niet, daarvoor is dit alles te bitter.”

„Mallerd”, zei juffrouw Doddel, die met een walmende schaal binnentrad. „Mijn hutspot is niet bitter, hoor. Proef maar eens of het zout genoeg is. En het zoetzuur staat op de tafel; in dat flesje daar.”

TOM POES EN DE GROOTDOENER Door Marten Toonder

5140 Het begin van de maaltijd verliep zwijgend, doch al spoedig begon heer Bommel te herstellen van zijn ontberingen.

„Zeer smakelijk, mevrouw, sprak hij. „Zelfs Joost heeft me nooit zo'n hutspot voorgezet! Om nu nog even op de robot van heer Verkwil terug te komen; ik geef toe, dat ik gedwaald heb. Het was geheel verkeerd om te denken, dat mijn daden beter zouden zijn wanneer ze werden vergroot door een grootdoener."

„Goed, dat je het eindelijk inziet", mompelde de knopenmaker.

„Ollie ziet het altijd goed", zei juffrouw Doddel.

„Inderdaad", gaf heer Bommel toe. „Ik zie in, dat de gedachten van een heer al groot genoeg zijn, als iemand begrijpt wat ik bedoel. Het is levensgevaarlijk om ze te overdrijven; wat jij, jonge vriend?"

Professor Sickbock, die niet ver van daar in zijn bouwvallige werkplaats zat, had echter een andere opvatting.

„Helaas", prevelde hij, terwijl hij de verrichtingen van de robot somber gade sloeg. „Het factotum is geheel waardeloos. Aanvankelijk meende ik, dat het de correlatie de panotropen vergroot weergaf. Maar wat zie ik na enige studie? Het overdrijft!"

De geleerde zuchtte en richtte zich bekommerd op.

„De machine", hernam hij, „is verknoeid door de omgang met Bommel. De vergroting van diens impulsen levert een belachelijk resultaat op en daardoor is de neuronen-reactor ontzet. Helaas, ik ben weer even ver als in het begin. En toch zal de wetenschap uiteindelijk zegevieren. Men zal nog van mij horen!"

EINDE VAN DIT VERHAAL

950915